

**YAYIN GRAFİĞİ DERSİNDE DERGİ SAYFA TASARIMI
KONUSUNDA DİJİTAL İLETİŞİM KANALLARININ
KULLANILMASININ ÖĞRENCİ ÇALIŞMALARINA ETKİSİ**

Pınar Şahan

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
RESİM – İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ARALIK, 2022

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren bir (1) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Pınar
Soyadı : Şahan
Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Yayın Grafiği Dersinde Dergi Sayfa Tasarımı Konusunda Dijital İletişim Kanallarının Kullanılmasının Öğrenci Çalışmalarına Etkisi

İngilizce Adı: The Effect Of Using Digital Communication Channels On Magazine Page Design In Publication Graphics Course On Student Studies

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazarın Adı Soyadı: Pınar Şahan

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Pınar Şahan tarafından hazırlanan “Yayın Grafiği Dersinde Dergi Sayfa Tasarımı Konusunda Dijital İletişim Kanallarının Kullanılmasının Öğrenci Çalışmalarına Etkisi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi Olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Osman Çaydere

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan:

Üye:

Tez Savunma Tarihi:

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olma şartlarını yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban Çetin

Eğitim Bilimi Enstitü Müdür

TEŞEKKÜR

Varoluşumuzu keşfetmemizin en güzel yolu; özgür bir birey olarak, kendi dünyamızı yaratabilmektir. Bu yolda kendini geliştiren ve en güzel yolu seçen güzel insanlara;

Tez çalışmamda ve danıştığım her konuda bana destek olan, bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım çok kıymetli Doç. Dr. Osman Çaydere'ye teşekkür ederim.

Tez ile ilgili tüm sorunlarda yardımcı olan Cihan Erener'e teşekkür ederim.

Yaşamımın her anında desteğini esirgemeyen sevgileriyle bana güç katan güzel aileme ve dostlarıma teşekkür ederim.

Varlığıyla kendimi her zaman şanslı hissettiğim güzel kızıma teşekkür ederim.

Pınar ŞAHAN

Aralık, 2022

**YAYIN GRAFİĞİ DERSİNDE DERGİ SAYFA TASARIMI
KONUSUNDA DİJİTAL İLETİŞİM KANALLARININ
KULLANILMASININ ÖĞRENCİ ÇALIŞMALARINA ETKİSİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Pınar Şahan
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ARALIK, 2022

ÖZ

Araştırmanın amacı, “Yayın Grafiği” dersi alan öğrencilere dijital iletişim kanalı olarak sosyal medya aracılığıyla dergi sayfa tasarımı konusunun anlatılması, yapılan anlatımın öğrenci çalışmalarına etkisini incelemektir. Araştırma evren genelindeki kişilerin yaptıkları tasarımlarda kullanılan dijital eğitim kanallarının etkisinin olup olmadığını tespit etmeyi amaçlar. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi olan deneysel desen öntest-sontest (ÖSKD) kontrol gruplu model kullanılmıştır. Bu çerçevede 32 meslek lisesi öğrencisinin, eğitimde sosyal medya kullanım pratikleri belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçları görselleştirilerek nicel verilere ulaşılmıştır. Özünde Rüştü Akın Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Grafik alanı olan evrenden 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında 12. sınıf grafik alanı öğrencileri 16 kişilik deney grubu ve 16 kişilik kontrol grubu oluşturur. Pandemi döneminde ulaşılabilen ve katılmayı kabul eden öğrenciler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi yanı sıra ortaya çıkan tasarımlar uzman görüşü alınarak değerlendirilmiştir. Deneysel işlem yolu çalışma kapsamında deney grubuna dört hafta süreyle geliştirilen instagram uygulaması ile konu anlatımı ve tartışmaları yapılmıştır. Kontrol grubuna ise pandemi döneminde online olarak geleneksel yolla ders işlenmiş öğrenme süreci yüz yüze ilerlemiştir. Böylece elde edilen tasarımlar üzerinde uzman görüşü alınarak dijital iletişim kanalları ve geleneksel yöntemle verilen eğitimin arasındaki fark incelenmiştir. Bu çalışmada hem sosyal medya hem de geleneksel yöntem çalışma verilerinin normal dağılımına bakılmıştır. Farkın incelendiği çalışmada sadece iki soru haricinde herhangi bir farklılık çıkmamışken “Sayfa tasarımında görsel hiyerarşinin açık- koyu dengesi ve yoğunluğu uygundur”, “Hedef kitleye uygun punto seçimi kullanılmıştır (8-12punto)” etkeninde farklılık çıkmıştır. Bu farklılık ise sosyal medya üzerindeki eğitimin, geleneksel eğitimden daha etkili olduğunu göstermektedir. Elde edilen

bulgular ilgili literatür kapsamında tartışılarak ilgililere araştırma sonuçlarına göre önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Sosyal Medya, Yayın Grafiği, Dergi Sayfa Tasarımı.
Sayfa Adedi : XIV+88
Danışman : Doç. Dr. Osman ÇAYDERE

**THE EFFECT OF USING DIGITAL COMMUNICATION CHANNELS
ON MAGAZINE PAGE DESING IN PUBLICATION GRAPHICS
COURSE ON STUDENT STUDİES**

(M. S. Theis)

Pınar Şahan

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

DECEMBER, 2022

ABSTRACT

The aim of the research is to explain the magazine page design issue to the students who take the Publication Graphics course through social media as a digital communication channel, and to examine the effect of this teaching on student work. In the research, the pretest-posttest (ÖSKD) control group model, which is one of the quantitative research methods, which is one of the experimental designs, was used to determine whether the digital education channels used in the designs made by people in the universe were effective or not. In this context, the use of social media in education of 32 vocational high school students was examined in detail, the social media usage practices of the students were determined, the results were visualized and a research was conducted in which quantitative data were reached. In the 2020-2021 academic year, from the universe, which is essentially the Rüşti Akin Vocational and Technical Anatolian High School Graphic field, the students who could be reached during the pandemic period and agreed to participate, including the experimental group of 16 students from the 12th grade Graphics field and the control group of 16 people, formed the study group. As a data collection tool, besides the achievement test developed by the researcher, the resulting designs were evaluated by taking expert opinion. Within the scope of the experimental process method, the experimental group was given lectures and discussions on the Instagram application developed for four weeks. In the control group, lessons were taught online in the traditional way during the pandemic period, and the learning process progressed face-to-face. As a result of the evaluation of the designs obtained and expert opinion, the difference between Digital Communication Channels and teaching with the traditional method was examined and the normal distribution of the data collected on both social media and traditional method was examined in the study. In the study where

the difference was examined, no difference was found except for 1 question. “The light-dark balance and density of the visual hierarchy is appropriate in the page design.” factor differed. This difference shows that education on social media is more effective than traditional education. The findings were discussed within the scope of the relevant literature and suggestions were made to the interested parties in line with the research results.

Key Words : Sociel Media, Publication Graphics, Magazine Page
Page Number : XIV+88
Supervisor : Assoc. Dr. Osman ÇAYDERE

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Amaç.....	3
1.2.1. Alt Amaçlar	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Sayıtlar.....	4
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Tanımlar	5
1.7. İlgili Araştırmalar.....	6
BÖLÜM II.....	8
KURAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Teknoloji ve Dijital İletişim Kanalları	8
2.1.1. Teknoloji Nedir?	8
2.1.2 Dijital İletişim Kanalları Nedir?	10
2.2. Grafik Tasarım ve Dergi Sayfa Tasarımı	12
2.2.1. Tasarım Nedir?	12
2.2.2. Grafik Tasarım Nedir?.....	14

2.2.3. Grafik Tasarımı Etkileyen Sanat Akımları.....	17
2.2.3.1. Arts and Crafts Hareketi.....	17
2.2.3.2. Art Nouveau.....	18
2.2.3.3. Bauhaus.....	18
2.2.3.4. New York Okulu.....	19
2.2.3.5. Polonya Afişleri.....	21
2.2.3.6. Küba Afişleri.....	23
2.2.4. Türkiye’ de Grafik Tasarım Ortaya Çıkış Süreci ve Gelişimi	24
2.2.4. Dergi Sayfa Tasarımı	31
2.2.5. Dünya’da ve Türkiye’de Basılı Yayın Dergiciliği	32
2.2.6. Türkiye’de Dergi Yayıncılığı	42
2.2.7 Sayfa Tasarımı	46
2.2.8. Sayfa Tasarım Süreci.....	50
2.3. Sosyal Medya Nedir? Sosyal Medyayı Eğitsel Bağlamda Kullanmanın Öğrenci Çalışmalarına Etkisi	51
2.3.1. Sosyal Medyanın Özellikleri	52
2.3.2. Sosyal Medya Araç ve Ortamları.....	53
2.3.2.1. Bloglar	54
2.3.2.2. Mikrobloglar	54
2.3.2.3. Wikiler.....	54
2.3.2.4. Sosyal İşaretlemeler	55
2.3.2.5. Sosyal Ağlar	55
2.3.3. Medya Paylaşım Siteleri.....	56
2.3.4. Sanal Dünyalar.....	56
BÖLÜM III	57
YÖNTEM.....	57
3.1. Araştırmanın Deseni.....	57
3.2. Çalışma Grubu	57
3.3. Verilerin Toplanması ve Araçları.....	58
3.4.1. Deneyisel İşlem Yolu.....	58
3.4.2. İşlem Yolu.....	59
3.5. Verilerin Analizi.....	59
BÖLÜM IV.....	60
BULGULAR VE YORUMLAR	60
BÖLÜM V	65

SONUÇ VE ÖNERİLER	65
KAYNAKLAR.....	68
EKLER	73
EK -1 Kontrol Grubu Geleneksel Yöntemle Yapılmış Dergi Sayfa Tasarımları.....	74
Ek-2 Uzman Görüş Formu.....	87

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Normallik Varsayımı İçin Tanımlayıcı İstatistikler</i>	60
Tablo 2. <i>Geleneksel Medya İle Sosyal Medya Arasındaki İlişkinin İncelenmesi</i>	61
Tablo 3. <i>Geleneksel Medya İle Sosyal Medya Arasındaki Soruların Toplam Puanları Arası Farkın İncelenmesi</i>	61
Tablo 4. <i>Geleneksel Medya İle Sosyal Medya Arasındaki Soruların Tek Tek Puanlar Arası Farkın İncelenmesi</i>	62

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Gene Federico.	20
Şekil 2. Seymour Chwast	20
Şekil 3. Tadeusz TREPKOWSKI. Askerler sıraya! adlı bir afiş tasarımı, 1945.	21
Şekil 4. Henryk Tomaszewski.	22
Şekil 5. 82: Jan LENICA. Le Sacre de Printemps (Bahar ayini) isimli opera için afiş, 1962.	22
Şekil 6. Jan Lenica, Alban Berg'in Wozzeck operası için afiş, 1964.	23
Şekil 7. Raul Martinez. Küba'nın ünlü kişiliklerini hatırlatmak üzere bir afiş,-1970	24
Şekil 8. Göktürk, Kültigin Anıtı.	24
Şekil 9. Tarih-i hindi garbi kitabında bulunan bir resim.	25
Şekil 10. İhap Hulusi Görey Alfabe 1932 , reklam afişi 1930	27
Şekil 11. Kenan Temizhan kitap kapağı tasarımı	27
Şekil 12. Mengü Ertel afiş ve logo tasarımı	28
Şekil 13. Yurdaer Altıntaş afiş ve kitap kapağı tasarımı	29
Şekil 14. Mustafa Aslier, Tahta Oyma 1969	29
Şekil 15. Sait Maden Dergi kapağı tasarımı	30
Şekil 16. Mesut Manioğlu, afiş	31
Şekil 17. Aubrey Beardsley. The Studio, Dergi kapağı tasarımı, Nisan, 1893.	33
Şekil 18. Eugene Grasset. Harper's Weekly Dergi kapağı tasarımı, Aralık 1896.	34
Şekil 19. Will Bradley. The Lnland Printer Dergisi kapak tasarımı, Aralık 1894.	34
Şekil 20. Giovanni Papini. Lacerba Dergisi birinci sayfa tasarımı, 1914.	35

Şekil 21. Raoul Hausmann. Dada Dergisi sayı: 2 kapak tasarımı, Zürih - 1920.....	36
Şekil 22. Tristan Tzara. Dada Dergisi sayı: 3 kapak tasarımı, tahta baskı Marcel Janco'ya aittir-, Zürih, 1918.....	36
Şekil 23. El Lissitzky. Vesch (Nesne) Dergisi Kapak Tasarımı. Marvnisan, 1922	36
Şekil 24. Lef', Rodschenko, 1927.	37
Şekil 25. Cesar Domela. "i 10" dergisi kapak tasarımı, 1927.	38
Şekil 26. Otto Storch. Mc Cal/'S Dergisinden sayfa tasarımı, 1959..	39
Şekil 27. Henry wolf. Esquire dergisi kapak tasarımı, 1958.....	39
Şekil 28. Herb Lubalın. Avant Garde Dergisinden Sayfa Tasarımı, 1960.....	40
Şekil 29. Terry Jones. Not Another Punk Book (başka punk kitabı yok) kitabından sayfa tasarımı,- 1979	41
Şekil 30. a. Neville Brody. Arena Dergisi b. Neville Brody. Harf karakteri tasarımı, 1986.	41
Şekil 31. Emigre Dergisi kapak ve iç sayfa görüntüleri.....	42
Şekil 32. Takvim-i Vakâyi Gazetesi ön sayfa görüntüsü.	43
Şekil 33. Servet-i Fünun Dergisi.	44
Şekil 34. a. Kalem dergisi b. Şehbal dergisi.....	45
Şekil 35. Sosyal Medya Sayfası	59

BÖLÜM I

GİRİŞ

Günümüz dünyasında teknolojiyle birlikte gelişen iletişimin gün geçtikçe gelişim hızı artmakta; iletişim aracı olarak birçok teknolojiden yararlanılmaktadır. Bunların arasında internet en kolay en hızlı iletişim araçları arasındadır. İnternet her türlü alanda kullanım kolaylığı ve rahatlığı sağlamaktadır. İnternet kullanımı eğitim, eğlence, sağlık ve sosyal alanlar gibi birçok farklı alanda yaygınlaşarak gündelik yaşamın gelişimine katkı sağlamaya devam etmektedir.

2019-2020 Coronavirüs (Covid-19) pandemi salgınında internet kullanımı katlanarak artmış, insanların sosyal alışkanlıkları tamamen değişmiştir. Pandeminin görüldüğü tüm ülkelerde ki ilk hedeflerden birisi, eğitimi aksatmadan devam ettirmek olmuştur. Bu süreçte ülkeler farklı teknolojik altyapılar kullanarak, uzaktan eğitim olanaklarını kullanmışlardır (Can, 2020, s.14).

Teknolojik altyapıların gerekliliği pandemi döneminde başta eğitim olmak üzere tüm alanlarda kendini göstermiştir. Pandemi döneminde eğitimin uzaktan uygulanması, eğitimde teknolojik olarak ilerlemenin gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu duruma uyum sağlama teknolojinin hayatımızı kolaylaştıran yönü de katbekat arttırmıştır.

Yalın (2006)'a göre teknoloji, bilimsel çalışma ile uygulama arasında bağlantı yapan bir disiplindir. Uzaktan eğitim döneminde biz uygulayıcılar olarak programların yürütülmesinde teknolojik olarak dijital iletişim kanallarından yararlanarak eğitimde etkili ve verimli bir süreç için uygulama denemeleri gerçekleştirdik. Dinç ve Renkçi (2021) göre; eğitimciler için Covid-19 salgınıyla bir mücadele dönemine girilmiştir. Bu dönemde olası şartlara uygun bir başucu kitabı bulunmamaktadır. Yaşam deneyimleri ile bir yol belirlenmiştir. Çalışmaların uzaktan yürütüldüğü bu mecburi süreçte, birçok insan için yeni

deneyim olduğu bir döneme başlanmıştır. Böylece; acil ve uzaktan eğitim plan ve süreçleri işe koşularak eğitimin bütün kademe ve alanları bu deneyimleri gerçekleştirmiştir.

Dijital iletişim kanalları olarak sosyal medya kullanılması ile uzaktan eğitim sürecinde dergi sayfa tasarımı konusunun öğrenci çalışmalarına etkisi araştırılmıştır. Sosyal medya, eğitimde yeni bir alan olarak araştırmacıya yeni uygulama olanakları verebileceği düşüncesiyle tercih edilmiştir. Vural (2010)'a göre; yeni teknolojik veriler, insanların düşüncelerini yeni uygulama alanları yaratan, güncel paylaşımların yoğun olduğu bir medya sunmaktadır. Bu sanal dünya, sosyal medya olarak adlandırılıp, kitleleri ve insanları iletişim ağında bir araya getirerek hızlı ve kolay etkileşim ağı kurmak açısından önem taşımaktadır.

Sosyal medya eğitimde zaman, mekan ve kişiye bağlı kalmadan özgür ve etkin bir alan olarak eğitimde yeni bir alandır. Sosyal ağlarda gençlerin geçirdiği zaman oldukça yüksektir. Vural (2010)'a göre öğrencilerin yoğun olarak interneti kullanma sebepleri arasında bilgi alışverişi, paylaşım talebi yüksektir. Öğrencilerin yarısından çoğu her gün internete girmektedir. Öğrencilerin dörtte üçüne yakın bir kısmı sosyal medyayı takip etmektedir. Öğrencilerin dörtte üçünden fazlası sosyal ağları kullanmaktadır.

Sosyal medyada etkin ve aynı anlama geliyor olan öğrenci grubuna, yayın grafiği dersi kapsamında dergi sayfa tasarımı yaptırılarak dijital iletişim kanallarının kullanılmasının öğrenci çalışmalarına etkisi araştırılmıştır. Dergi sayfa tasarımı Garcia (1997)'a göre basılan her yayının okunmadan önce iletişim ve okuma amacı doğrultusunda görsellerin etkili olması önemlidir. Yayına gidecek her sayfa tasarım unsurları (yazı, resim, fotoğraf ve grafik) doğru ve etkin kullanılmalıdır. Dergi sayfa tasarımının görsel olarak etkin ve dikkat çekici olması sosyal medya içeriği açısından önemlidir. Dijital ortamda tasarımın etkili olması, sosyal medyanın eğitimde aktif rol oynamasını sağlar. Uzaktan eğitim döneminde sosyal medyanın da etkin bir şekilde kullanıldığı çalışma sonucunda elde edilen tasarımlar, uzman görüşü ile değerlendirilmiştir. Dijital iletişim kanalları ve geleneksel yöntemle öğretisi yapılan çalışmanın arasındaki fark incelenmiş ortaya çıkan sonuca göre toplanan verilerin normal dağılımına bakılmıştır. Farkın incelendiği bu çalışmada sadece iki soru haricinde herhangi bir farklılık çıkmamışken *“Sayfa tasarımında görsel hiyerarşinin açık- koyu dengesi ve yoğunluğu uygundur”, “Hedef kitleye uygun punto seçimi kullanılmıştır (8-12punto)”* etkeninde farklılık çıkmıştır. Bu farklılık ise, sosyal medya ile yapılan eğitimin sonucunda; öğrencilerin bu bilgilere ulaşılabilirliği, akılda kalıcılığı gözlenmiştir. Sosyal medyanın kalıcı bilgi taşıması sebebi ile başarı durumu geleneksel eğitimden daha etkili

olduğunu göstermektedir. Böylece araştırmanın kapsamında sosyal medyanın yeni bir eğitim alanı olarak etkisi incelenmiş bu konuda yapılan çalışmalara örnek olması amaçlanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Araştırmanın başlığı “*Yayın Grafiği Dersinde Dergi Sayfa Tasarımı Konusunda Dijital İletişim Kanallarının Kullanılmasının Öğrenci Çalışmalarına Etkisi*” olarak belirlenmiştir. Seçilen konu dijital iletişim kanalı olarak sosyal medya kullanılması ile aktarılan dergi sayfa tasarımı konusunun öğrenci çalışmalarına etkisi ile sunulmasıdır. Sosyal medya eğitimde yeni bir alan olarak araştırmacıya yeni uygulama olanakları verebileceği düşüncesiyle tercih edilmiştir. Araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıklarıyla belirlenen bu konu, yapılan araştırmalarla özgün bir içerik sunabilecektir.

Russo ve arkadaşları (2008) sosyal medyayı “Çevrimiçi iletişim, ağ iletişimi ve/veya iş birliğini kolaylaştıran şeyler” olarak açıklamışlardır. Lewis ise (2010), sosyal medyanın basitçe “insanların içerik bağlamasına, etkileşime girmesine, üretmesine ve paylaşmasına olanak tanıyan dijital teknolojiler” olduğunu ifade etmiştir.

Yaşadığımız dönemde en önemli gelişmelerden biri internet ve teknolojiyle günden güne gelişen sosyal ağlardır. Sosyal medya eğitimde mekan, zaman kişiye bağlı kalmadan özgür ve etkin bir alan sunmaktadır. Ancak sosyal medya eğitim de kullanım alanı olarak yeni bir alandır. Bu açıdan sosyal medyanın, eğitim materyalleriyle öğrenci çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Tezin konusu ise; günümüzde yaygın bir haberleşme aracı olarak kullanılan ve bu yönü ile sektörel bazda bilgi verici içerikler sunan aynı zamanda bilgileri düzenleyen, bilgileri derecelendirip sıralayan, yayının görünüşünü güzelleştiren, yazıların değerini ortaya koyan bir grafik ürünü olan dergi sayfa tasarımı olarak belirlenmiştir. Konu öğrencilerin sosyal medya alanları, eğitimde öğrenme performansları, eğitimde kullanılan yardımcı materyallerin kavramsal açıklamalarını kapsayacaktır.

1.2. Amaç

Araştırmanın genel amacı; yayın grafiği dersi alan öğrencilere dijital iletişim kanalı olarak sosyal medya aracılığıyla dergi sayfa tasarımı konusunun anlatılması, sosyal medya aracılığıyla yapılan anlatımın öğrenci çalışmalarına etkisini ortaya koymaktır. Tez süresince bu konu kapsamında ve eğitimde sosyal medya kullanımının detaylı bir şekilde incelenip gençler arasında etkin bir iletişim dilini içeren sosyal medya kullanımı pratiklerinin

belirlenmesi ve bu bağlamda etkin bir iletişim dilinin kurulması bu araştırmanın amacını oluşturmuştur.

1.2.1. Alt Amaçlar

Bu genel amacın etrafında aşağıda belirtilen araştırma soruları için yanıtlar aranmıştır.

1. Teknoloji ve dijital iletişim kanalları nedir?
2. Grafik tasarım ve dergi sayfa tasarımı nedir?
3. Sosyal medya nedir? Sosyal medyayı kullanmanın eğitsel bağlamda öğrenci çalışmalarına etkisi nedir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, sosyal medya aracılığıyla eğitimde bir iletişim kanalının oluşturulması, bu kanalın öğrenci çalışmalarına etkisinin incelenmesi açısından önemlidir.

Bu araştırma ile ulaşılmış veriler teknolojinin her an her yerde çeşitli ihtiyaçlara yönelik olarak eğitimin bir parçası haline gelmesi ve yeniliklerin dijital iletişim kanalı olarak sosyal medya aracılığıyla iletilmesi açısından dikkat çeker.

Dijital iletişim kanalı olarak sosyal medya kullanılması hazır bulunuşluğu olan gençler arasında motivasyonlarını artıracak bir unsur olarak görülebilir. Öğrencilerin bu uygulamaları günlük hayatta kullanım sebepleri ve eğitimde benimsenmesini etkileyecek faktörlerin belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Sosyal medya aracılığıyla eğitimde belirli bir konunun dijital eğitim kanalıyla öğrenciye hızlı ve etkin bir şekilde ulaşılması ve bunun öğrenciler üzerinde olumlu ve olumsuz etkilerinin sorgulanması açısından önemlidir.

Sosyal medyanın dijital eğitim kanalı olarak kullanımının bundan sonra bu alanda yapılacak her türlü yeni araştırma için örnek olması açısından önemlidir.

1.4. Sayıtlar

Araştırmanın bir plan dahilinde yürütülüp sonuçlarının değerlendirilmesi şu varsayımdan yola çıkılarak belirlenmiştir.

- Çalışılacak öğrenci grubu 12. sınıf grafik öğrencilerinin grafik tasarım ürünlerinden dergi sayfa tasarımı yapabilecek alt yapıya sahip olduğu varsayılmaktadır.

- Araştırmaya katılacak öğrencilerin sosyal medyayı etkin kullandığı varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı; İstanbul ili, Beşiktaş ilçesine bağlı Rüştü Akın Anadolu Teknik Meslek Lisesi ile sınırlıdır.

Araştırma tüm dünyada yaşanan COVID-19 pandemisi dolayısıyla sadece Rüştü Akın MTAL 2020-2021 eğitim öğretim yılında, Yayın Grafiği dersi alan 12. sınıf grafik alanı öğrencilerini kapsar.

Bu araştırma, kullanılan SPSS paket programı ölçme aracıyla sınırlandırılmıştır.

Araştırma, genel amaç ve bu amaç doğrultusunda oluşturulan alt amaçlarla sınırlıdır. Araştırma boyunca elde edilen verilerin araştırmacının çözümlemesi sonucunda ulaştığı yorum ve bulgular ile nicel veri analizine ait veriler sınırlı hale gelmiştir.

1.6. Tanımlar

Meslek: TDK (2014)'ya göre “belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iştir”.

Mesleki Eğitim: Bireyin yaşamını sürdürebilmek için toplumda geçerli olan bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve uygulama becerilerini kazandırmak (Alkan ve diğerleri, 1998; Engin, 2000).

Grafik Tasarım: Ketizmen (2013)'e göre grafik, bir anlatım ve mesaj verme sanatıdır. Grafik tasarım, görsel bir iletişim sanatı olarak değerlendirilmektedir. Becer (1999)'e göre grafik tasarımın “Birincil amacı bir mesajı alıcıya ulaştırmak, bir ürün ya da hizmeti tanıtmaktır”.

Yayın Grafiği: Uçar (2014)'e göre; çok sayfalı grafik tasarım ürünlerin dijital ortamda hazırlaması olarak adlandırılmaktadır. Masaüstü yayıncılık olarak da bilinen bu alan, bilgisayar desteği ile sayfa tasarımlarının oluşturulmasını ve bu tasarımların baskı öncesi hazırlığının yapılmasını kapsayan bir süreçtir.

Dijital İletişim: Zafer (2019)'e göre sanal ortamda kitleleri bir araya getirmesi ve aralarındaki etkileşimi arttırması bakımından kolektif hafıza ile iç içe olmaktadır. Kullanıcıların içerik üretimiyle birlikte bireyler kolektif hafızanın oluşumuna etkin bir şekilde katılma imkânı bulmaktadırlar.

Sosyal Medya, sanal topluluklar ve ağlar aracılığıyla bilgi, fikir, kariyer ilgisi ve diğer ifade biçimlerinin oluşturulmasını ve paylaşılmasını kolaylaştıran etkileşimli teknolojilerdir (Kietzmann vd., 2011).

1.7. İlgili Araştırmalar

Günümüzde teknoloji her geçen gün gelişme göstermektedir. Geçmişten günümüze basın teknolojisinde en önemli gelişim matbaanın bilgisayar sistemi ile desteklenmesidir. 20.yy ilk yarısında ki teknolojik gelişmelerle beraber bilgisayarlar aracılığıyla üretilen görsel malzemeler grafik tasarım kapsamı içine girmiş ve yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Grafik tasarım alanında belirlenen hedef kitleye yönelik içeriklerin çok sayfalı grafik ürünler olarak dijital ortamda hazırlanmasında yayın grafiğinden faydalanılmıştır. Yayın grafiği aynı zamanda geçmişten günümüze kadar reklam mecrası olarak da kullanılmıştır.

Karasar (2006)'a bilginin üretilmesi kadar paylaşılması ve kullanılması da önem taşımaktadır. İnternet, üretilen bilginin eskimesini beklemeden, zamanında ve etkili kullanımını sağlayan önemli bir araçtır. İnternet sayesinde, kısa zamanda toplumun büyük bir bölümü, yaşam boyu öğrenen durumuna gelebileceğini belirtmiştir. Mazman (2009) sosyal ağlarla, sadece içeriğe erişim olgusu ortadan kaldırılarak, öğrencilerin paylaşılan ortamlarında sosyal uygulama deneyimlerinin sürekli olarak düzenlendiği sınırlandırılmamış bir öğrenme sağlandığı ifade etmiştir. Çaydere (2015) günümüzde her alanda olduğu gibi, grafik tasarım alanında da sürekli bir değişim ve gelişim yaşanmaktadır. Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, içinde bulunduğumuz şartlara uyum sağlayabilmemiz eğitim ile mümkün olduğunu vurgulamıştır. Uysal (2013) ise sosyal medya takip edilmeyi ve takip etmeyi, kısacası münferit platformda izlenilebilir olmayı getirir. Sosyal medya herkesin birbirleriyle iletişim kurabildiği (bireyler, şirketler, markalar, kurumlar) ve sınırsızca bilgi paylaşımında bulunabildiği bir medya mecrasıdır. Sosyal medya toplum yaşamımızın hızla ayrılmaz bir parçası haline geldiği sonucuna ulaşmıştır. Dursun (2018), öğrencilerin çoğunluğunun internette fazlasıyla zaman geçirdiğini

düşündüğümüzde, internetin içinde olduğu öğrenme etkinliklerini düzenlemek, öğrencilerin derse olan ilgilerin artmasını, derse karşı olan olumsuz düşüncelerinin değişmesini, eğitim-öğretim sürecine daha fazla motive olmasını, kendilerine olan güvenlerinin artmasını ve öz-yeterlik algılarının olumlu yönde değişeceğini belirtmiştir. Çetin (2019) ise gelişen teknolojinin ortaya çıkardığı yeni iletişim teknolojileri, internet ve bunlara bağlı olarak gelişen yeni medya ve sosyal medya kavramları, iletişim araçlarının nasıl değiştiğinin, hem toplumsal hem bireysel temele ne ölçüde etki ettiğinin araştırıldığı alanlar olduğunu belirtmiştir. Dinçer (2019), gereksinimlerden doğan, teknolojik gelişmeler sayesinde gelişen ve güçlenen iletişim araçları, bugün toplumun bir parçası olan yeni medya kanallarının oluşmasına zemin hazırlamıştır. Yeni medya kanallarından sosyal medya platformlarının, reklam için elverişli bir mecra olarak dikkat çektiğine vurgu yapmıştır.

İnternet tabanlı teknolojinin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla eğitsel, profesyonel ve sosyal ağların eğitiminde kullanılabilirliği artmış, eğitimde yardımcı materyaller olarak eğitim sürecinde hızlı ve etkili iletişim aracı olarak sosyal medyada yerini almıştır. Sosyal medya, sürekli güncellenebilmesi, çoklu kullanıma açık olması, sanal paylaşımına olanak tanınması vb. açısından en ideal iletişim araçlarından biri olarak kendini göstermektedir. Eğitim sürecinde sosyal medya üzerinden yeni fikirlerle öğretmen ve öğrenci hızlı ve etkin iletişimle yeni öğretme-öğrenme deneyimi edinmektedir.

İlgili literatür taramasında yurt içi araştırmalar; elektronik bilgi tabanları, online journal veri tabanları, Google Akademi arama motoru ve YÖK Tez Tarama merkezi veri tabanı üzerinden yapılmıştır. Ayrıca Türkiye'nin bütün ulusal kütüphanelerindeki eserleri kapsayan Ulusal Toplu Katalog (TO-KAT) ve uluslararası akademik paylaşım sitesi olan Academia.com'dan yararlanılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda, YÖK Tez Tarama merkezi veri tabanında sosyal medya anahtar kelimeli toplam 2375 teze rastlandı. Bu tezlerin, başta iletişim bilimleri olmak üzere, eğitim, halkla ilişkiler, sosyoloji, radio ve televizyon dallarında yazıldığı görülmüştür. Yazılan bu tezler, eğitim ve sosyal medya kelimelerinin filtrelenmesi ile araştırıldığında, toplamda 81 adet tez ortaya çıkmıştır. Bu tezlerin 76 tanesi yüksek lisans türünde olmaktadır. 5 tane doktora tezi vardır. Ayrıca arama yayın grafiği üzerinden daraltılınca 2019 yılında 2 tane yüksek lisans tezine ulaşılmıştır. İnternet üzerinden yapılan araştırmalarda ise, hakemli dergilerde yayımlanmış eğitimde sosyal medyayı ele alan akademik makaleler ve araştırma yazıları bulunmuştur. Bütün bu veriler ve daha fazlası araştırma sürecinde konuya uygun şekilde değerlendirilecektir

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Teknoloji ve Dijital İletişim Kanalları

Günümüz dünyasında bilgisayar ortamının desteklediği materyaller oldukça yaygındır. Teknolojinin getirdiği olanaklar sayesinde eğitimde materyal çeşitliliği artmış ve bu sayede kolay ve hızlı yöntemler gelişmiştir. Böylece dijital iletişim kanalları hız kesmeden gelişme göstermiş zamanla eğitim ve günlük hayatta yaygınlaşarak kaçınılmaz hale gelmiştir. İnternetin dünya çapında yaygınlaşması kolay ve ulaşılabilir olması da bireylerin teknolojiye erişimini kolaylaştırmıştır. Günlük yaşam içinde çok hızlı teknolojik gelişmelerin yaşanmasıyla giderek daha bağlantılı, daha güçlü altyapı ve iletişim ağlarına sahip etkileşim içerisinde olan bir toplum haline geldik.

2.1.1. Teknoloji Nedir?

Teknoloji kavramı ‘Techna’ sözcüğü, Yunanca doğru bir plana göre ‘yönlendirilen beceri’ anlamındadır. Önce Batı dillerine, oradan da Türkçeye girmiştir. Bir biçimin oluşması ve yapılışı ile ilgili süreci kapsar. Planlanan işlemler sürdürülerek, hangi sonuca varılacağı bilinen biçimler oluşturulur’ (Şişman, 2006, s.75).

Galbraith (1967, s.12) göre; teknoloji kavramını sistematik bilgilerin ya da bilimsel bilgilerin pratik kolay ulaşılabilir alanda sistemli bir şekilde uygulanmasıdır, diye tanımlamıştır. Ayrıca Alkan (1987, s.15)’a göre; teknoloji kavramı makinalar, sistemler, kontrol mekanizmaları yönetim ve süreçler gibi öğeleri kapsadığını, bu öğelerin belirli düzende sistematik bir şekilde bir araya getirildiğinde teknolojinin bilim ve uygulama arasında bir köprü görevi yapan bir disiplin olduğunu vurgulamıştır. Tepecik (2002, s.12)’e göre teknoloji sözcüğü, Avrupa’da başlayıp tüm dünyaya 20.yy da yayılmıştır. İnsanların el

yardımıyla manuel olarak yaptığı işi, bu dönemde makinalar aracılığıyla yapılmaya başlanması 21.yy.'a hazırlık olarak nitelendirilmiştir. 21.yy'da insanlar robotlar aracılığıyla iş yükünü hafifletmiş ve yoğun işlerin tamamı makinalar ve robotlar aracılığıyla yapılmaya başlanmıştır. Yalın (2006, s.12) göre; teknoloji bilim ile uygulama arasında köprü görevi yaparak uygulayıcıların karşılaştığı sorunları hızlı çözüme ulaştıran mekanizmalar sistemidir. Teknoloji bilim ve uygulama arasında köprü görevi yaparken ürünler geliştirilirken uygulama esnasında sorunlar olsa da bilimsel bilgi her defasında tekrardan gözden geçirilmiş yeni sorunlar için uygulamalar geliştirilmiştir. İnsanların uygulama esnasında karşılaştıkları sorunlar için bilimsel bilgiler kullanılmıştır. Günlük pratik sorunların çözümünde ulaşım, haberleşme beslenme vb. gibi yine bilimsel bilgilere başvurulmuştur. Sonuç olarak teknolojiyle hayatımıza giren dijital ürünlerin teknik olarak nasıl kullanılacağına dair ilkeler elde edilmiştir.

Alkan (1995, s.19) göre; eğitim ve öğretim teknolojisi birbirinden ayrılan iki ögedir. Yalın (2006) anlatımında; Alkan'ın fikrini destekleyerek teknoloji kavramını, öğretim teknolojisi ve eğitim teknolojisi olarak iki gruba ayırmıştır. Öğretim teknolojisi eğitimin alt kavramı olarak ele alınmıştır. Öğretim disiplinleri kendine özgü sistemini kurgulayan ve düzenleyen teknolojik bir kavramdır. Eğitim teknolojisi insanın öğrenmesini sistematik bir şekilde analiz eder. Öğretim teknolojisi ise, bilimsel araştırmalardan elde edilen teknikleri öğretme-öğrenme üzerinde kurgulayan bir sisteme sahiptir. Öğretim teknolojisi, konunun öğrenilmesi ile ilgili öğrenmenin kılavuzlanması, eğitim teknolojisi ise öğrenme-öğretme süreçleri ile özgün bir disiplini vurgular. Eğitim teknolojisi bilgileri, yöntemleri, teknikleri, araç-gereçleri insanın öğrenmesine dair bütün materyalleri insan gücünü ele alır.

Teknolojinin gelişmesiyle beraber birçok alanla birlikte sanatçılarda bu değişimden etkilenmiştir. Sanat eserlerinin ortaya çıkışı teknolojik alt yapıya bağlı olarak dönemsel değişimlerden ve teknolojinin getirdiği olanaklara bağlı olarak değişim göstermiştir. Şişman (2006)'a göre; uygulamalı sanatlar ve mimaride tekniğin gelişmesiyle sanatçının yaratım süreci eserin üretimindeki süreci de önemli ölçüde etkilemiştir. Mimaride daha hızlı süreçte daha büyük hacimli işlere ulaşılmıştır. Dizgi ve baskı teknolojisinin gelişmesiyle seri üretime geçilmiş, el yazması kitapların yerini kısa sürede çıkan yayınlar almıştır. Bu sayede yayınlar geniş kitlelere ulaşmıştır. Resim ve baskı çalışmaları da teknolojik gelişmeler doğrultusunda çok fazla olanağa sahip olmuştur. Yağlıboya, seramik, fresk, heykel, baskı grafikleri mozaikler de gelişim teknolojik dönemsel gelişimlerle kendini yenilemiştir. Müzik

alanında yüksek ve teknik düzey çalışma gerçekleştiren keman ve piyanonun yapımı klasik müziğin oluşmasıyla bütün insanlığa ulaşmıştır. Günümüzde elektronik müzik alanındaki teknolojik gelişmeler global dünya müzik sektörünün vazgeçilmezi haline gelerek sanat eserlerini etkilemiştir. Teknoloji makinalaşma ve hızlı verilere ulaşma anlamında sinema, televizyon, fotoğraf alanında yapılan çalışmaları farklı biçim ve anlayışa yönlendirmiştir. Teknik olanaklar sayesinde yeni sanat anlayışlarıyla yeni eserler karşımıza çıkar. Sanatçılar teknik süreçlerden faydalanırken estetik duyarlılık birikim ve yeteneklerinin vermiş olduğu kabiliyetle sanat eserinde teknik ve sanatçılık yetilerini işlerler.

2.1.2 Dijital İletişim Kanalları Nedir?

Dijital çağın hızla devam ettiği bir süreç içerisinde teknolojik olanakların gitgide hayatımızda daha etkin olduğu bir dönem yaşamaktayız. Son dönemde uzaktan eğitim ve pandemi koşulları dijital eğitimin, dijital iletişim kaynaklarının kullanımını başından sonuna kadar etkilemiştir. İletişim kavramı latince ortak, müşterek anlamına gelen communication sözcüğüne karşılık olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla iletişim, iki veya daha fazla insan arasında anlamları ortak kılma süreci olarak tanımlanabilir Yalın (2006, s.12).

Uçar (2004, s.16) göre; Türk Dil Kurumunca yayınlanan sözlükte iletişim; düşünce ve duyguların toplumlar, toplumsal kümeler arasında bireylerin söz, el- kol devimi, yazı ve görüntüler aracılığıyla bilgi alışverişinin değiş tokuş edilmesiyle toplumsal bir etkileşim sağlanır. Bu süreç iletişim olarak tanımlanır. İletişimde olmak bireyin sahip olduğu en değerli özelliğidir. İletişim sürecini en doğru şekilde amacına uygun ve doğru gerçekleştirmek, iletişimi yaratıcı ve etkin kılar.

Karabacak ve Sezgin, (2019, s.5)'e göre; değişen toplumun ihtiyaçları göz önünde bulundurulduğunda değişen ortam şartları ve iletişim teknolojilerinin getirdiği olanaklarla; sanayide, eğitimde, kamuda, sağlık ve sanat alanlarında temel ihtiyaçlara etkin ve verimli çözümler ile yaklaşan ve bütüncül bakan dönüşüme 'dijital dönüşüm' adı verilmiştir.

Baranseli (2009, s.19) göre; iletişimin tarihsel süreci incelendiğinde ulaştırılmak istenen mesajın niteliği ve niceliği geliştikçe iletişim sürecinde etkin rol oynayan insan da buna göre algılama seviyesini değiştirir ve geliştirir. İletişim kavramı da her geçen gün yeni medya araçlarıyla kendini yenilemektedir. Çağdaş toplumun basılı kültürden görsel kültüre geçmesi iletişim sanayisini kültürel ve kurumsal olarak değiştirmiş ve geliştirmiştir. Yeni dünya

düzeninde iletişim politikalarının düzenlenmesi kaçınılmaz olmuş, temelinde küresel ekonomi belirleyici olmuştur.

Karaduman (2019, s.2), eğitim materyallerini dört başlıkta gruplayarak geleneksel ve dijital iletişim kanallarını ayırt etmiştir. Bunlar; görsel materyaller, geleneksel öğrenme ve öğretme yöntemine dayalı materyallerdir. Öğrenci ve öğretmen kitapları, sınıf içi alıştırma kitapları, sözlükler, ansiklopediler, yayınlar süreli ve süresiz kaynaklar, sınıf içi materyaller yazı tahtası, resimler, fotoğraflar, modeller, haritalar, grafikler ve çeşitli öğretici eşyalar diye birinci grubu açıklamıştır. İkinci aşama işitsel sesli materyaller grubunu oluşturur. Bunlar ise; Teyp ve ses kayıtları, cd çalarlar, müzik enstrümanları, mp3, vb., doğru da ilgi çekici bir dönem olarak kabul edilen görsel ve işitsel materyallerin kullanımı bunlar ise televizyon, dvd oynatıcılar, filmler, videolar, projeksiyon cihazları, vb., cihazlardır. Eğitimde bu materyallerin kullanımından sonra hızlı bir şekilde dijital çağa geçilmiştir. Bu dönemin temelinde dördüncü aşama, bilgisayar destekli materyallerin kullanımı söz konusudur. Öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran hızlı ve etkin olan bu materyaller ile etkileşimli videolar, elektronik kitaplar, eğitici yazılımlar, öğretici internet siteleri, internet üzerinden yapılan eğitim seminerleri, video konferans, vb. olarak iletişim daha kolay hale gelmiştir. Bilgisayar teknolojisinin gelişimi ve internet ağının ulaşılabilirliğiyle hızlı ve etkili iletişim kaynakları ortaya çıkmıştır. Dijital dönemin başlamasıyla, dijital iletişim kanalları eğitimde etkin bir şekilde kullanılır duruma ulaşmıştır.

Yalın (2006, s.186) göre; iletişim aracı olarak kişisel bilgisayarların ortaya çıkışı ve bunların birbiriyle bağlantısının sağlanması ile milyonlarca insan bilgi aktarımını yapabilmıştır. Tüm bilgisayarların iletişimini sağlayabilen uluslararası bilgisayar ağına “internet” adı verilmiştir. İnternetin, dijital dönemi başlatmasıyla, iletişim kanalları olarak sosyal ağlar da hayatımıza girmiştir.

‘Eğitim alanında kullanılan teknolojik araçlar gittikçe çeşitlenmektedir. Son yıllarda video projektörler, akıllı tahtalar, mobil araçlar, e-kitaplar, indirilebilir müzikler, kesintisiz ulaşılabilen ses ve görüntü ağları ve çevrimi içi sosyal ağlar gibi dijital içerikler çoğunluğun hayatına etki eden teknolojik gelişmelerdir’ (Karoğlu, Çetinkaya ve Çimşir, 2020).

Bu günlerde hayatın her safhasında dijitalleşen toplum, günlük hayatta dijital ortamın faydalarından yararlanmaktadır. Eğitim ortamları da değişen toplumla beraber yenilenen materyalleriyle, dijital ortama adapte süreci yaşamaktadır. Pandemi döneminde dijital iletişim kanalları olarak uzaktan eğitim uygulamasında, internet tabanlı uygulamalar bu

dönemi kolaylaştırmıştır. Karoğlu, Çetinkaya ve Çimşir (2020) göre; teknolojik gelişmeler küresel değişimleri beraberinde getirirken birçok alanda köklü değişimler oluşturmıştır. Dijital iletişim kanalları olarak bu dönemde geniş bant internet, Web 2.0, mobil teknolojiler, bulut iletişim, dijital medya, yapay zeka, büyük veri, artırılmış gerçeklik, 3B yazıcılar, vb. uygulamalar toplumdaki yeni sürecin habercisi olarak benzer ürünlerin birbiriyle iletişim kuran teknolojiler olarak dijital dönüşümü sağlamışlardır.

Değişen eğitim ve öğretim ortamlarını dijital dönüşüme adapte etmek zorunluluk haline gelmiştir. Dijital iletişim kanalları sayesinde öğrenme ortamları daha keyifli ve daha etkin olmuştur. Böylece hızlı bilgiye ulaşım sağlanarak uzaktan eğitim süreci, eğitim ve öğretimi aksatmadan devam eden bir süreç olmuştur.

Doğan Seferoğlu (2015, s.539) göre; eğitimde dijital araçlar, çağın dijital dönüşümüne uygun adlandırılmıştır. Eğitimde teknoloji kullanımının yaygınlaşmasıyla herhangi bir kısıtlama olmaksızın eğitim içeriklerine ulaşmak kolaylaşmıştır. Mobil teknolojiler aracılığıyla bireyler internet tabanlı ağlarla kişisel bilgisayarlar başta olmak üzere, tablet, akıllı telefonlar, e-okuyucular dijital cihazlar ile eğitim eğitim-öğretim sürecinde etkin aktif bir şekilde rol almışlardır. Mobil teknolojilerin kullanımı geleneksel ders işleme sürecini değiştirmiş, farklı dijital dönüşümleri de beraberinde getirmiştir.

Öztürk ve Talas (2015) göre, internetin ortaya çıkmasıyla gelişen iletişim biçimlerinde günlük hayatta pek çok farklılık meydana gelmiştir. Teknolojik araçlarla yapılan iletişim yüz yüze olmaktan çıkıp yerini sanal ortama bırakmıştır. Sanal ortamın merkezinde sosyal medya bulunmaktadır. Sosyal medya bireylerin iletişimini, etkileşimini ve öğrenme yöntemlerini etkileyip yeniden şekillendirmiştir. Eğitimde yeni koşulların, yeni bir dönemin geçerli olduğu bir dönemde sosyal medya; iletişim materyalleri arasında ki yerini almıştır.

2.2. Grafik Tasarım ve Dergi Sayfa Tasarımı

2.2.1. Tasarım Nedir?

İnsan varoluşundan itibaren günümüze kadar olan süreçte bir amacın, bir yaratımın peşinde olmuştur. Tasarım, ilk insandan itibaren bu yaratım sürecinin içerisinde yer almıştır. İnsanın yaratım sürecinin bir parçası olan tasarım gücü, ihtiyaçlar doğrultusunda kendini yenilemiş gelişen dünya gelişen insanlıkla beraber yol almıştır.

Tepecik (2002, s.27) göre; tasarım, hayalimizde canlandırdığımız bir olayın üç boyutlu görüntüsünü, çizimini, kurgulaması yapılarak ortaya çıkan eserlere denir. Tasarım ve tasarlama gücü, zihinde başlayan bir eylemdir. Tasarımın tam olarak gerçekleşmesi için tasarı halinde başlayıp olgunlaşması ve geliştirilmesi gerekir. Tasarım kavramı her alan için geçerlidir. İnsan ihtiyaç duyduğu her şeyi beyninde olgunlaştırıp tasarıma dönüştürmüş hayat standartlarını günün koşullarına göre şekillendirmiştir.

Sözen ve Tanyeli (2001, s.231) göre; yapılan tanımda yapının gerçekleştirme aşamasında çizim, proje, maket vs. ürünlerin tasarlama eylemidir. Tasarlama ürünün gerçekleştirme aşamasını içermez. Tasarımdan önce tasarlama fikri ortaya çıkmalıdır.

Becer (2008, s.34) göre; “Tasarım, bir problemin çözümü demektir. Grafik tasarım problemleri genellikle iki boyutlu yüzeyler üzerinde çözülür. Genel olarak bütün görsel sanatlar, özel olarak iki boyut içinde var olan görüntü sanatları hemen hemen aynı dili kullanırlar. Ressamlar, fotoğrafçılar, heykeltıraşlar, seramikçi ve diğer birçok meslek grubunun oluşturduğu sanat profesyonellerinin yeni bir üyesi olan grafik tasarımcı da birçok tasarım problemini çözerken bu ortak dilden yararlanır”.

Çaydere (2015) göre; insan temel ihtiyaçlarının dışında üretim faaliyetlerini hayata geçirerek diğer canlılardan kendini ayırmıştır. Üretim faaliyetleri sürecinde güçlü canlılarla baş edebilecek aletler geliştirmiş, neslinin devamı için araç gereçler tasarlamıştır. Birikimlerini nesilden, nesile aktarabilmek için iletişim süreçlerini her zaman canlı tutmuştur. Böylece tasarım bir ihtiyaçtan doğarak üretimle hayat bulmuştur. Tasarım, ihtiyaçtan doğan fakat insanın doğası gereği duygusal dışavurumun da sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Arıkan (2008) göre; tasarım eyleminde görsellik amaç ve araç olarak önemlidir. Bu bağlamda görsel altyapı hazırlanırken tasarımı yapan ve tasarımı tüketen tarafların ortak sorunu iletişim sürecinde mesajı taşıyan araç olan görsel altyapının ortak bir anlam yaratabilme sürecidir.

Yurdakul (1988) göre; tasarım, insan bilincinin ilk insandan günümüz çağdaş insanına kadar sürekli gelişmesi ve bu anlamda kendini, evreni, uzayı, varlıkları varolma sürecini anlamlandırarak toplumların değişimini kavraması bu konu üzerinde düşünüyü gerçekleştirip yorumlamasıdır. İnsan her dönemde günün ve çağın koşullarına uygun felsefi altyapıyı geliştirerek evreni, zamanı, varlığı, insanın yaşaması gereken ortamı, nesneleri ilgi alanları içinde düşünerek bir ürün ortaya çıkararak resim, grafik endüstri ürünü gibi teknolojik

ürünlerle bilimsel çözümler üretip alanında uzman kişi ve grupların yaratım sürecini içinde barındırır.

“Benim için iyi bir tasarım, mümkün olduğunca az tasarım anlamına gelir. Basit, karmaşıktan daha iyidir. Sessiz, yüksek sesliden daha iyidir. Mütevazı, coşkuludan daha iyidir. Küçük, büyükten daha iyidir. Hafif, ağırdan daha iyidir. Düz, renkliden daha iyidir. Uyum, farklılıktan daha iyidir. Dengeli olmak, coşkulu olmaktan daha iyidir. Süreklilik, değişiklikten iyidir. Kıtlık, müsriflikten daha iyidir. Nötr, saldırgandan iyidir. Bariz olan, aranması gerekenden daha iyidir. Az, çoktan daha iyidir. Bir sistem, tek öğeden daha iyidir” (Dieter Rams, 1987 Alıntı Ambrose ,Harris 2019 s.36).

2.2.2. Grafik Tasarım Nedir?

Tasarımın genel olarak kökenine baktığımızda ve gelişim süreçlerini incelediğimizde insan ihtiyaçları doğrultusunda gelişerek geçmişten günümüze duygusal ve düşünsel olarak iletişimin devamlılığını sağlamıştır. Aynı zamanda teknolojik alt yapıyı hazırlamıştır. Grafikde, tasarımın görsel ve işitsel devamlılığında en önemli iletişim disiplinlerinden biridir.

Çevik (2011 s.55)’e göre; izlenen okunan görüntülerin tasarımıdır. Görsel unsurların yerleşimi grafik tasarımı etkiler. Görsel unsurlar kenar çizgileri ile aynı yönde yerleştiğinde durağan düzenli bir etki farklı zıt yönlerde yerleştiklerinde tasarım, dinamik ve enerjik bir etki sağlar.

Sözen ve Tanyeli, 1987’e göre grafik sözcüğünün tanımı özgün biçimlendirmeyeyle ortaya çıkan özgün işlerin sanatçının özgün çalışarak baskı yöntemiyle çoğalttığı eserinin bilgiyi iletmesi, basılması, kitle iletişim araçlarında kullanılması; çizgi, yazı, resim ve bunların düzenlemelerini kapsar.

Becer (2013 s.28) göre; grafiğin görsel olarak algılandığını ve görüntülerin bize aktardığı kavramları nitelediğini belirtmiştir.

Sakman (2019) göre; grafik tasarım tarihi ile yazının tarihi aynı zamanlıdır. Yazının gelişimi ilk insanın mağara duvarlarına ilkel simge ve işaretlerle resimler yapmasıyla başlar. Bu simge ve işaretler iletişim veya dini ritüeller olarak kendini göstermiştir. Simge ve işaretlerin gelişmesiyle resim-yazı denilen piktografi oluşmuştur. Piktografi bir işi bir olguyu bir olayı

çizimlerle anlatma yöntemidir. Günümüz modern grafik tasarımına yön veren ışık tutan piktografi tarihi ilk insana kadar ulaşır.

“Grafik” sözcük olarak latince kökenli olup grafyn”dan gelmektedir. (Walker.J.R.,) İngilizce de “Graphic”, Fransızcada “Graphique” olarak yazılmaktadır. Grafik adlandırılması sanatsal uygulamalarda geniş bir kullanım alanına aittir, bu yüzden sonuna “graf” eklenerek tüm alanlarda grafik sanatını tanımlar hale gelmiştir. Örneğin; litograf, fotoğraf, serigraf gibi (Tepecik, 2002, s.17).

Yurdakul 1993’e göre; grafiksel düşüncenin, anlatımı grafik sanatlarıdır. Bir ürünün, bir olayın, bir kuruluşun, bir yaşantının duyurusu ve tanıtımı yapılarak iletişim kanallarıyla yeni varoluş amaçlarına dönüştürülmesini kapsar. İletilmek istenen mesaja yoğunlaşarak kitle ile iletişim kurulur. Bu süreçte verilen mesajın şiirsel bütünlüğü göz önünde bulundurulurken hesap kitap süreci de detaylı incelenir. Yaşanılan bu sürece “grafik tasarım süreci” denir.

Tasarımın temeline ve grafik tasarım kelime anlamına baktığımızda karşımıza üretimle beraber yol alan anlamların bütünü haline dönüştüğünü görmekteyiz. Her gün karşılaştığımız sıradan bir ürün tasarımcının hayalinden doğarak sanayi ve teknolojiye destek olarak karşımıza çıkmaktadır. Tasarımcının anlamlar yüklediği ürün, izleyicinin dikkatini çekerek sahip olmak istediği, almak istediği ürün haline dönüşür. Grafik tasarım bu noktada günlük yaşamımızın vazgeçilmez ürünlerini yaratarak hedef kitleye ulaşır ve tasarım gücüyle hayatımızı güzelleştirir.

Uçar (2004) göre; grafik tasarım ve tasarımcının kökenleri ilkel insanın ilk hissettiği duygularından itibaren iletmek istediği bütün mesajları içerir. İlk insandan itibaren çizimlerle anlatılmak istenen mesajlar iletişim boyutunu sembolik olarak ortaya çıkarmıştır. İçsel güdülerle üretilen semboller ve işaretler tasarımın devamlılığını sağlamıştır. İnsanoğlu uzun yıllar resim yazı, kavram yazısı iletişim biçimini kullanmıştır. Sembollerini iletişim aracı olarak kullanarak felsefi bir altyapıyla kağıda döken Mısır uygarlığı yazının sembolik yapıdan işaretlere dönüşmesi ve geliştirmesiyle beraber Fenike Alfabesini oluşturmuşlardır. Alfabenin oluşumuyla iletişim biçimi belirli grupların kullanımından çıkarak yavaş yavaş tüm insanlığa yayılarak gelişti. 1450 yıllarında Johannes Gutenberg’in geliştirdiği baskı sistemiyle çoğaltma teknikleri ilerledi ve bir çağ aşıldı. 14.yy’da grafik tasarımının yayın ve baskısı genel olarak dini kutsal kitaplar üzerinedir. Tüm dünyada doğuda ve batıda yazı bir iletişim dili olarak tapınak manastır ve din okulları çevresinde gelişme göstermiştir. Çoğaltım tekniklerinin gelişim süreciyle kağıt ve baskı materyallerinin gelişimi ivme

göstermiştir. Kağıt ve baskı çoğaltım teknikleri grafik tasarımın gelişiminde önemli bir aşamadır. Günümüz dünyasında artık baskı sorunlarında sıyrılan grafik tasarımın temel problemi ve gelişim sancısı görsel iletişim tasarımıdır. Görsel tasarımcı olarak aktif rol oynayan birey çağın gerektirdiği modern altyapıyı barındırmalıdır. Baskı ve çoğaltım teknikleri eksiklerinden haberdar olarak çağa uygun bir dünya görüşüne sahip, çevresel faktörlerin etkisinde, içinde bulunduğu evreni algılayan anlamaya çalışan, yaratıcı duyarlı yeniliklere açık görsel tasarımcı olarak rol oynar.

Sarikavak, (2014, s.27)’a göre; Mezopotamya ve Antik Mısır uygarlıkları silindir mühürlerle basımcılığın ilk örneklerini Gutenberg’ten önce vermeye başlamışlardır. Girit uygarlığı basımcılığı ‘Phaistos’ diski üzerindeki imgelerle geliştirmiştir. Bu dönem basımcılık örnekleri olarak adlandırdığımız Antik Çağ dönemi kil tablet üzerine stilusla baskı yapılan dönemdir. Mimari yüzeyleri ve gündelik eşyaları boyadılar ya da anıtsal değeri olan yerlere mermer, dikilitaş ve metal nesneler üzerine kazıma yöntemi kullandılar. Kamış, tüy, fırça türü kalemlerle papirüs, bambu, ipek üzerine yazılarını yazdılar. Ancak Çinliler M.S II. yy da kağıt yapımını keşfettiler. Basımcılığın tahta kalıplarla yapılması (ksilografi) Çin uygarlığının katkısıdır. Üstelik kendi piktogramlarını geliştirmişlerdir ancak verimli bir sonuç elde edememişlerdir. Yüksek baskı yöntemi (letterpress), ağaç ya da kemik üzerine piktogramlarla yapılan baskı kabartma yöntemi olarak adlandırılır. Uzak Doğu uygarlıklarında mezar taşları üzerine görüntülerin aktararak kazıma yönteminin uygulanması ve miladi yıllardan önce ipek giysiler ve kumaşlar üzerine yüksek baskı yöntemi uygulanmıştır. Gutenberg’ten önce yapılan tüm bu uygulamalar Gutenberg’in kitap basım ve çoğaltım sisteminin önemini azaltmaz. Yüksek baskı yöntemi Uzak Asya uygarlığından, Türk İslam Uygarlıklarına M.S. VIII. yy.’da Semerkant, XI. yy.’da Araplar Cordoba Hilafeti ve Moorlar daha sonra Gutenberg öncesi Avrupa’sına ulaşmıştır. M.S. XIII. yy. da İtalya’da Fabriano’da ilk kağıt imalathaneleri kurulur.

Weill (2012 s.11)’e göre grafik çizgi adlandırılması ilk olarak Almanya ‘da ortaya çıkmıştır. 1898 yıllarından itibaren Belçikalı tasarımcı Van de Velde yaptığı afişlerde, ambalajlarda diğer ürünlerde kendine özgü kamçı hareketleri şeklinde dekoratif bir çizgi geliştirir. Daha sonra Berlin’de Manoli sigaraları için eksiksiz bir grafik çizgi yaratır. Grafik sanatının gelişimi dekoratif sanatlar devrimiyle ortaya çıkacaktır. 19.yy sonlarında fiziğin ve kimyanın gelişimi kömür üretimi buhar makinesi kullanım alanındaki gelişmelerle elektriğin ve hareketli girişimlerin sonucu olarak bir çok yeni üretimin buluşu grafik tasarımının

gelişiminde rol oynamıştır. Aynı zamanda basımın gelişiminde hızlanır. 1796’ da Senefelder bu buluşun sahibi olarak ortaya çıkar. Engelmann tarafından ise geliştirilmiştir. Litografi büyük ebat resimler üretilmesini sağlamıştır.1860’lı yıllarda Firmin Gillot fototipi ve fotogravür uygulamaları yapar. Amerikalı Mergenthaler 1886’da harfleri klavye üzerinde beraber kullanarak linotipi bulmuştur. Basım ve kitap adına bir devrim gerçekleşir.1970’li yıllara kadar Amerikalı Langston tarafından bulunan monotip baskı devam eder. 1905’te Ira Rubel osfet baskıyı bularak mürekkep kullanımında tasarruf sağlayarak yeni bir sistem geliştirir.

Üretimin artması, basımın kolaylaşması grafik tasarımı geliştirmiş fakat tüm dünyada aynı işlerin basımı yaratıcılıktan uzak, niteliksiz işlerin üretilmesi sanayileşmiş toplum için kötü bir senaryodur. Gerçekten nitelikli, özgün işler yapıp ismini teknolojiyle beraber duyurmak isteyen grafik tasarımda etkin rol oynayan sanatçılar buna tepki olarak çeşitli akımlarla tepkilerini göstermiş tam sanat yapıtı anlayışında birlik sağlamışlardır. William Morris, Henry de Velde, Josef Hoffman gibi düşünürlerin izinde nitelikli, özgün içinde evrenselliği barındıran tipografiyle reklam sanatını eşit koşullarda değerlendirerek üretimin ve grafik sanatının gelişimine öncü olmuşlardır.

2.2.3.Grafik Tasarımı Etkileyen Sanat Akımları

2.2.3.1. Arts and Crafts Hareketi

19 yy. ikinci yarısında sanayileşen toplumun olumsuz etkileri de açığa çıkmıştır. Özgün sanat hareketleri, teknik ve endüstrinin ele aldığı formları beğenmeyip kendi biçim ve hareketlerini ortaya koymuşlardır.

Kavuran (2003)’a göre; Art and Craft hareketi el sanatlarına dönüş sloganıyla sanayi devriminin olumsuz etkileri sonucu eskiye özlem duyulan bir anlayışla Ruskin ve Morris öncülüğünde endüstri ürünlerine estetik değer kazandırmayı amaç edinmişlerdir. Bu akımın sonucunda İngiltere’de Tatbiki Güzel Sanatlar okullarının yaygınlaşması ile iş eğitimi uygulama derslerinin verilmesi sağlanır.

Morris’e göre çirkinlik yalnız ahlaki çöküntünün dışa yansımasıydı. Başka bir şekilde Ruskin’e göre iyi zevkin sahibi ahlaki bir karakterle bütünleşir ve ahlakın yalnız bir parçasını değil, onun çekirdeğini oluşturduğu kanısındadır. Ruskin ve Morris, çirkinlik ve bozulma

sebebinin teknik prodüksiyonun ve işin mekanik hale gelip çoğaltılması ile ruhsuzlaşan insanın ihmaliyle sebep aramıştır (Turani, 2000, s. 527).

2.2.3.2. Art Nouveau

Öpöz Gökoğlu (t.y., s.65,66)' ya göre; Art Craft hareketi Art Nouveau 'nun doğuşuna öncülük etmiştir. Art Nouveau, Art Craft hareketinden endüstrileşmeyi reddetmesiyle ayrılır. Yeniden doğuş hareketi gündelik hayatta kullandığımız nesneleri temel bir tasarım fikrine göre ele alır. Doğadaki bitki ve hayvan figürlerinden yola çıkarak yüzey ve obje tasarımlarında yeni bir anlayışla soyutlamaya gitmiştir.

Bektaş (1992, s.18) 'a göre; Art Nouveau modern bir hareketin başlangıcıdır. Biçim ve çizgiler doğadan stilize ve soyutlama yöntemiyle yeniden yaratıldığı için tasarım süreci canlanmış ve soyut sanata zemin hazırlamıştır. Bu dönemin grafik tasarımcıları ve illüstratörleri estetik bir kaygıyla tasarımlarını geliştirmişlerdir. Aynı zamanda ticari baskı yöntemlerini de benimsemişlerdir. Uygulamalı sanat tekniklerini çağdaş bir şekilde kullanarak kitlesel iletişimin görsel niteliğini geliştirmişlerdir.

Art Nouveau akımının temsilcileri; Cheret, Grasset, Toulouse-Lautrec'ten sonra özellikle Mucha 1895 ve 1900 yılları arasında çalışmalarıyla Art Nouveau'ya en geniş kapsamlı ifadesini kazandırmışlardır.

2.2.3.3. Bauhaus

Bauhaus sanat okulu, sanayi ve sanat arasında köprü görevi yaparak sanatın insan yaşamına katkısını güçlendirmiştir. Sanat, sanayi alanında güçlenirken önemli bir rol oynamıştır.

Turani 2000, s. 621'göre bütün soyut akımlarını bir araya getiren Bauhaus sanat okulu bir araya getirmiştir. Bu dönemde, Bauhaus'un kuruluşu Henry van de Velde' nin (Nisan, 1919) birinci dünya savaşı sırasında Saksonya- Weimer düküne yazdığı manifestoyla başlangıç sağlamıştır. Bauhaus sanat okulu sanatçı ve işçi arasında farkı kaldırmıştır. Burada sanatçılar dehalar yetiştirmeyecektir.

Bauhaus sanat okulu 1919'da Almanya'da kuruldu. Okulun sanat anlayışı uygulamalı sanatlarla güzel sanatlar okulunun arasındaki katı kuralları yıkıp etkileşime uygun bir ortam yaratmaktı. Bu amaçla atölyelerde becerilerinde gelişeceği, endüstrinin gereksinimi olduğu modüllerin tasarımları yapıldı. Tekstil, cam, seramik tasarımı prototipleri hazırlanarak,

fabrikaya üretim aşamasında geliştirmek üzere ürünler gönderildi. İlk defa sanatçıların üretime destek vererek bir ürünün gündelik yaşamda kullanılabilmesi gerçekleşti. Böylece sanatçıya içinde yaşadığı toplumun sosyal konular üzerinde bilinçlendirmek amacıyla sorumluluk verildi. Yapıcı düşünme temelinde Bauhaus eğitimde yeni bir çığır açtı. Zamanla diğer ülkeler de bu sistemi benimseyerek, kendi sistemlerine, gereksinimlerine uygun bir şekilde benimsediler (Erkmen, 2019, s. 17,18).

Soyut sanatçılar arasında kendini evrensel nesneler parçası olarak kabul eden Klee'ye göre insan; sonsuz oluşumların olduğu, başlangıçların bitişlerin çarpıştığı bir dünyanın parçasıdır. İnsan sürekli gelişen yaşamın içindeki döngünün çocuğu olabilmeyi başarmalıdır diyerek evrensel oluşum içerisinde sanatçının yaratma gücünü, doğanın yaratma sürecine dahil etmiştir. Bauhaus'taki derslerinde öğrencilerini bu etkinliğe sokmaya çalışarak sanat eğitiminde yeni bir yöntem uygulamıştır (Bektaş,1992, s. 64).

2.2.3.4. New York Okulu

'New Yorklu grafik tasarımcılar 1950, 1960'lı yıllarda görsel oyunlarla yapılan düzenlemeler ile figüratif tipografiyle yapılan işler ortaya çıkarmışlardır. Harfleri nesnel biçimlere, biçimleri nesneleri harfsel biçimlere çevirmişlerdir. Bu dönem sanatçılarından Gene Federico, harf biçimlerini görüntü olarak kullanan ilk grafik sanatçılarından. Symour Chwast tipografik çalışmalarını kazıyarak yırtarak biçimini bozarak bu dönemde yankı uyandırmıştır. 1950 tipografi kullanımında 19. yy dekoratif yenilikçi tipografinin yeniden ele alınarak kullanılmaya başlanmıştır. Sanat Yönetmeni Robert M. Jones 19.yy baskılarına olan eğilimi grafik ürünlere uygulayarak tipografik biçimlere yeniden ilgi duyulmasını sağlamıştır'(Bektaş, 1922, s.151).

Şekil 1. Gene Federico. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.151. <https://dergipark.org.tr> kaynağından erişilmiştir.

Şekil 2. Seymour Chwast Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.151. <https://dergipark.org.tr> kaynağından erişilmiştir.

19.yy da dekoratif yenilikçi bir dönemin ardından New York, yenilenen yüzüyle grafik tasarımda öncü yaklaşımlarda bulundu. New York'un sanat yaklaşımı, sistemli ve ince sezgisel atılımlar ile devam etmiştir.

“New York 20. yüzyılın ortalarında dünyanın kültür merkezi haline gelmesiyle birlikte, grafik tasarımda da ön saflara geçti. İlk defa 1940'larda özgün bir Amerikan tasarımı için ilk adımlar atıldı. Amerikalılar Avrupalı tasarımcıların geliştirdikleri biçim dilini, kendi çalışmalarına aktarırken, grafik tasarım geleneğine yeni tavırlar ve biçimler kattılar. Avrupa tasarımı teorik ve son derece yapısalı; Amerikan tasarımı ise düzenleme konusunda pragmatik, sezgisel ve teklifsiz bir yaklaşım içerisindeydi”(Bektaş, 1992, s.139).

“Amerika Birleşik Devletleri'ndeki modern sanat hareketleri, dünyaca ünlü sanatçıların New York'ta ağırlandığı meşhur Armory Show (International Exhibition of Modern Art) ile 1913 yılında başlamış ve yüzyılın ikinci yarısına dek süren sergiler ile zirveye ulaşmıştır. Bu sırada en önemli tartışma, yeni hamlelerin, modern sanat kavramına Amerikan kimliği kazandırılarak sürdürülebilmesi olmuştur. Savaş mağduru Avrupa sanatçılarının akınına uğrayan New York'taki müze ve galerilerin söz konusu bu gelişimi hızlandırdığı yadsınamaz bir gerçektir” (Kalfa, 2020, s.68).

2.2.3.5. Polonya Afişleri

II. Dünya Savaşından büyük bir insan kaybı, yerle bir olmuş tarım ve endüstriyle harabe olmuş bir başkent Varşovay'la çıkan Polonya; insanlığın kendini yeniden diriltme gücünü grafik tasarım alanında göstermiş ve örnek tüm dünyaya olmuştur. Savaştan sonra film yönetmenleri, yazarlar, sanatçılar, grafik tasarımcılar “Polonya Sanatçılar Birliği” adı altında birleştiler. Birliğe girmeyi belli bir ücrete ve sıkı bir disipliner eğitime şart koştular. Birliğe girenler Varşova ve Krakow Sanat Akademilerini bitirmek zorunda iken tasarımcıların tasarımları ihtiyaçlara cevap veren nitelikte olmalıydı. Polonya Afiş Sanatı Okulunun ilk afiş sanatçısı Tadeusz Trepkowski çalışmalarında ulusal benliği konu alan gelecek umutlarını yansıtan afişler tasarlamış ve Polonya grafik sanatının önderi olmuştur. Polonyalı ve yabancı öğrencilerin yetişmesinde önyak olmuştur (Bektaş, 1992, s.177,178).

Şekil 3. Tadeusz TREPKOWSKI. Askerler sıraya! adlı bir afiş tasarımı, 1945. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.178. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

II. Dünya Savaşından sonra Polonya, uluslararası nitelikte afiş çalışmaları sergiler. Rejimin etkilerine rağmen afişlerinde özgür dili kullanmışlardır. Henryk Tomaszewski afişlerinde düz bir zemin rengi kullanarak el ile çizdiği desenlerinde rahat ve fırça etkisi kullanır. Görsel dilinin temelinde az elaman kullanımı vardır (Gümüştekin, 2012, s.48).

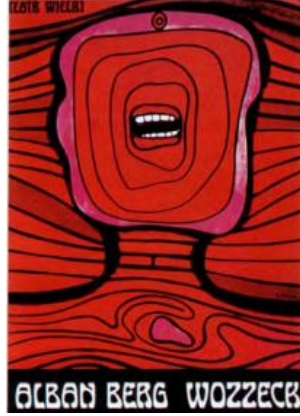

Şekil 4. Henryk Tomaszewski. Pinterest (2022). <https://tr.pinterest.com/>, sayfasından erişilmiştir.

Polonya’da 1950’lerde uluslararası düzeyde işler çıkmasıyla 1960’lara gelindiğinde olağanüstü yaratıcı ürünlerle kendini gösteren grafik tasarımcılar nesli ortaya çıkmıştır. Jan Lenica deneysel ve çizgi film alanının da kolaj tekniğini uygulamıştır. Sürrealizm etkisinde meta anlatım biçimini çalışmalarına yansıtan ilk grafik tasarımcı Francizek Starowieyski insanın aşağılanma duygusunu eserlerine yansıtarak kara mizahı seçmiştir. (Bektaş, 1992, s.181,182)

Şekil 5. 82: Jan LENICA. Le Sacre de Printemps (Bahar ayini) isimli opera için afiş, 1962. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.181. <https://polishpostergallery> kaynağından erişilmiştir.

Şekil 6. Jan Lenica, Alban Berg'in Wozzeck operası için afiş,1964. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.182. <https://polishpostergallery> kaynağından erişilmiştir.

2.2.3.6. Küba Afişleri

1959 yılında F.Castro yönetimine geçen Küba'da, sanatçı ve yazarlara teminat verilen 'Entellektüellere (yönelik) Sözler' adlı bir söylev açıklamıştır. F.Castro yönetimi bu söylevle yaratıcı sanatlara destek vermiştir. Yaratıcı kesime destek verirken devrim kapsamında devrimi destekleyen sanat üretimine ortam sağlanmıştır (Bektaş, 1992, s.197).

Şekil 7. Raul Martinez. Küba'nın ünlü kişiliklerini hatırlatmak üzere hazırlanmış bir afiş, 1970. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.197. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

Castro yönetiminde ezilen ve sömürülen halklar destek gördüğü için yapılan tasarımlar propaganda ve popüler sanat biçimleri olarak gelişme göstermiş, klasik güzel sanatlar anlayışından uzaklaşmıştır. Toplumun devrimci niteliği ön planda tutularak yapılan afişler toplumu bilinçlendirmek adına eğitsel içeriklidir. Tasarım ekibi günümüzde de değerinin çok iyi anlaşıldığı görsel iletişim dilini kullanmıştır. Yapılan afişler canlı renkleri, sinyal ve işaretleri ile kendine özgü bir kurgusu vardır. Serigrafi ve ofset baskı yöntemi ile basılan afişler sadece kentlere değil kırsal alanlara kadar ulaşmıştır. Sanatsal gelenekten uzak Kübalı sanatçılar farklı kaynakları bir araya getirerek yaptıkları tasarımlarda Psychedelic Afiş Pop Art, ve Saul Bass, Milton Glaser gibi Amerikalı grafik tasarımcılarının biçimsel grafik stillerini propaganda silahına dönmüştür (Bektaş, 1992, s.201,202).

2.2.4. Türkiye’ de Grafik Tasarım Ortaya Çıkış Süreci ve Gelişimi

Orta Asya’dan Anadolu’ya uzanan Türk tarihinde günümüze ulaşan ilk eserler Uygur Alfabesi ve Göktürk Alfabesidir. Uygurlar Çinlilerle yakın ilişkilerinden dolayı baskı ve yazım konusunda kendilerini geliştirirken Uygurların yaptıkları duvar resimleri de günümüze ulaşmıştır. Göktürklerin yazdığı kabartma yazıtı günümüzde Moğalistan sınırları içindedir (Tepecik, 2002, s. 20).

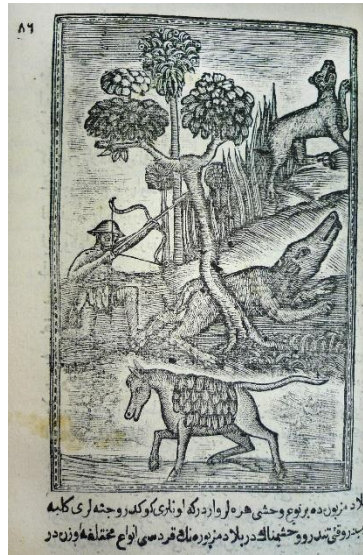

Şekil 8. Göktürk, Kulteğin Anıtı Pinterest (2022). <https://tr.pinterest.com/>, sayfasından erişilmiştir.

M.S. 9. yy. da Müslümanlığı kabul eden Türkler, Arap yazı sistemiyle çok sayıda eser bırakmışlardır. Selçuklular, Arap yazı sistemiyle taş üzerine kaligrafi uygulamışlardır.

Rönesans'ın Avrupa'da yayılması ve kültürel değişimler 18.yy başlarında Osmanlı Devleti'ni de etkilemeye başlamıştır. Batıdaki uyanışa 200 yüzyıl sonra giren Osmanlı Devleti ilk olarak savaş ve savunmada daha sonra sanatsal faaliyetlerde kendi toparlamaya çalışmıştır. Bu dönem Lale Devri olarak adlandırılır (Becer, 2009, s.112).

Türk grafik sanatı tarihi, tam anlamıyla Osmanlılar döneminde başlamıştır. İlk matbaa kurulumunun 18.yy. İbrahim Müteferrika tarafından kurulduğu bilinmekle birlikte Fatih Sultan Mehmet döneminde ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde de kurulan matbaada azınlıklar dini eserlerini basmışlardır. Kanuni döneminde Enderun mekteplerinde sanatsal çalışmalara ağırlık verilmiş kitap resimleme ve sayfa tasarım çalışmaları başlamıştır. Matrakçı Nasuh bu dönemde Anadolu'nun çeşitli yerlerini kuşbakışı resimleyerek minyatür sanatıyla günümüze birçok eser bırakmıştır. İbrahim Müteferrika ile Türk modern grafik tarihi başlamıştır. Bu dönemde Tarih-i Hindi Garbi, Cihannüma adlı resimli bir kitap ile Latin alfabesiyle basılmış olan Grammaire Turque ve Kitab-ı Lügat-ı Van Kulu eserleri basılmıştır (Tepecik, 2002, s.21).

Şekil 9. Tarih-i hindi garbi kitabında bulunan bir resim. Pinterest (2022). <https://tr.pinterest.com/>, sayfasından erişilmiştir.

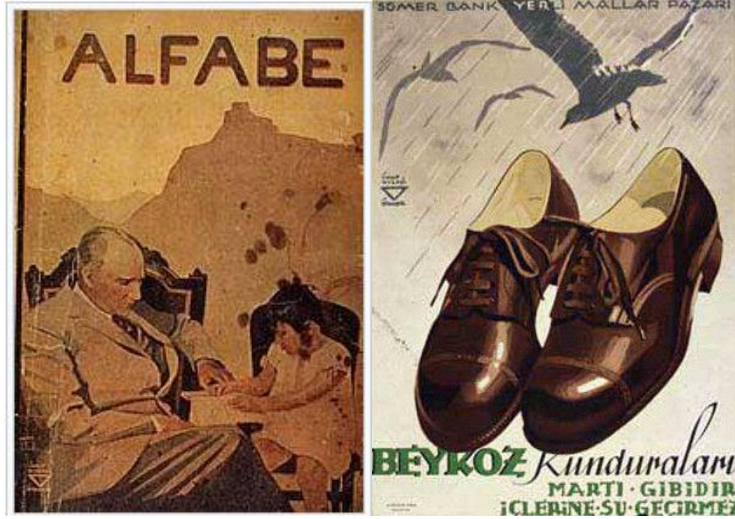
İbrahim Müteferrika 1727’de ilk basımevini kurduktan sonra kağıt fabrikası kurulması için girişimlerde bulunmuştur. 1746 yılında Yalova’da Yalakabat kağıt fabrikası faaliyete geçti. Buradaki kağıt üretimi 19.yy ortalarında kadara devam etmiştir. İbrahim Müteferrika’dan sonra basım sanatı krize girmiştir. 1784’ de Fransa’nın Türkiye elçiliğine atanan Choiseul Gouffier de kendi kişisel çabaları ile İstanbul’da bir basımevi kurdurmuş Türkçe bir kitap bastırmıştır (Becer,2009, s.114).

Osmanlı döneminde basım zor koşullarda gerçekleşmiştir. İlk Türkçe gazeteler, 1860 yılında basılmıştır. İlk gazete resimlerini resmeden pul ressamı Ebuzziya Tevfiktir.

Türk grafik sanatı tarihi için tiyatro da önemli rol oynar. Tiyatro afiş çalışmaları ve gazetelerde yer alan karikatür sanatı da Osmanlı döneminde kendini gösterir. “*Tercuman-ı Ahval, Tercuman-ı Hakikat, Tasvir-i Efkar*” gibi gazetelerde karikatürler yayınlanmıştır. Türk grafik sanatı tarihinde önemli bir yere sahip olan Servet-i Fünun ile Diyojen dergileri de önemli tarihi kaynaklardır (Tepecik, 2002, s.12).

Türkiye’de grafik tasarım alanında uzmanlaşıp önemli gelişmelerin yaşandığı dönem Cumhuriyet’in ilanından sonra başlamıştır. Türk grafik tasarımında öncü isimler 1920’lerde Münih Fehim, İhap Hulusi ve Kenan Temizan’dır. Bu sanatçılar basın ilanı ve afiş, kitap kapağı alanında nitelikli işlere imza atmışlardır. Genel olarak yapıtlarında Kuzey Avrupa grafik üslubu egemendir (Becer, 2009, s.114).

Birinci Dünya Savaşı ile Osmanlı döneminde basımcılık durma noktasına gelmiştir. Kurtuluş Savaşından çıkan genç Türkiye Cumhuriyeti’nde grafik sanatında Latin alfabesinin kabul edilmesiyle ilk adımlar atılmaya başlanmıştır. Sanat ve tasarım alanında önemli gelişmelere öncülük eden isim İhap Hulusi’dir. İhap Hulusi’nin çalışmaları günümüze kadar etkisini sürdürmüştür.

Şekil 10. İhap Hulusi Görey Alfabe 1932 , reklam afişi 1930 <http://ihaphulusigorey.gen.tr/> sayfasından erişilmiştir.

Genç dinamik Türkiye Cumhuriyeti afiş sanatçısı Kenan Temizhan'da bu dönemde uluslararası yarışmalarda Türk sanatçısı olarak adını duyurmuştur.

Şekil 11. Kenan Temizhan kitap kapağı tasarımı, <https://cdn.istanbul.edu.tr> sayfasından erişilmiştir.

Kenan Temizhan'ın deseni güçlü ve figüratiftir. Afişlerinde Foto-Grafik teknikler kullanmıştır (Çaydere, 2005, s.50).

Becer (2009, s.114)'e göre Türkiye'de grafik tasarım alanında eğitimler Güzel Sanatlar Akademisi'nde Mithat Özer afiş atölyesinde başlamıştır. Almanya'da kurulan Bauhaus Sanat Okulu'nun endüstri ve sanat iş birliği anlayışı yeni kurulan sanat ve tasarım

okullarında etkili olarak kendinden sonrakilere yol gösterici olmuştur. Sanat eğitimine 1957 yıllarında destek olarak resim, heykel mimarlık gibi geleneksel sanat dallarına yoğunlaşan “Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu” açılmıştır. Okulun kuruluş aşamasında birçok Alman öğretim üyesi görev almıştır. Akademide endüstriyel ve tasarım alanında öğrenim görmüş uzmanlar yetiştirmek hedeflenmiştir. Grafik, iç mimari, tekstil, seramik ve dekoratif resim olmak üzere beş ayrı alanda eğitim ve öğretim verilmiştir. 1970 yıllarında okul akademi bünyesine geçmiştir.

Ülkemizde sanayi hareketleri geliştikçe, grafik sanatlardaki gelişimler de hız kazanmıştır. 1950 yılından sonra önemli gelişmeler vardır. Mengü Ertel, Türk kültürünü de yansıtan afişlerle Yurdaer Altıntaş geleneksel halk kültürünü tasarımlarına yansıtmıştır. 1960 sonrası kentleşmenin hızlanması ile 1970 sonrası Amerika ve Avrupa’daki teknolojik ve kültürel etkileşim, günlük hayatı etkilemiş, sanat ve grafik sanatlarında etkisini göstermiştir (Tepecik, 2002, s.23).

Şekil 12. Mengü Ertel afiş ve logo tasarımı <https://cdn.istanbul.edu.tr> sayfasından erişilmiştir.

Şekil 13. Yurdaer Altıntaş afiş ve kitap kapağı tasarımı <https://cdn.istanbul.edu.tr> sayfasından erişilmiştir.

Mustafa Aslier, 1960 sonrası özgün nesnel grafik üretimler gerçekleştirmiş; broşür, afiş, kitap kapakları, logo, tipografik tasarımlar ve resimlemeler yapmıştır. Yapı Kredi Bankası'nın iki halk oyunu afişi, Varşova Uluslararası Afiş Müzesi'ne alınmıştır (Durmaz, 201, s.100).

Şekil 14. Mustafa Aslier, Tahta Oyma 1969 <https://cdn.istanbul.edu.tr> sayfasından erişilmiştir.

1960 sonrası gelişmeler kitap kapağı tasarımlarına yansımıştır. Türk grafik sanatı yayım çalışmaları bu yönde dikkat çemiştir. Grafik tasarım alanında hem geleneksel doku ele alınmış hem de modern atılımlar gerçekleştirilmiştir.

Sait Maden 1960'tan sonra yayımcılık anlamında eserler vermiştir. İş Bankası, Akbank gibi bazı bankalara tasarımlar yapmıştır. Logo, dergi kapağı, süreli yayınlar vb. grafik ürünler de adını duyurmuştur (Durmaz, 2011, 142).

Şekil 15. Sait Maden Dergi kapağı tasarımı Pinterest (2022). <https://tr.pinterest.com/>, sayfasından erişilmiştir.

1950'lerden itibaren Mesut Manioğlu, Türkiye'de yapılan sergi ve fuarlara afiş tasarımları gerçekleştirdi. Tasarımlarında iç mekan tasarımı olarak farklı çalışmalar kullanmıştır. Manioğlu, sektör çalışmalarını daha sonra akademiye aktaran sanatçılardandır.

Şekil 16. Mesut Manioğlu, afiş (twitter.com) sayfasından erişilmiştir.

1982 yılında uygulanan Yüksek Öğretim Kanunu ile Güzel Sanatlar Akademisi ve Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Sanatlar Yüksek Okulu üniversite statüsü içine alınarak Mimar Sinan Üniversitesi adını almıştır. 1982’den sonra yüksek lisans ve sanatta yeterlilik akademik kariyer yapma olanağı sağlanmıştır. Grafik Tasarım eğitimi veren okullar Ankara ve İzmir’de açılmış böylece grafik tasarım alanında nitelikli yaratıcı tasarımcılar yetiştirmeye başlamıştır. Afiş, kurumsal kimlik basın, tv alanında başarılı ürünler ortaya çıkmıştır (Becer, 2009, s.115).

Becer (2009, s.115) göre; 1980 yılında sonra Grafikerler Meslek Kuruluşu adı altında meslek örgütlenme başlasa da basılı iletişim teknolojinin ülkemizde geç başlamasıyla Türk grafik tasarımı, kendi kimliğini bulması uzun sürecektir. Grafik tasarım problemlerine kavramsal açıdan yaklaşıp iletişimle bütün olarak gören genç grafik tasarımcılar, Türk grafik sanatını daha iyi yerlere taşıyacaktı, demiştir.

2.2.4. Dergi Sayfa Tasarımı

Dergi, Türk dil kurumu sözlüğünde siyaset, edebiyat, ekonomi, vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, bülten mecmua olarak nitelendirilmiştir (TDK, 2020).

MEB kaynaklarında; edebiyat, teknik, siyaset, kültür, magazin, ekonomi, siyaset vb. konuların incelendiği dala ve belirli aralıklarla bu yayınların çıkmasına ve süreli olmasına “dergi” veya “mecmua” adı vermiştir. Derginin içeriği de amacına göre değişmiştir.

Teknoloji ile ilgiliyse teknolojiyi baz alan resimler ve yazıları kapsayan görsel bir tasarım okuyucuya iletilir. Dergi türlerine baktığımızda gezi, kültür, tıp, fikir, siyasi, kadın, erkek, dinî ilimler, sinema, bilim, teknoloji, çocuk, eğitim, magazin, ekonomi, moda, edebiyat, eğitim vb. geniş bir alanı kapsar. Derginin içeriği ve tasarım düzeni dergi çeşidine göre değişir.

Bir yayının dergi olabilmesi için öncelikle haftalık, aylık düzenli olarak yayınlanması gerekir. Diğer özellik ise okurların talep etmesi ve para karşılığında almak istemeleridir. Yayınlanan belirli aralıklarla ciltlenmesi gerekir. Derginin ayrıntılı yazıları, içeriği kadar görsel düzeni olarak resimleri ve boyutu da okurların ilgisini çeker. Piyasadaki dergiler ortak birçok özelliğe sahip olmasına karşın hedef kitle olarak çok farklılık gösterir. Ana başlık altında toplamak gerekirse kadın, erkek, çocuk, dil, din, tasarım, mizah, sanat, teknoloji, spor, bilim, ekonomi, tarih, gezi gibi birçok alanda yayın yapılır (Pektaş, Turgut 2009, s.2). Yapar (1999, s.10)’a göre; bir yayının dergi olarak kabul edilmesi için 5 temel özelliği barındırması gerekiyor. Birincisi düzenli bir yayınının olması gerekiyor. İkincisi, içerisinde okunacak metinlerin olması gerekir. Üçüncüsü, okurların talep etmesi ve para karşılığında almaları gerekir. Dördüncüsü, diğer yayınlardan bağımsız olması ve son olarak ciltli olması gerekir. Bu özelliklerin hepsini barındırıyor olması o yayının dergicilik tanımına uygun olduğunu gösterir.

2.2.5. Dünya’da ve Türkiye’de Basılı Yayın Dergiciliği

16.yy başlarından itibaren haftada bir yayımlanan süreli yayınlar gelişim göstermiştir. Gerçek anlamda dergi denebilecek süreli yayınlar ise 17.yy başlarında ortaya çıkmıştır. ‘Dergi niteliğinde sahip ilk yayınlar 1663-1668 yılları arasında Almanya Hamburg’da aylık olarak yayınlanmış “*Erbauliche Monaths Unterredungen*” (Örnek aylık düşünceler) adlı bilimsel içerikli bir yayındır’ (Aktaran Pektaş, 2009, s.3).

19 yy. sonu 20 yy. başı Birinci Dünya Savaşına kadar süren dönem Endüstri çağıının dönüm noktası olarak adlandırılmıştır. Endüstrinin gelişimiyle toplum farklılaşma göstermiş; kitle iletişim araçları, iletişim gelişirken grafik tasarım da bununla beraber her yeni gün gelişim göstermeye başlamıştır. Görsel anlatım yoluyla grafik bir kitle iletişim dili olmuştur. Grafik alanında belli aralıklarla basılan hem içerik hem de görsel olarak okuyucunun dikkatini çeken süreli yayın tarih sahnesinde yerini almıştır. Tarihte dergi yayınlarına baktığımızda İngiliz Art&Nouveau akımıyla ses getiren The Studio dergisi yer alır.

Şekil 17. Aubrey Beardsley. The Studio, Dergi kapağı tasarımı, Nisan, 1893. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.25 <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

Bektaş (2002, s.26, 27) 'a göre; The Studio dergisi, bir grup İskoç sanatçı grubunu etkisi altında bırakmıştır. Glasgow olarak bilinen okulun sanatçıları Viyana'da çok beğenilen lirik özgün bir stil geliştirmişlerdir. Glasgow Okulu Viyana stili olmak üzere tüm Avrupa'ya etkilemiş 20 yy. sanatının estetiğini oluşturmada önemli bir rol oynamıştır.

Amerika'da Art Nouveau'nun gelişmesiyle Harper's, Century gibi dergilerin yeni sayılarını tanıtan afişleri ilan etmiştir.

Şekil 18. Eugene Grasset. Harper's Weekly Dergi kapağı tasarımı, Aralık 1896. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.27. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

Amerika'nın en ünlü Art Nouveau temsilcilerinden biri olan Will Bradley 'nin "The Inland Printer" Dergileri için gerçekleştirdiği çalışmaları; akımın başlangıç noktaları sayılmıştır.

"American Type Founders Co. American Chap-Book" Adlı 12 sayılı dergide hem yazılarıyla hem de tasarımlarıyla dergiye destek vermiş. 1907'de *Collier's* adlı dergide sanat yönetmeni olarak sonra, 20. yy dergi tasarım gelişimine katkı sağlamıştır (Bektaş, 2002, s.28).

Şekil 19. Will Bradley. The Inland Printer Dergisi kapak tasarımı, Aralık 1894. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.28. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

Art Nouveau Almanya'da jugendstil adını almıştır. 1896'da Münih'de çıkmaya başlayan jugend dergisinden ilham alınmıştır. Dönemin Avant-garde sanatçılarının dergi illüstrasyon uygulamalarına özgür tipografik bir etki getirmiştir. Bu dönemde Almanya'da Die Insel yazın dergisi tek tip tipografik düzenlemeyle yayını korumuştur (Bektaş, 2002, s.32).

20 yy. başlarında Fütürizm akımının etkisinde İtalyan tasarımcı 1913'te Giovanni Papini'nin Floransa'da lacerba isimli yayını çıkarmaya başlamasıyla da, tipografik anlatımda tasarım

sanat alanına kabul gördü. İtalyan şair Marinetti klasik geleneğe tipografik bir devrim yaratarak yayınladığı yazıda karşılık vermiştir.

Şekil 20. Giovanni Papini. Lacerba Dergisi birinci sayfa tasarımı, 1914. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.43. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

Fütürizmin görsel yönünü zengileştirip önceleri bir tepkisiyle, bir haykırışla ve anlamsızlıkla başlayan Dada akımı kural ve dogmalardan kurtularak sanatçıyı kendi benliğine çekmeyi ve özgürleştirmeyi başarmıştır. Dadaistler, harf biçimlerini görsel biçimler olarak kullanıp kolajlarla kontrast alanlar yaratmışlardır. Dada dergisiyle farklı sanat yaklaşımlarını duyurmuşlardır.

Şekil 21. Raoul Hausmann. Dada Dergisi sayı: 2 kapak tasarımı, Zürih - 1920. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.45. <https://www.e-skop.com> kaynağından erişilmiştir.

Şekil 22. Tristan Tzara. Dada Dergisi sayı: 3 kapak tasarımı, tahta baskı Marcel Janco'ya aittir-, Zürih, 1918. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.45. <https://www.e-skop.com> kaynağından erişilmiştir.

1920'lerin başında Sovyet Rusya kendi sanatını dünyaya duyurmak amacıyla uluslararası bir dergi çıkardı. Derginin ismi nesne üç farklı dilde ele alındı. Uluslararası sanat ve tasarım ürünlerinin birarada buluşma noktası oldu.

Şekil 23. El Lissitzky. Vesch (Nesne) Dergisi Kapak Tasarımı. Marvnisan, 1922 <https://momalibrary.tumblr.com/> sayfasından erişilmiştir.

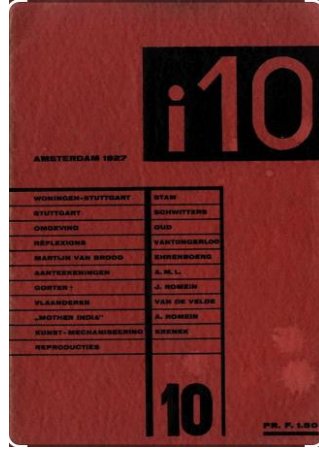
1927-28 yılları arasında Rusya’da Lef yaratıcı sanatların bütününe ele alınarak yayınlanmıştır. Bu dönemde sanatçı Rodschenko derginin tasarımını üstlenerek fotomontaj denemeleriyle 20.yy Rasyonel çağa uygun yeni bir teknik hayali kurmuştur (Bektaş, 2002, s.60).

Şekil 24. Lef, Rodschenko, 1927. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.64 <https://momalibrary.tumblr.com/> sayfasından erişilmiştir.

1917 Hollanda’da etkisini sürdüren akım De Stijl grubunu kurarak Piet Mondrian öncülüğünde bir grup sanatçı ‘De Stijl’ adlı dergiyi yayınlamışlardır. Dergi tasarım özelliği resim, kitap kapağı ve mimaride de dahil olmak üzere biçim formlar dik açılı renkler kırmızı, mavi, sarıdır.

Bu dönemde Bauhaus’un ve De Stijl’i sanatla gündelik yaşama arasında köprü kurmaya çalışır. İ10 dergisi Arthur Lehning yönetiminde 1927- 1928 arasında kadar etkisini sürdürerek entelektüel tartışmaları uluslararası düzeye taşır (Weill, 2012 s.49).

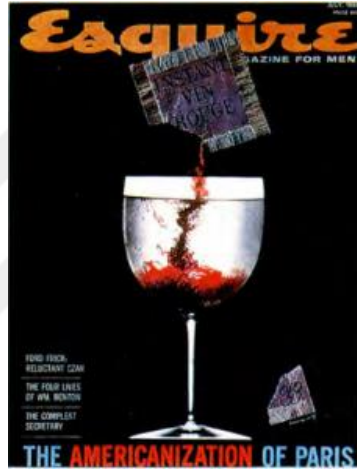
Şekil 25. Cesar Domela. "i 10" dergisi kapak tasarımı, 1927. Pinterest (2022). <https://tr.pinterest.com/>, sayfasından erişilmiştir.

Bektaş (2002, s.144) dergi tasarımında 1940' lardaki devrimi şöyle ele almıştır. Bu dönemde Alexey Brodovich, yeni sosyal araştırmalar okulunda dergi tasarımıyla ilgili dersler vermiştir. Brodovich derslerinde problemi derinlemesine çözmeyi ve geliştirmeyi amaç edinerek bu verilerden görsel takdim bulmayı öğretmeyi hedef edinmiştir. Böylece tasarım ağırlıklı ürünlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. 1950' lerden itibaren dergi tasarımı en parlak dönemini yaşamıştır. Brodovich'in öğrencilerinden biri olan Otto Storch bu dönemde başlıca kadın dergilerinden biri olan 'Mc Call's' dergisinin sanat yönetmenliğine atandı. Storch fotoğraflık görüntüyle tipografik tasarımı bütünleyerek büyük bir başarı elde etti. Dergiye yeni bir soluk getiren Storch başlıkları illüstrasyonun bir parçası haline getirerek, küçük nesneler büyük grafiklere dönüşmüştür. Gıda ve mutfak ürün çeşitleri dış mekana taşınarak daha sonraki yapılan dergi ve reklam grafiği konusunda etkili olmuştur.

Şekil 26. Otto Storch. Mc Cal/'S Dergisinden sayfa tasarımı, 1959. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.145. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

Avusturya kökenli Brodovich'in öğrencilerinden Henry Wolf 1953' te Esquire dergisi sanat yönetmenliği daha sonra Harper's Bazaar dergisinde sanat yönetmenliği yaptığı sırada büyük formatlı fotoğraflar ve sayfalarda geniş boşluklara yer verdi. Wolf seçkin yaratıcı fotoğraflarla bu döneme etkisini göstermiştir.

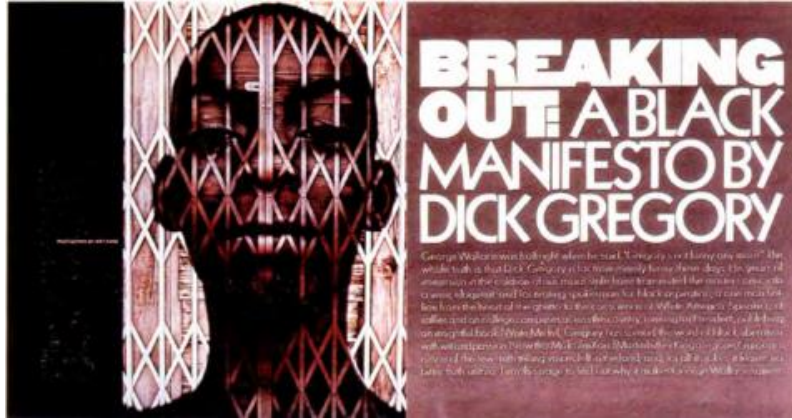

Şekil 27. Henry wolf. Esquire dergisi kapak tasarımı, 1958. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.145. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

Dergi tasarımının altın dönemi 20 yıl kadar sürdükten sonra 1960'larda Amerika'nın ekonomik sorunlar yaşaması, çevre sorunları, Vietnam Savaşı, azınlık sorunları, uzay araştırma giderleri, artan kağıt basım ve giderleri büyük formatlı yayıncılık yapan dergilerin kapanmasıyla son buldu.

1960'lardan sonra Gutenberg matbaasının metal dizgi yöntemi yerine foto dizgi yöntemi kolaylık sağlamıştır. Foto Dizgi yöntemiyle özel mercek yöntemiyle harfler uzatılmakta, küçültüp büyültülmekte ve biçimsel kolaylıklar sağlanmaktaydı. Bu dönemde Herb Lubalin foto dizginin getirdiği olanakları kullanarak görüntüyü kuvvetlendirmiştir. Foto dizgi

yöntemi sayesinde harf karakterleri yaratılması daha kolay basım maliyeti azalmıştır. Herb Lubalin, bu dönemde batan çoğu dergiyi kurtarmıştır.

Şekil 28. Herb Lubalin. Avant Garde Dergisinden Sayfa Tasarımı, 1960. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.155. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

Yeni harf karakterleri çıktıkça foto dizgi yöntemiyle korsan yayıncılık ile tasarımcıların emekleri sömürülüyordu. Bunun üzerine Lubalin öncülüğünde tipografi tasarımcısı Aaron Burns'le birlikte 1970'de "İnternational TypeFace Corporation" Uluslararası Harf Karakteri Anonim Şirketi'ni kurdular. Lubalin öncülüğünde 1970'lerde çıkan büyük küçük adlı dergi o dönem tipografik bir etki uyandırmıştır (Bektaş, 2002, s.156).

1970'lerde ismini duyuran dergiler 'Elle', 'Vogue' "The Push Pin Almanac" gibi dergiler içerik ve tasarımlarıyla yayın hayatına yeni fikirler katmıştır.

Bektaş (2002, s.245) göre; 1970'lerin sonunda İngiltere 'de Yeni Eğilimler Neville Brody döneminde İngiliz grafik tasarımı işsizlik ve gençliğin huzursuzluğundan etkilendiği dönemde punk stiline etkisi İ-D dergisi ve çeşitli müzik dergilerine yansımıştır. İ-D dergisini yayın ve sanat yönetmeni Terry Jones bu dönemde sokak stilini dergilere yansıttı.

Şekil 29. Terry Jones. Not Another Punk Book (başka punk kitabı yok) kitabından sayfa tasarımı, - 1979. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.245. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.

1980' lerde üzerine dikkatleri çeken Neville Brodly The Face'nin sanat yönetmenliğini üstlenen tasarımcı radikal stil ve yöntemlere sahiptir. Baskı işlerinde neden bir ressam tavrı sergilenmesin diyerek işlerinin insanlar üzerinde daha az farkında değil daha çok farkında olmalarını amaç edinmişti. The Face dergisinin sanat yönetmenliğini 5 yıl sürdüren Brodly dergi tasarımının geleneksel yapısını sorguladı. City Limits, New Socialist, Arena dergisinin sanat yönetmenliğinde olan Brodly 80'lerin en büyük öncülerindendir (Bektaş, 2002, s.248, 249).

Şekil 30. a. Neville Brody. Arena Dergisi b. Neville Brody. Harf karakteri tasarımı, 1986. Kapak Tasarımı, 1987. Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi, s.249. <https://yandex.com.tr> kaynağından erişilmiştir.

1980’lerden sonra bilgisayarın grafik tasarım alanında etkin olmasıyla dergi tasarım ve üretimine birçok yenilik gelmiştir.1983’te Rudy Vanderlans, bilgisayardan faydalanarak yazı karakterlerini ve fontları “Emigre” dergisinde kullanmıştır. Vanderlans dergi tasarımında çağdaş gelenekselden uzak, yenilikçi çarpıcı bir üslup kullanmıştır (Pektaş Turgut, s. 23).

Şekil 31. Emigre Dergisi kapak ve iç sayfa görüntüleri. Pinterest (2022). <https://tr.pinterest.com/>, sayfasından erişilmiştir.

Teknolojik gelişim süreci, grafik tasarımını biçimsel ve dil yönünden etkilemiştir. Teknolojik olarak globalleşmenin, hızlanmanın, veri aktarımın kolaylığı ürün tasarımında ve üretiminde büyük kolaylık sağlamıştır. Bunun yanı sıra bilgisayarların ve lazer teknolojisinin hayatımıza girmesiyle grafik ürünlerinde görsel efektler ve imgeler veri kalabalığı oluşturmuştur. Burada üretim ve tasarım kalitesi düşürülmeden iş yapılması teknolojinin faydasını grafik ürünlerde bize göstermiştir.

2.2.6. Türkiye’de Dergi Yayıncılığı

Türkiye’de basılı yayıncılık tarihine baktığımızda okuma alışkanlığının ülkemizde geç yerleşmesi, kentleşmenin yavaş ilerlemesi dergi yayını gelişimi gecikmeye uğratmıştır. Yayını yapılan dergilerin ilk basım yerleri İstanbul’dur. Dergiler genelde bilimsel içerikli olup aylık mesleki yayınlardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe dergilerin yayımlanma süreleri ve sayıları da artmıştır.

Türk tarihinde ilk dergiler Osmanlının Batılılaşma döneminde ve matbaanın Osmanlıya gelişinden sonra yayınlanmıştır. “1849’da ilk meslek dergisi Vakayi-i Tıbbiye, 1860’ta Tercüman-ı Ahval, 1861’de Tasfir-i Efkâr, Osmanlı topraklarında türkçe yayın yapmaya başlamışlardır” (akt. Pektaş Turgut, s. 25; Türkoğlu, 1995, s.4).

Şekil 32. Takvim-i Vakâyi Gazetesi ön sayfa görüntüsü. Wikipedia (2022). https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye_sayfasından_erişilmiştir.

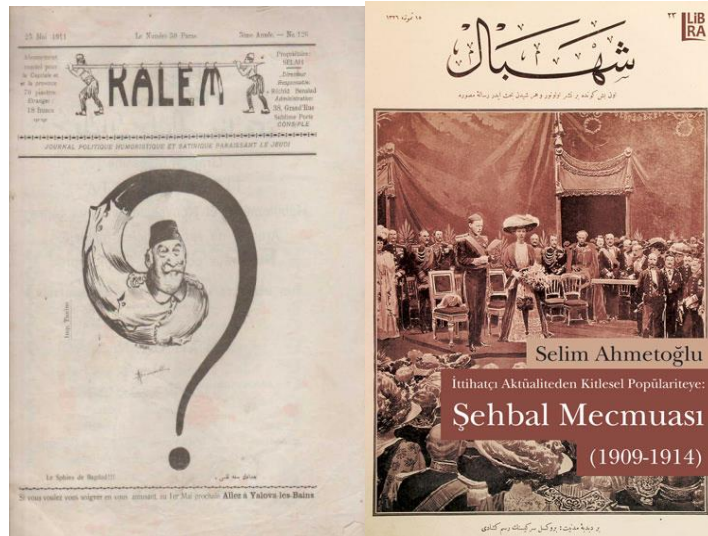
Bu dönemde gerçek anlamda yayınlanan ilk dergi 1862’de Münif Paşa tarafından çıkarılan aylık Mecmua-i Fünun dergisidir. Tanzimat aydınlarının seslerini duyuran bilimsel içerikli bir dergidir. Bu dönemde resim ağırlıklı dergi Mir’at’dır. Tanzimat dönemi aydınlarının pozitif bilime yer veren batıdaki gelişmeleri takip eden özellikte dergileri Mecmuai-İber-i İntibah, Ceride-i Askeriye, Mecmua-i Askeriye, Mecmua-i İbretnüma, Takvim-i Ticaret-Le Moniteur du Commerce, Ayine-i Vatan, Tuhfet-üt-Tıb dergileri halkı eğitmek amaçlı yayınlanmıştır. (Yapar, 1999, s.43,44)

30 yıl süren Abdülhamit döneminde yayıncılıkta çok verimli bir dönem geçmese de bu dönemin en önemli ve etkili dergilerinden İhsan tarafından yönetilen Ahmeti Servet-i Fünun Edebiyat dergisidir. Bu dergiye rakip olarak bir de “Malumat” dergisi çıkmıştır. Kapatma cezası alan dergi sayısı çok fazladır.1880 yılında “Mecmua-i Ebuzziya” adlı dergi de dönemin önemli dergilerindendir.

Şekil 33. Servet-i Fünun Dergisi. Wikipedia (2022).
<https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye>, sayfasından erişilmiştir.

II. Meşrutiyetin ilanıyla batılılaşma hız kazanmıştır. Farklı görüş ve düşüncelerde gazete ve dergi yayınları çıkarılmıştır. Kadın, çocuk, iktisat, mizah, sanat, eğlence gibi dergi yayınları yapılmıştır. 1908-1911 yılları arasında Salah Cimcoz ve Celal Esad tarafından “Kalem” adlı mizah dergisi adından söz ettirmiştir. Davul (1908), Alem (1909), Cem (1910) önemli dergilerdendir. Magazin dergisi Şehbal dergisi bu dönemde kadınlara yönelik moda dergisi olarak yayın hayatına girmiştir. Konu ile ilgili fotoğraflara da yer veren fikir ve aktüalite dergisi Resimli Kitap adlı dergi 1908-1914 yıllarında arasında yayınlanmıştır. İslami konulara ağırlık veren Bayan-ül Hak dergisi ise İslami konulara ağırlık veren bir dergidir. Dönemin sanayiye destek veren önemli bir dergisi de “Sanayi” Dergisidir (Yapar, 1999, s.45, 46).

Şekil 34. a. Kalem Dergisi b. Şehbal Dergisi Wikipedia (2022).
<https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye>, sayfasından erişilmiştir.

Cumhuriyet kurulmadan önce Kurtuluş Savaşı döneminde Türk basını ikiye ayrılmıştır. Dergicilikte böyle bir bölünme yaşanmamıştır. Bu dönemin önemli dergileri Mecmua (1919), Ümid (1919), Kurtuluş (1919), Aydede (1920), Aydınlık (1921) gibi dergilerdir.

Cumhuriyet dönemi öncesi yayınlanan dergiler para ve şöhret amaçlı yayınlanan dergiler olmuştur. Fakat Cumhuriyet'in ilanıyla yayınlan dergiler bu ilkeleri yıkmıştır. Zekeriya Sertel tarafından çıkarılan Resimli Ay Dergisi önemli yayınlardandır. Seyfi Orhon'un yayınladığı "Akbaba" mizah dergisi 1974 yılına kadar yayın hayatına devam etmiştir. Bu dönemde yayınlanan diğer önemli dergiler: Haftalık Mecmua (1925, magazin), Milli Mecmua (1923, fikir edebiyat), Hayat (1926, meb), Şevket Süreyya ve Yakup Kadri tarafından yayınlanan "Fikir" dergisi "Kadro" dergisi Türk tarihi için önemli dergilerdendir. Bu dönemde Fikir ve Kadro dergileri Atatürk'ün ilke ve devrimlerini yayınlanmıştır. Yayınlar, 1934'e kadar sürmüştür. Bu dönemde en çok satan dergi ünvanını alan yayın "7 Gündür". Dönemin diğer fikir ve sanat dergilerini sıralayacak olursak Varlık, Yeni Adam, Fikir Hareketleri, Ülke Dergisidir. Bu dönemin haber dergileri de, Akis, Kim, Yankı ve Nokta dergileri hem yurt dışı, hem de yurtiçi haber kaynağı yayınlardır (Yapar, 1999, s. 47,48).

Cumhuriyet döneminde fikir ve düşünce akımlarında devrimler sayesinde fikir ve edebiyat toplumsal alanda yayınlar çoğalmış; tasarım anlamında sanatçılar kendilerini geliştirmiş, baskı teknolojinin gelişimine kadar alt zemini oluşturmuşlardır. 1950' ler de ileri teknoloji çukur baskı tekniği gelişim gösterince tasarım ve baskıda gelişmeler baş göstermiştir.

Yüksek baskı teknolojisi olarak bu dönemde Tifdruk baskı tekniği kullanılmıştır. Baskı hızında en ekonomik baskı tekniğidir. Hem tabakaya hem de rulo kağıda baskı yapabilen rotatiflerdir. Dergiler, katolaglar, gazete, ekleri bu dönemde bu baskı tekniğiyle basılmaya başlanmıştır (Becer, 2009, s.136).

1950'lerde çukur baskı tekniğiyle basımı yapılmış büyük boy fotoğrafların kullanıldığı sayfa tasarımları, bu yıllarda yayını olan dergilerde göze çarpmıştır. Bunların öncü dergileri Resimli Hayat (1952), Hayat (1956) dergileridir. Poster niteliğinde orta boy resimleri evlerde duvarları süslemiştir ve birçok türk dergisine tasarım anlamında öncülük etmiştir. 1954' te

çıkan Akis, Devir, Kim dergileri de bu dönemin önemli dergi yayınları arasındadır (Pektaş Turgut, 2009, s.29).

Türkiye, Avrupa'nın 19.yy'da sahip olduğu baskı teknolojilerindeki olanaklara 1980'li yıllarda yetişebilmiştir. Dergilerin gelişiminde reklamcılık sektörünün de ilerlemesinin büyük payı vardır. Gelişen teknolojiyle beraber bilgisayar kullanımı da artmış yapılan dergi ve sayfa tasarımları daha nitelikli hale gelmiştir. Uzman tasarımcıların sektöre hakim olması dergilerin daha dikkat çekici olmasını sağlamıştır. Bu dönem dergilerinin bazıları modern dünyaya ayak uydurmak için dergi kimlik sorgulamasını yaparak bugüne kadar yayınına devam ettirmiştir. "Sanat Dünyamız" bunlardan biridir. Derginin logosu, iç yapısı, sayfa tasarımı belirli aralıklarla değişim göstermiştir. Bülent Erkmen'in tasarladığı Arredamento Mimarlık görsel bütünlük, süreklilik ve tutarlılık açısından iyi bir örnektir. Türkiye'de yayınlanmış en büyük formatlı dergi olarak çıkmış "Fol" dergisi de içeriğiyle ve formatıyla etkili görsel kimlik yaratan dergilerdendir (Şenocak, 2014, s.50,51).

2.2.7 Sayfa Tasarımı

Sayfa tasarımı, dergi, kitap, gazete gibi konularda bilginin aktarılmasını sağlar. Bilgi aktarımı yaparken kağıt üzerinde şekillenmiş bilginin günümüzde elektronik ortamlardaki belgeler, web sayfası düzenleme, etkileşimli grafiklerin temelinde sayfa tasarımında kullandığımız ilkeler geçerlidir. Sayfa tasarımına baktığımız zaman yüzey üzerinde elamanların organize edilmesinde büyüklük, şekil, alan, ve renk olarak dört temel etken sayılabilir. Yüzey üzerinde bu görsel hiyerarşi kendi içinde karmaşık bir ilişki oluşturarak bilgiyi ya da mesajı görsel bir yapıda sunar (Uçar, 2004, s.145).

Sayfa düzeni, genel tasarım planının bir parçası olarak tasarım öğelerinin işgal ettiği alanla ilgili düzenlemedir. Sayfa düzeni ya da mizanpaj sayfa üzerindeki biçimlerin ve boşlukların tasarımın ruhuna uygun yönetilmesidir. Sayfa düzenindeki amaç; okuyucuya görsel ve yapısal öğeleri en kolay yöntemle okutabilmektir. Okuyucu, iyi bir sayfa düzeniyle, basılı ve elektronik medyada daha kolay etkin ve etkili bilgiye ulaşabilir (Ambrose ve Harris 2019 s.33).

Sayfa düzenlemesinin yapıldığı bir tasarım yüzeylerinden birisi de dergi sayfa tasarım alanıdır. Dergi sayfa tasarımında görsel dengenin oluşumunda her sayfa aktif bir şekilde rol oynar. Sayfaların her biri belirli bir alan ve konuyla ilgili olarak görsel anlatım yoluyla hedef kitle ve iletişim ortamında bir grafik ürünü olarak meydana gelir. Dergi sayfası hazırlarken

ön hazırlığın çok iyi olması gerekir. Derginin türü, kağıt çeşidi, derginin içeriğine uygun tasarım ve teknik özellikler önemlidir. Dergi sayfa düzeni, mizanpajı etkili bir unsur olarak tasarımı oluşturur.

Genel olarak mizanpaj yapısında dikkat etmemiz gerekenleri sıraladığımız zaman “derginin boyutu, hangi tür kağıda nasıl basılacağı, sayfanın genel yapısının (kenar boşlukları, kuşaklar, sayfa sayısı ve numaraları sütun sayısı, vb.) nasıl olacağı, içeriğin nasıl organize edileceği, sayfalarınızda kaç tür başlık kullanılacağı, üst başlık, ana başlık, alt başlık ve ara başlıklar için hangi fontların, hangi puntoda ve hangi biçimde kullanılacağı, ana metinlerin hangi font, punto ve biçimde kullanılacağı, spotların nasıl ve hangi ölçülerde kullanılacağı, fotoğraf altı yazılarının nasıl biçimlendirileceği, bloklamaların hangi durumlarda ne tarafa yapılacağı, beyaz boşlukların hangi ölçülerde kullanılacağı, çizgilerden hangi ölçülerde nasıl yararlanılacağı, hangi zemin renklerinin kullanılacağı, görsel materyallerden nasıl yararlanılacağı ve ne oranda kullanılacağı gibi noktalarda belli kararlar alınması gerekir” (MEB, 2013 s.4).

Dergi sayfası hazırlarken fotoğraf, illüstrasyon, alt ve ana başlık, resimlerin alt yazılarının yerleşimi, okuma sırasına uygun rahat anlaşılabilir olmalıdır. Dergi sayfası, dergi bütünlüğüne uygun olarak satılması, hedeflenen kitleye yönelik tasarlanması gerekir. Sayfa tasarım düzeni okuyucuyu, okumaya yönlendirmelidir. Sayfalarda bulunan tüm basılı kısımların da tek bir bakış açısından izlenebilir olması gerekir. Tasarlanan sayfa üzerindeki yazı alanı ve kenar boşlukları (marjlar) önceden belirlenir. Tasarlanan sayfalardaki tasarım öğeleri (çizim, fotoğraf), derginin içeriğine uygun olmalıdır. Etkin bir sayfa tasarımı için düzgün bir planlama yapılmalıdır. Tasarlanan sayfalarda imla kurallarına dikkat edilmelidir. Tasarımda görsel unsurlar vurgulanmak istenen mesaja göre orantısal ilişkilendirilmeli kullanılan yazı karakteri kolay anlaşılır, okuyucunun okuyabileceği şekilde olmalıdır. Ayrıca yazı karakterinde punto seçimi, hedef kitleye uygun olmalıdır. Tasarımda görsel kalite önemli olduğu için blokla dikkate alınmalıdır. Yazı rengi ve karakteri zemin rengine uygun seçilmeli, tasarımda kullanılan yazı karakteri ve renklerin kullanımı uyumlu, ritimsel ve bütünleyici olmalıdır. Harf, satır arası, sözcük arası boşlukların düzeni tasarıma uygun, büyük ve küçük harf kullanımı tipografik düzenlemede tasarımsal bütünselliği korumalıdır.

Tepecik (2002, s. 85)’e göre; sayfa tasarımı ve tipografik düzen arasında önemli bir ilişki vardır. Yazıların sayfa içinde düzenlenmesinde tipografi bilgisine ihtiyaç vardır.

Günümüzde bilgisayar kullanım rahatlığıyla sayfalara, yazıları tahmini doldurma ortadan kalkmıştır. Tasarımcı yerleşecek resme ve sayfaya uygun yazı karakterini seçerek uygun bir görsel anlatım sunmaktadır. Sayfa tasarımında hedef kitle, kitabın boyutu, kağıdın cinsi önemli bir faktördür.

Dergi sayfa tasarımını oluştururken belli başlı elamanlar vardır. Bu elemanları kullanarak yüzeyde tasarım meydana gelir. Yazılar, resimler, tablolar, çerçeveler, çizgiler, renkler, sayfa numarası, başlıklar, vektörel çizimler yüzey elamanları olarak karşımıza çıkar.

Fikret Uçar (2004, s.147) göre; tüm bu elamanların ilişkilerinin doğuracağı sonsuz ilişkiler zinciri tasarımın aslında ne kadar güç olduğunu açıklamaya yeter. İyi bir sayfa tasarımı yaratabilen tasarımcı bir orkestra şefi gibi hareket eder. Farklı enstrümanları tanır ve bir uyum içinde birleştirip bir düzen dahilinde görsel sesleri var eder. Aynı şekilde grafik tasarımcı için de farklı yazı karakterleri ayrı notalar gibidir. Sessizliği yırtan müzik gibi beyaz bir sayfa üzerinde var olmaya çalışan biçimler benzerdir.

Meb 2013, kaynağına göre grafik öğelerinin belirli bir çerçeve içinde düzenleme, bir nevi taslak, sayfa planını dengeli olarak yerleştirilmesine mizanpaj denir. Dergi mizanpajı da derginin içerisindeki öğeleri dengeli bir şekilde yerleştirmektir.

Mizanpaj yaparken dikkat edilecek belli başlı unsurlar vardır. Bir plan dahilinde imla kurallarına dikkat ederek orantısal ve görsel hiyerarşi dengesine sadık kalmak mizanpajı önemli derece de etkiler. Yazı karakteri seçimi ve buna ek olarak harf büyüklüğü yazının ve şekillerin bloklanması, yazıların kalınlığı, serifli ve serifsiz kullanım, harf ve satır arası boşluklar, satır uzunluğu ve bu öğeleri oluştururken rengin kullanımı mizanpajı genel olarak etkiler.

Fikret Uçar (2004, s.147)'e göre; yazı, resim, şekil, grafik, çizim gibi elamanların sayfa tasarımında düzenlenmesine yardımcı olan yatay ve dikey çizgilere ihtiyacı vardır. Bu yatay ve dikey çizgilere “grid” denir. Grid kelime olarak “belli bir hat” anlamına gelir. Yüzey üzerindeki elamanların izlek ve ızgaralarla düzenlemesi sistemidir. Gridin sayfa tasarımı üzerinde en önemli faydası takip ve izleme kolaylığı sağlayarak okuyucunun görselleri analiz etmesini sağlar.

Neden ızgara kullanırız dediğimizde, tasarım öğelerinin yerleştirilmesine rehberlik ederek tasarım sürecine katkıda bulunur. Izgara ile çalışmak verimli ve hızlı çalışma imkanı sağlarken farklı sayfalar arasındaki tutarlılığı da sağlar. Josef Müller, 1936 yılında modern

tasarım ve ızgara sistemleri üzerinde çalışmalarıyla ızgaranın önemine vurgu yapmıştır. Izzaranın tasarımıda yapabildikleriyle nesnel veriler sunmuştur. Izzara sistematik ve mantığa dayanır. Sanat alanında şiirle ilişkilendirmiştir. Görsel malzemeleri kolayca anlaşılır, okunaklı, ritimsel ve heyecan verecek şekilde bir araya getirir (Ambrose ve Harris, s.34).

Gridler yüzey elamanlarını organize etmenin en kolay yoludur. Gridler yardımıyla görsel anlatım, bir sisteme dönüşür ve izleyici kolay yolla görsel dili algılar. Dergi sayfa tasarımıda sağlıklı bir grid sisteminin oluşması tasarımıın düzenlenmesindeki karmaşayı yok eder. Sayfa tasarımıda önemli tasarım ilkeleri yüzeysel tasarım ilkeleri ile örtüşür.

Fikret Uçar (2004, s.153) bunları beş ana başlıkta toplamıştır. Bunlar görsel hiyerarşi, denge, görsel süreklilik, vurgu-çekicilik, uyumdur.

Dergi sayfa tasarımıda görsel hiyerarşi dediğimizde, tasarımcı mesajı etkin bir şekilde verebilmek amacıyla tasarım sürecinde tipografi, renk, büyüklük, imajlar, açık koyu dengesini organize etmelidir. Hiyerarşik yapının oluşumunda seçenekler oldukça fazladır. Tasarımda görsel hiyerarşi dengesini kurabilmek bir müzik eserini algılamak gibidir. Gerek görsel, gerek işitsel ortamda algımız belirli bir öncelik sistemine göreler.

Sayfa tasarımıda denge dediğimizde, simetrik aynadan yansırcasına kurgulanmış bir dengeden bahsedilmemesi gerekir. Simetrik denge, tasarımıda sıkıcı bir etki yaratır. Görsel tasarımıda denge, eşitlik olarak algılanmamalıdır. Buna karşın cesurca hazırlanış; asimetrik denge daha duygusal daha eğlenceli, akılda kalıcı, etkili, sürükleyicidir. Doğadaki denge unsurlarına baktığımızda asimetrik ve simetrik denge kilit noktasıdır. Tasarımda hatırlamamız gereken nokta katı kuralların olmadığıdır. Görsel tasarımıda birlikte kullanılan elamanlar kendi aralarında sonsuz ilişkilerle farklı ve yeni oluşumlar yaratabilir.

Tasarımıda görsel süreklilik insan gözünün takip özelliğiyle ilişkilidir. İnsan gözü devamlılık davranışı gösteren bir organik yapıdır. Tekrar eden görsel elamanlar, devamlılık etkisi uyandırır. Tasarımda devamlılık ilkesi, ritimsel duyguyu çeşitlendirerek güçlendirir. Böylece okuyucunun da konuya ilgisini ve takibini kolaylaştırır. İnsan gözü; kalabalıktan seyreğe, koyudan açığa, büyükten küçüğe, etkin ve güçlü renkten daha solgun renklere doğru bir algılama sırasıyla tasarıma bakar.

Tasarımıda vurgu-çekicilik görsel düzenlemenin etkin özelliğidir. Tasarımda dikkat çekiciliği sağlayan temel etkidir. Her türlü sayfa tasarımı, görsel bir vurgu noktasına

ihtiyaç duyar. Vurgu etkisi; renk, doku, büyük küçük, görsel titreşimle desteklenir. Tasarımda beyaz boşluk kullanımı, tasarımda vurgulayıcı bir unsura dönüşür.

Tasarımda uyum (armoni) görsel bütünlük olarak açıklanır. Uyum belli kurallar çerçevesi içerisine girmese de uyumu yakalamak adına yapılan değişimler tasarımı sıradanlaştırabilir. Bunun yerine tadında ve yerinde bir renk kullanımı, farklı yazı karakterlerinin duyarlı şekilde kullanımı, görsel eksenlerin çakıştırılması gibi basit yöntemler, uyum oluşturmada iyi sonuçlar veren yöntemlerdir.

Dergi sayfa tasarımında temel ilkelerin kullanımı belirli amaç doğrultusundadır. İletişim sağlamak, hedef kitleyle bağ oluşturmak, anlatılmak istenen olgunun oluşması tasarım disiplini içerisinde çözüme kavuşur. Unutulmaması gereken bir durum ise her tasarım kendinden sonraki tasarıma bir adım daha kazandırır. Bunun için sınırlara bağlı kalmamak, yaratıcılığı canlandırır.

2.2.8. Sayfa Tasarım Süreci

Sayfa tasarım sürecinde problemi tanımlayıp kağıt üzerine ürün tasarımını gördüğümüz sürece kadar belirli aşamalardan geçer. Tasarım aşaması zorlu ve kaygılı bir süreçtir. Fikret Uçar, s.157 'de sayfa tasarım sürecini öncelikle araştırma, durum tespiti ve kararların verilmesi ikinci olarak ön taslak aşaması daha sonra sunum taslakları, orijinal hazırlanması, son olarak baskı ve çoğaltım aşamaları olarak ele almıştır.

Tasarımla ilgili ön hazırlıklarda kağıtların baskıya girmesinden önceki süreçte yapılan işlemlerin tümüne “basım öncesi süreç” denir. Bu süreçler dijital baskı teknolojileri ile grafik çalışması, renk ayırımı, montaj ve kalıptır.

Görselleştirme, bir tasarımın en önemli evresidir. Görselleştirmenin en önemli evresi olan taslak aşamasında görsel notlar ve karalamalar önemlidir. Taslak aşaması, yaratıcılığın bütün sınırları zorlanmalıdır. Tasarım belirli bir olgunluğa ulaşıncaya seçme kısmına gidilmelidir. Taslak çalışmalarının en önemli gelişim evresi karalama, ön taslak, ayrıntılı taslak olarak yaygın kullanımları vardır (Becer, 2009, s.78).

2.3. Sosyal Medya Nedir? Sosyal Medyayı Eğitsel Bağlamda Kullanmanın Öğrenci Çalışmalarına Etkisi?

Bilgi ve teknoloji çağının var olduğu dönem olarak adlandırılan 21.yy çağında kişiler arası iletişimin değişmesi sosyal, ekonomik, ve kültürel yaşamı tamamen etkilemiştir. İnsanlar bu çağda yeni teknolojiler sayesinde duygu ve düşünce aktarımı olan yeni bir medya ortamı bulmuşlardır. “Sosyal medya” olarak adlandırılan bu ortam günümüzde hızlı bir şekilde yaygınlaşmıştır. Sosyal medyanın sürekli güncellenebilir olması ve kolay erişebilir olması en ideal ortam olarak kendini göstermektedir (Öztürk, Talas 2015 s.102).

Sosyal medya kavramını tanımlayacak olursak ‘sosyal’ sözcüğü; kişilerin diğer kişilerle iletişim kurmaları ve düzenli bir şekilde yaşamını devam ettirebilmektir. İnsanlar duygularını açıklamak ve ihtiyaçlarını karşılamak için iletişime gereksinim duyarlar. ‘Medya’ kelimesi ise geçmişten günümüze kadar kişiler arası iletişimde kullanılan araç gereçlerin tümünü ifade eder.

Geçmişte baktığımızda insanlar güvercin, davul, duman gibi araçlarla iletişim kurmuşlardır. Zamanla telgrafla ardından radyo ve televizyonla iletişim kurmuş ve bu platformu geliştirmeye devam etmişlerdir. Cep telefonu, teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesinin ardından insanların vazgeçilmez iletişim aracı olmuştur. Şu an ki duruma baktığımızda ise kullanılan tüm araçların geride kaldığı ve yerini bilgi ve iletişim teknolojilerinin aldığı görülmektedir (Duygu, 2020, s.14).

Sosyal medya kavramının tanımına bakıldığında; kişilerin belli bir sistem üzerinde kendi profillerini oluşturup karşı profiller ile paylaşım yapabileceği ve WEB 2.0 veri tabanının üzerinde çalışılan ağların tümüdür (Dursun, 2018, s.31).

WEB 2.0 kavramı ilk olarak 2004 yılında kullanılmaya başlanmıştır. Web 2.0 teknolojisiyle sosyal medyanın gelişiminde Asymmetric Digital Subscriber Line (ADSL) önemli bir rol oynamaktadır. İnternet kullanımını arttıran ve yaygınlaştıran ADLS, kişilerin sürekli internet erişimini sağlayarak sosyal medyanın gelişmesinde büyük katkı payı olmuştur. Ayrıca; daha düşük maliyet ile internete daha kolay erişebilirlik kazandırmıştır.

Bilinen ilk sosyal medya sitesi 1997 yılında kurulan SixDegrees.com olmuştur. 3 yıl kullanıldıktan sonra kullanıma kapatılmıştır. 2003 yılına kadar Ryze.com, LinkedIn, Friendster ve benzeri siteler kullanılmıştır. 2004 yılında Facebook uygulaması Harvard Üniversitesinde kullanılmak üzere geliştirilmiştir ve böylece sosyal medya kavramı olarak

ilk Facebook hayatımıza girmiştir ve platformu genişletmeye devam etmektedir. Bir sonraki platform twitter olmuştur. 140 karakterle video, resim paylaşma platformu olarak Facebook ile aralarında rekabet başlamıştır. 2010 yılında bu uygulamalara Instagram, Foursquare ve benzeri uygulamalar da katılmıştır (Kutluca, 2020, s.12,13).

Böylece birçok kulvarda kendilerini geliştirip ilgi alanlarını fazlalaştırıp ona göre uygulamalar üzerinde çalışıp bu platformu geliştirmekteyiz. İnsanların 7/24 online olduğu bu platformlarda eğlenmek, alışveriş yapmak, para kazanmak gibi farklı mecraları farklı amaçlarla kullanabildiğini ve ortamlarını çeşitlendirildiği gözlemlenebilir.

Sosyal medya teknolojisi, kullanıcıların farklı kaynaklar aracılığıyla değerli bilgilere erişmelerini desteklemek için önemli ölçüde büyümektedir. Diğer çalışmalarda vurgulandığı gibi, sosyal medyanın görünümü çığır açıcudur. Yine de, bu terimin tam olarak ne içerdiği ve diğer benzer ve ilgili kavramlardan nasıl farklı olabileceği konusunda anlam karışıklığı olabilmektedir (Kaplan & Haenlein, 2010). Öğrencilerin eğitsel öğrenmelerini desteklemek için etkili araçlar olarak kullanılan çeşitli teknolojiler vardır. Ancak bunları sosyal medya ve sosyal medya dışı teknoloji olarak sınıflandırmak kolay olmamaktadır.

2.3.1. Sosyal Medyanın Özellikleri

Sosyal medya olarak sıklıkla düşünülen ve kullanılan önemli ve ilgili web tabanlı kavramlar, Web 2.0, e-posta ve IM gibi senkron ve asenkron medyadır. Kaplan ve Haenlein'e (2010) göre Web 2.0, içeriğin ve uygulamaların tüm kullanıcılar tarafından katılımcı ve işbirlikçi bir şekilde sürekli olarak değiştirildiği web tabanlı bir platformdur. Şu anda Web 2.0'da kişisel web sayfaları, ansiklopediler ve içerik yayıncılığı gibi Web 1.0 çağına ait uygulamaların yerini bloglar, wiki'ler ve ortak projeler almaktadır. Kullanıcı tarafından oluşturulan içerik, genellikle son kullanıcılar tarafından oluşturulan ve genellikle kamuya açık çeşitli medya içeriği biçimlerine atıfta bulunan, öğrencilerin sosyal medyayı kullanmalarını sağlayan uygulamalardır (Kaplan ve Haenlein, 2010).

Bouwen ve Taillieu (2004), BİT gelişiminin örgütlerde ve toplumlarda öğrenme perspektifini ortaya çıkaran küreselleşmeyi mümkün kıldığını belirtmektedir. Çevrimiçi öğrenme, son zamanlarda akademide önemli ölçüde büyümüştür. Çünkü öğrenenler zamandan tasarruf etmenin ve seyahat maliyetlerini azaltmanın yanı sıra sürekli öğrenme olanağına sahiptir. Çevrimiçi öğrenmede dört ana özellik vardır: bunlar diyalog, katılım, destek ve kontrol'dür (DISC).

Diyalog, öğrenciler ve öğretmenler arasında olduğu kadar öğrenciler arasında da farklı biçimlerde farklı medya iletişimi ile ilişkilidir. Bilgi sistemi kavramları geliştirilerek diyalog temelli iş birliği değişmiş ve zamanla daha iyi hale gelmiştir (Bouwen ve Taillieu, 2004). Gerçek iki yönlü iletişimi veya dahili didaktik konuşmayı içerebilir. İnternete bağlı bir bilgisayar uygun bir yazılımla (fiziksel araç) kullanıldığında, dil (psikolojik araç) kullanılarak başkalarıyla iletişim kurmak mümkündür (Hrastinski, 2009). Ancak, öğrenciler akranlarıyla iletişim kurmak ve ilgili konuları tartışmak veya ihtiyaç duyduklarında işbirliği yapmak için kendi araçlarını (cep telefonları, anlık mesajlaşma) kullanırlar. Bilgisayar tabanlı medya bu nedenle uzaktan eğitimde iletişim ve çevrimiçi eğitimde bilgisayar diyaloglarının tasarımı için önemlidir.

Katılım, yapılandırılmış görevlerde öğrenci yönlendirmesi ve işbirliği, akış ve motivasyon ve materyalle aktif katılım gibi faaliyetleri dikkate alır. Destek, performans, akran desteği, destek hizmeti ve yazılım araçları hakkında geri bildirim ile ilgili temel özelliği ifade eder. Çevrimiçi teknik destek, öğrencilerin çevrimiçi öğrenmedeki etkileşimleri için de önemlidir. Ayrıca, Miller ve Lu (2003), referans bağlantıları, çalışma bağlantıları, ödev seçenekleri gibi bazı ek materyaller sunmak veya geçmişteki öğrenci çalışmalarını örnek olarak yayınlamak gibi çevrimiçi öğrenme desteği için bazı stratejiler sunar. Bu destek araçları, eğitimsel öğrenmeyi desteklemenin destekleyici yolları olarak VLE'ler ve e-posta gibi çevrimiçi teknoloji kullanılarak uygulanabilir.

Kontrol, öğrencilerin önemli öğrenme performansı üzerindeki otoriter gücü ve bu yetkiyi kullanmanın yolu ile ilgilidir. Dron (2007, s. 61) öğrenci olmak, bilgi eksikliği anlamına gelir ve sonuç olarak, kontrolün bu bilgiye sahip olan ve onu doğrudan veya bir kitap, web sayfası veya aracılığıyla iletmeye istekli olan kişiye devredilmesini gerektirir. Kontrollerin alıştırımlara verilen yanıtları, amaçları, öğrenme çıktıları, genel yönlendirmeyi ve kursta harcanan süre boyunca performansın değerlendirilmesini kapsayabileceği ifade edilmektedir

2.3.2. Sosyal Medya Araç ve Ortamları

Sosyal medyanın birden fazla araç ve faaliyetleri bulunmaktadır. Bu araçları şu şekilde sıralayabiliriz (Akar, 2010, s. 43).

- Bloglar (Technorati)
- Mikrobloglar (Twitter)

- Wikiler (Wikipedi)
- Sosyal İşaretleme
- Sosyal Ağlar (Facebook)
- Medya Paylaşım Siteleri
- Sanal Dünyalar(Dursun, 2018).

2.3.2.1. Bloglar

Blogları kullanmak ve güncellemek kolay olduğu için herhangi bir teknik bilgiye sahip olmaksızın, tarihlendirme mantığıyla belirli bir kronolojik sırayla düzenlenen WEB siteleridir. Her blog tek kullanıcı tarafından yönetilmektedir.

2.3.2.2. Mikrobloglar

Mikroblog, yeni bir kavram olmakla birlikte kişiye kendi hayatı hakkında bilgi güncellemesine olanak sağlayan bir blog çeşididir. Bu blog çeşidi kısa mesaj, anlık mesajlaşma, e-posta gibi yollarla mümkün kılınabilir (Öztürk, Talas, 2015). En yaygın mikroblog türü “twitterdır”. Twitter 2007 yılında kullanıma açılmıştır. Kullanıcı en fazla 140 karakter kullanarak mikrobloglar yazabilir. Bu paylaşımlar ister sadece kullanıcının seçtiği kişiler tarafından görülebilir isterse de herkese açık bir şekilde paylaşım yapılabilir. Uygulamada karşılıklı ya da tek taraflı takip yapılabilir. Başka bir kullanıcının yazdığı bloğu Reweeet ederek kendisi de özgün bir biçimde kendi bloğunda paylaşım yapılabilir. Kullanıcılar kendi aralarında belirledikleri bir konu hakkında ortak bir sözcük üzerinden paylaşım yapılmasına “hashtag” denir. Bu hashtaglerin ilk 10 sıralamasına girmesine de Trend Topic denilmektedir (Duygu, 2020, s.110,111).

2.3.2.3. Wikiler

Wiki; kullanıcılarının yeni bir internet sayfası oluşturması, bu sayfaları birbirine bağlayan ve bu sayfalar üzerinde düzenlemeler yapabilmesini sağlayan yazılımdır. Sanal ortamda çok sık karşılaşılan fikir alış-verişlerin yoğun olduğu popüler bir görünüme sahiptir. En çok bilineni “wikipediadır” (Akt. Öztürk ve Talas, 2015, s.111).

2.3.2.4. Sosyal İşaretlemeler

İnsanların sosyal ortamda işaretleme yapabildikleri web tabanlı bir yazılımdır. Bu yazılım internette arama yapan insanların zaman kayıplarını önlemek için tasarlanmıştır. Belli bir konuda araştırma yapan kullanıcı. sosyal işaretleme yaparak sadece aradığı konularda bilgi sahibi olmaktadır.

2.3.2.5. Sosyal Ağlar

Kullanıcıların kendi özel bilgilerini girerek bir profil oluşturdukları platformdur. Bu platformlar üzerinde yeni iletişim ortamlarının olduğu tüm özelliklerden faydalanmak ve sürekli paylaşım yapılmaktadır. Bu sanal ağlar; herkesin birbirini tanıdığı park, kafe gibi sosyalleşmenin yoğun olduğu ortamlara benzemektedir. Kullanılan bu platformları sanal ortamın kamu alanları olarak düşünebiliriz. Bu sosyal ağların en önemlileri: Facebook, MySpace, LinkedIn, Instagram, Youtube gibi web siteleridir. (Öztürk ve Talas, 2015 s.111)

Facebook: Facebook 2004 yılında kurulmuştur. Kurucusu Harvard Üniversitesi'nde öğrenci olan Mark Zuckerberg ve arkadaşlarıdır. İlk yıllarda sadece bu üniversite öğrencilerinin kullanabileceği bir platform olarak kullanılırken ilerleyen zamanlarda tüm insanların erişimine açılmıştır. Facebook'a onaylanmış bir e-mail adresiyle kayıt oluşturarak sitenin üyesi olunabilir ve kullanıcıları ile iletişim kurulabilir. Her yaştan insana hitap etmesinin yanı sıra her dilde kullanılabilir olması da bu platformu cazip kılmaktadır. Ayrıca "Facebook ücretsizdir ve her zaman ücretsiz kalacaktır" sloganıyla yola çıkmıştır (Duygu, 2020 s.16).

Instagram: 2010 yılından itibaren kullanılmaya başlanan bir platformdur. Kişilerin anılarını ve düşüncelerini görsel bir şekilde ifade edebilmek için kurulmuştur. Kurucusu Kevin Systrom'dur. 2012 yılında Facebook şirketi Instagram'ı satın almıştır. Instagram kullanıcıları birçok fitreye, fon müziğine, birden fazla fotoğrafı birleştirme, fotoğrafları slayt haline getirme gibi birçok özelliğe sahiptir (Duygu, 2020, s.17).

Youtube: 2005 yılında video paylaşımı amacı ile kurulmuş bir sitedir. Kurucuları Steve Chen, Chad Hurley, San Mateo ve Jawed Karim'dir. Google tarafından satın alınmasıyla beraber popüler bir video izleme sitesi haline gelmiştir.

Karademir ve Alper (2011)'e göre ise Youtube'un eğitim amaçlı kullanım durumları şöyle sıralanır:

- Öğretmen, sınıf ortamı dışından görsel içerikler youtube üzerinden paylaşırsa öğrenciler ders ve ödev takibini yapabilir.
- Youtube EDU kategorisinin kayıtlı üniversitenin kayıtlı derslerine erişim sağlanarak kayıt dışı üniversitelerin bu derslerden yararlanması sağlanır.
- Öğretmenin bu platformda paylaştığı videoyla öğretmenler, öğrenciler katkı ve yorumlarıyla fikir alışverişinde bulunurlar ve içerik gelişimi sağlarlar.
- Ders sırasında etkisiz kalan öğrenciler, derse aktif katılım sağlayıp motive edilebilir.
- Fiziksel aktivite içerikli bir dersin öğrencilerin takip etmesi gereken işlem sıralarını anlatan bir videoyu öğretmenler Youtube'a yükleyerek öğrencilerine rehberlik edebilir (Dursun, 2018, s.38,39).

LinkedIn: 2003 yılında kurulmuştur. İş arayan ve iş verenlerin iletişime geçmesini sağlamak amacıyla kurulan bir platformdur. Kişi kendisi hakkındaki bilgileri, öz geçmişini sayfaya yükleyerek kendine uygun olabilecek iş imkanlarını bulabilmektedir.

Myspace: 2003 yılında Tom Anderson tarafından kurulmuştur. Çıktığı yıllarda popüler olan platform 2007 yılında Facebook'un çıkması ile popülerliğini yitirmiştir. 2010 yılında da maddi krize uğrayarak Türkiye ve birçok ülkede bulunan ofislerini kapatmıştır.

2.3.3. Medya Paylaşım Siteleri

Medya paylaşım siteleri popüler özelliklerini koruyan uygulamalar, videolar, gençlik oyunları, ses dosyaları, aktif görüntüleri vb. her türlü paylaşımı ve yüklemeyi sürdüren ve bunlara yapılan yorumların tümüdür. Web sitelerinde ve bloglarda bir kitleye e-mail paylaşımı, anlık mesajlaşma link ve gönderi bildirimi aktivitelerini gerçekleştiren iki yönlü iletişimi sağlayan bir platformdur.

2.3.4. Sanal Dünyalar

Sanal dünyalar; dünyanın en popüler yanlarını canlandırmak, gerçek hayatı taklit etmek amacıyla kurgulanmış 3 boyutlu bir bilgisayar ortamıdır. Detaylı bir şekilde kasaba ve şehirler, yollar ve nehirler, mağazalar ve müzeler sanal dünyada da karşımıza çıkabilecek olgulardır (Duygu, 2020, s. 18-20).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması, veri toplama araçları, verilerin analizi ve verilerin dağılımı kısımları yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, bir evren içinde seçilen bir örneklem üzerinden yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki kişilerin yaptıkları tasarımlarda kullanılan dijital eğitim kanallarının etkisinin olup olmadığını tespit etmeyi amaçlayan, nicel araştırma yöntemlerinden deneysel desenlerden öntest-sontest (ÖSKD) kontrol gruplu model kullanılmıştır.

Bu çerçevede 32 meslek lisesi öğrencisinin, eğitimde sosyal medya kullanımı detaylı bir şekilde incelenip öğrencilerin sosyal medya kullanım pratikleri belirlenmiş ve bu bağlamda analiz sonuçları görselleştirilerek nicel verilere ulaşabileceğimiz bir araştırma yapılmıştır.

Deneysel araştırma bilimsel yöntemler içinde en keskin sonuçların elde edildiği araştırmadır. Çünkü araştırmacı karşılaştırılabilir işlemler uygulayarak onların etkilerini daha sonra inceler, bu tür bir araştırmanın sonucu olarak da araştırmacıyı en keskin yorumlara ulaştırması beklenir (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009). Burdan yola çıkarak eğitimde sosyal medya etkisinin ve geleneksel eğitimin karşılaştırılması yapılarak etkileri incelenmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma verileri 2020-2021 eğitim öğretim yıllarında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı İstanbul ili Beşiktaş ilçesi meslek liseleri içerisinde seçkisiz olarak gerçek deneysel desen (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009) kullanılarak elde edilmiştir. Özünde Rüştü Akın Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi grafik alanı olan

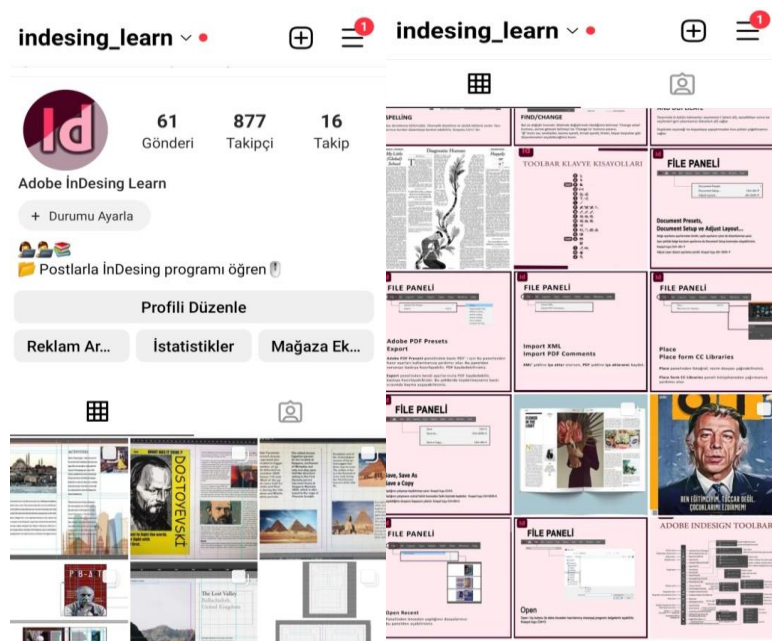
evrenden 2020-2021 eğitim ve öğretim yılı 12. sınıf Grafik alanı öğrencilerinden 16 kişilik deney grubu ve 16 kişilik kontrol grubu olmak üzere 32 kişi pandemi döneminde ulaşılabilen ve katılmayı kabul eden öğrenciler çalışma grubunu oluşturmuştur.

3.3. Verilerin Toplanması ve Araçları

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testinin yanı sıra ortaya çıkan tasarımlar uzman görüşü alınarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin akademik başarılarındaki artışın analizi için araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi çoktan seçmeli, 30 test maddesinden oluşur ve her sorunun 5 cevap şıkkı hazır halde bulunmaktadır. Testin geliştirilmesinde kapsam geçerliliğinin sağlanması adına uzman görüşlerinden yararlanılmıştır.

3.4.1. Deneysel İşlem Yolu

Deneysel işlem yolu çalışma kapsamında kullanılmak üzere, öğretim ilke ve yöntemleri dersi müfredatına uygun içerik sağlanmış ve buna sahip sosyal ağ tabanlı bir uygulama geliştirilmiştir. Deney grubu tarafından bu uygulama kullanılacaktır. Sosyal ağ tabanlı uygulama konu anlatımı, tartışma ve dosyalar olmak üzere 1 ana bölümden oluşmaktadır. Uygulamanın instagram kullanıcı profiline yüklenebilmesi için aşağıdaki web adresine kullanılabilmesi gereklidir: http://www.instagram.com/sitesinden/indexing_learn sitesi düzenlenmiştir.

Şekil 35. Sosyal Medya Sayfası, Sosyal Medya Sayfası <http://www.instagram.com> sayfasından erişilmiştir.

Katılımcılar seçkisiz atama yoluyla 2 gruba bölünerek deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Grupların oluşturulmasının ardından ön test yapılarak ön bilgi seviyeleri belirlenmiştir. Deney grubuyla, dört hafta süreyle geliştirilen instagram uygulaması üzerinden işbirliği süreciyle konu aktarımı ve tartışması gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubunda ise geleneksel yolla ders işlenmiş öğrenme süreci pandemi dönemine denk gelmesi ile dersler online yüz yüze ilerlemiştir. Uygulama süresince deney grubuyla oluşan sorunları gidermek ve soruları cevaplamak için bir instagram sayfası oluşturulmuştur. Araştırmacı süreci çevrimiçi olarak da takip ederek bu sayfa ve araştırmacının instagram profili üstünden katılımcılara yardım ve rehberlik sağlanacaktır. Uygulama süreci sonunda ise her iki gruba da son test yapılarak deneysel işlemin etkililiği test edilmiştir.

3.4.2. İşlem Yolu

Veriler toplanırken okul yöneticilerine araştırmanın amacı konusunda bilgi verilmiştir. Araştırma öğrencilere anlatılıp sosyal medya konusunda yapılan araştırma hakkında bilgi verilerek ve öğrencilerden araştırmaya gönüllü olarak katılmaları istenmiştir. Araştırmanın verileri COVID-19 pandemisi sürecinde sınıf ortamında veya online uygulamalar kullanılarak toparlanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma verileri analizinde SPSS paket programı kullanımı sağlanmıştır. Deney ve kontrol gruplarında ön test, son test ve izleme ölçümleri kontrol edilerek normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Grup büyüklüğü 50 kişiden az olduğu durumlarda normal dağılım ölçütü olarak Shapiro-Wilks değerinin temel alınması önerilir (Büyüköztürk, 2019).

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölüm altında araştırma problemine yönelik analizler, bulgular ve bunlara yönelik yorumlar bulunmaktadır.

Tablo 1
Normallik Varsayımı İçin Tanımlayıcı İstatistikler

	N	Minimu m	Maximu m	Ortalama	Std. Sapma	Skewness		Kurtosis	
						İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
Geleneksel	45	1,90	4,87	3,3556	,79430	,009	,354	-1,037	,695
Sosyal Medya	45	1,97	4,87	3,3311	,79113	,236	,354	-1,021	,695

Yayın grafiği dersinde yer alan dergi sayfa tasarımı konusunun dijital iletişim kanalları ve geleneksel yöntemle öğretilmesi arasındaki farkın incelendiği çalışmada hem sosyal medya hem de geleneksel yöntem konusunda toplanan verilerin normal dağılımına bakılmıştır. Buna göre sosyal medya yöntemi ve geleneksel yöntemin çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 dışında olduğu görülmektedir. Araştırma ölçeği analizinde, Tabachnick ve Fidell' e göre de çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğunu zaman parametrik test olarak kabul edilip ona göre işlem yapılabileceğini ifade etmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Bu anlamda yayın grafiği dersinde yer alan dergi sayfa tasarımı konusunun dijital iletişim kanalları ve geleneksel yöntem veri toplama araçları normallik varsayımına göre uygun olmadığı ve non-parametrik analizlerin yapılabileceği gerekmektedir.

Öğrencilerin yayın grafiği dersinde yer alan dergi sayfa tasarımı konusunun sosyal medya (Dijital İletişim Kanalları) yöntemi ve Geleneksel yöntemle öğretilmesine ilişkin aralarındaki ilişkiye bakılmıştır.

Tablo 2

Geleneksel Medya İle Sosyal Medya Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

		Geleneksel	SosyalMedya
Geleneksel	Spearman Correlation	1	-,007
SosyalMedya	Spearman Correlation	-,007	1

p<0.01

Yukarıdaki tabloda korelasyon analizine ilişkin bulgulara göre; araştırma kapsamındaki öğrencilerin Yayın Grafiği Dersinde yer alan Dergi Sayfa Tasarımı Konusunun sosyal medya (Dijital İletişim Kanalları) yöntemi ve Geleneksel yöntemle öğretilmesine yönelik veri toplama araçları arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonucunda sosyal medya (Dijital İletişim Kanalları) yöntemi ve Geleneksel yöntem arasında herhangi bir ilişki bulunmamıştır.

Yayın grafiği dersinde yer alan dergi sayfa tasarımı konusunun sosyal medya yöntemi ve geleneksel yöntemle öğretilmesinin tespiti için hem sosyal medya yöntemi soruları hem de geleneksel yöntem sorularına verilen cevaplarda arasında fark olup olmadığının tespiti için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi yapılmıştır. Acaba hangi ölçüm diğerinden farklıdır? Bunu tespit etmek için ikili karşılaştırmalar yapılmaktadır. Non-parametrik analizlerden Wilcoxon testi uygulanır.

Tablo 3

Geleneksel Medya İle Sosyal Medya Arasındaki Soruların Toplam Puanları Arası Farkın İncelenmesi

		N	Ortalama Sıra	Sıralar Toplamı	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
SosyalMedya – Geleneksel	Negatif Sıralar	19 ^a	26,71	507,50	-,113 ^b	,910
	Pozitif Sıralar	26 ^b	20,29	527,50		
	Eşitlik	0 ^c				
	Toplam	45				

a. SosyalMedya < Geleneksel

b. SosyalMedya > Geleneksel

c. SosyalMedya = Geleneksel

Yayın grafiği dersinde yer alan dergi sayfa tasarımı konusunun sosyal medya yöntemi ve geleneksel yöntemle öğretilmesinin tespiti için hem sosyal medya yöntemi soruları hem de geleneksel yöntem sorularına verilen cevaplarda arasında fark olup olmadığının tespiti için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi anlamlı çıkmamıştır (p>0.05). Diğer bir ifade ile değeri

sosyal medya ve geleneksel yöntem toplam puanları arasındaki herhangi bir fark çıkmamıştır. Bunun üzerine her soru için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi tek tek bakılmıştır.

Tablo 4

Geleneksel Medya İle Sosyal Medya Arasındaki Soruların Tek Tek Puanlar Arası Farkın İncelenmesi

Sorular	Sıralama	N	Ortalama Sıra	Sıralar Toplamı	Test istatistik	Değer
S1 - G1	Negatif Sıralar	19 ^a	18,92	359,50	Z	-1,466 ^b
	Pozitif Sıralar	14 ^b	14,39	201,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,143
	Eşitlik	12 ^c				
	Toplam	45				
S2 - G2	Negatif Sıralar	15 ^d	18,83	282,50	Z	-,262 ^e
	Pozitif Sıralar	19 ^e	16,45	312,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,794
	Eşitlik	11 ^f				
	Toplam	45				
S3 - G3	Negatif Sıralar	15 ^g	22,70	340,50	Z	-,425 ^b
	Pozitif Sıralar	20 ^h	14,48	289,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,671
	Eşitlik	10 ⁱ				
	Toplam	45				
S4 - G4	Negatif Sıralar	15 ^j	18,97	284,50	Z	-,389 ^b
	Pozitif Sıralar	17 ^k	14,32	243,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,698
	Eşitlik	13 ^l				
	Toplam	45				
S5 - G5	Negatif Sıralar	17 ^m	20,06	341,00	Z	-,433 ^b
	Pozitif Sıralar	18 ⁿ	16,06	289,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,665
	Eşitlik	10 ^o				
	Toplam	45				
S6 - G6	Negatif Sıralar	20 ^p	18,65	373,00	Z	-1,682 ^b
	Pozitif Sıralar	13 ^q	14,46	188,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,093
	Eşitlik	12 ^r				
	Toplam	45				
S7 - G7	Negatif Sıralar	15 ^s	14,80	222,00	Z	-,221 ^c
	Pozitif Sıralar	15 ^t	16,20	243,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,825
	Eşitlik	15 ^u				
	Toplam	45				
S8 - G8	Negatif Sıralar	16 ^v	15,38	246,00	Z	-,282 ^b
	Pozitif Sıralar	14 ^w	15,64	219,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,778
	Eşitlik	15 ^x				
	Toplam	45				
S9 - G9	Negatif Sıralar	11 ^y	12,36	136,00	Z	-,771 ^b
	Pozitif Sıralar	10 ^z	9,50	95,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,441
	Eşitlik	24 ^{aa}				
	Toplam	45				
S10 - G10	Negatif Sıralar	16 ^{ab}	19,50	312,00	Z	
	Pozitif Sıralar	20 ^{ac}	17,70	354,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	
	Eşitlik	9 ^{ad}				
	Toplam	45				
S11 - G11	Negatif Sıralar	14 ^{ae}	15,54	217,50	Z	-,721 ^b
	Pozitif Sıralar	13 ^{af}	12,35	160,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,471
	Eşitlik	18 ^{ag}				
	Toplam	45				
S12 - G12	Negatif Sıralar	19 ^{ah}	15,68	298,00	Z	-2,201 ^b
	Pozitif Sıralar	9 ^{ai}	12,00	108,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,028
	Eşitlik	17 ^{aj}				

	Toplam	45				
S13 - G13	Negatif Sıralar	15 ^{ak}	17,57	263,50	Z	-,644 ^b
	Pozitif Sıralar	15 ^{al}	13,43	201,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,520
	Eşitlik	15 ^{am}				
	Toplam	45				
S14 - G14	Negatif Sıralar	16 ^{an}	17,56	281,00	Z	-,583 ^c
	Pozitif Sıralar	19 ^{ao}	18,37	349,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,560
	Eşitlik	10 ^{ap}				
	Toplam	45				
S15 - G15	Negatif Sıralar	15 ^{aq}	14,23	213,50	Z	-,957 ^c
	Pozitif Sıralar	17 ^{ar}	18,50	314,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,338
	Eşitlik	13 ^{as}				
	Toplam	45				
S16 - G16	Negatif Sıralar	19 ^{at}	17,84	339,00	Z	-,399 ^b
	Pozitif Sıralar	16 ^{au}	18,19	291,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,690
	Eşitlik	10 ^{av}				
	Toplam	45				
S17 - G17	Negatif Sıralar	18 ^{aw}	15,72	283,00	Z	-1,439 ^b
	Pozitif Sıralar	11 ^{ax}	13,82	152,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,150
	Eşitlik	16 ^{ay}				
	Toplam	45				
S18 - G18	Negatif Sıralar	14 ^{az}	13,04	182,50	Z	-,182 ^b
	Pozitif Sıralar	12 ^{ba}	14,04	168,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,855
	Eşitlik	19 ^{bb}				
	Toplam	45				
S19 - G19	Negatif Sıralar	17 ^{bc}	18,29	311,00	Z	-,351 ^c
	Pozitif Sıralar	19 ^{bd}	18,68	355,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,725
	Eşitlik	9 ^{be}				
	Toplam	45				
S20 - G20	Negatif Sıralar	17 ^{bf}	20,79	353,50	Z	-,332 ^b
	Pozitif Sıralar	19 ^{bg}	16,45	312,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,740
	Eşitlik	9 ^{bh}				
	Toplam	45				
S21 - G21	Negatif Sıralar	12 ^{bi}	14,29	171,50	Z	-,731 ^c
	Pozitif Sıralar	16 ^{bj}	14,66	234,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,465
	Eşitlik	17 ^{bk}				
	Toplam	45				
S22 - G22	Negatif Sıralar	13 ^{bl}	22,54	293,00	Z	-,365 ^c
	Pozitif Sıralar	22 ^{bm}	15,32	337,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,715
	Eşitlik	10 ^{bn}				
	Toplam	45				
S23 - G23	Negatif Sıralar	12 ^{bo}	18,92	227,00	Z	-,115 ^c
	Pozitif Sıralar	18 ^{bp}	13,22	238,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,909
	Eşitlik	15 ^{bq}				
	Toplam	45				
S24 - G24	Negatif Sıralar	15 ^{br}	21,23	318,50	Z	-,058 ^b
	Pozitif Sıralar	20 ^{bs}	15,58	311,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,953
	Eşitlik	10 ^{bt}				
	Toplam	45				
S25 - G25	Negatif Sıralar	15 ^{bu}	17,30	259,50	Z	-1,177 ^c
	Pozitif Sıralar	21 ^{bv}	19,36	406,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,239
	Eşitlik	9 ^{bw}				
	Toplam	45				
S26 - G26	Negatif Sıralar	15 ^{bx}	17,73	266,00	Z	-,547 ^c
	Pozitif Sıralar	19 ^{by}	17,32	329,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	,584
	Eşitlik	11 ^{bz}				
	Toplam	45				

S27 - G27	Negatif Sıralar	10 ^{ca}	17,85	178,50	Z	-2,060 ^e
	Pozitif Sıralar	24 ^{cb}	17,35	416,50	Asymp. Sig. (2-tailed)	,039
	Eşitlik	11 ^{cc}				
	Toplam	45				
S28 - G28	Negatif Sıralar	0 ^{cd}	,00	,00	Z	,000 ^d
	Pozitif Sıralar	0 ^{ce}	,00	,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	1,000
	Eşitlik	45 ^{cf}				
	Toplam	45				
S29 - G29	Negatif Sıralar	0 ^{cg}	,00	,00	Z	,000 ^d
	Pozitif Sıralar	0 ^{ch}	,00	,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	1,000
	Eşitlik	45 ^{ci}				
	Toplam	45				
S30 - G30	Negatif Sıralar	0 ^{cj}	,00	,00	Z	,000 ^d
	Pozitif Sıralar	0 ^{ck}	,00	,00	Asymp. Sig. (2-tailed)	1,000
	Eşitlik	45 ^{cl}				
	Toplam	45				

Aşağıdaki test istatistiği tablosundaki p değerlerine bakılması gerekmektedir. Bu tabloda p değerlerinin sadece S12 - G12 ve S27 - G27 soruları ($p < .05$) çıkmıştır.

Bunun anlamı S12 - G12 soruları arasında anlamlı bir farklılık çıkmıştır. Pozitif sıralar negatif sıralardan daha yüksek çıkmıştır. Yani sosyal medya, geleneksel medyaya göre daha ön planda çıkmıştır.

Bunun anlamı S27 - G27 soruları arasında anlamlı bir farklılık çıkmıştır. Negatif sıralar pozitif sıralardan daha yüksek çıkmıştır. Yani geleneksel medya, sosyal medyaya göre daha ön planda çıkmıştır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yayın grafiği dersinde yer alan dergi sayfa tasarımı konusunun sosyal medya (Dijital İletişim Kanalları) üzerinden veya Geleneksel yöntemle öğretilmesi arasındaki farkın incelendiği çalışmada sadece iki (2) soru haricinde herhangi bir farklılık çıkmamıştır.

Veri toplama aracındaki 12. Soruda “*Hedef kitleye uygun punto seçimi kullanılmıştır.(8-12punto)*” farklılık çıkmıştır. Bu farklılık ise, sosyal medya üzerindeki eğitimin kalıcı kaynaklara ulaşılması bakımından daha kolay olması sebebi ile geleneksel eğitimden daha etkili olduğunu göstermektedir.

Veri toplama aracındaki 27. Soruda “*Sayfa tasarımında görsel hiyerarşinin açık- koyu dengesi ve yoğunluğu uygundur.*” farklılığı çıkmıştır. Bu farklılık ise, sosyal medya ile yapılan eğitimin sonucunda; öğrencilerin bu bilgilere ulaşılabilirliği, akılda kalıcılığı gözlenmiştir. Sosyal medyanın kalıcı bilgi taşıması sebebi ile başarı durumu geleneksel eğitimden daha etkili olduğunu göstermektedir.

Dergi tasarımcılığı eğiliminde ön plana çıkan en önemli konu, bu eğitimin nasıl daha verimli işlenebileceği ile ilgilidir. Bazı araştırmacılar kültürel ve eleştirel yaklaşımların medyaya çerçeve plan olarak entegre edilmesi gerektiğini savunurken, bazı araştırmacılar medya eğitiminin sosyal bilimler, edebiyat ve psikolojiyi bir araya getirerek verilmesi gerektiğini savunmuşlardır.

Genel olarak dergi tasarımcılığı bilgi ve yeteneğe dayalıdır. Bireyler öncelikle kitle iletişim araçları, sosyal medya endüstrisi, sosyal medya mesajları, sosyal medya takipçisi ve sosyal medyanın etkileri hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Ayrıca tüm sosyal medya mesajlarını bilmek ve değerlendirebilmek ve bunlara erişebilmek de gereklidir. Tabii ki özellikle

yetişkinler deneyimlerine dayalı olsun ya da olmasın, sosyal medya hakkında biraz bilgi sahibidir. Dergi tasarım eğitimcileri, gönüllü ve gönülsüz sosyal medya bilgilerinin eleştirel bir bakış açısına taşınması gerektiğini bu konuda da bilgi ve yetkinliğe sahip olunmasının önemini vurgulamaktadırlar. Burada yetenekten kastedilen sosyal medyayı kullanma yeteneğidir. Dergi tasarımı yapabilmek birçok kişi için faydalıdır. Örneğin, günümüzde insanlar farklı sosyal medya kanalları aracılığıyla yoğun bir bilgi bombardımanına maruz kalmaktadır. Sosyal medya kullanırken hangi bilgilerin taranması gerektiğini, hangi bilgilerin yararlı ya da zararlı olabileceğini tam anlamıyla ayırt edebilmek önemlidir.

Bu bağlamda dergi tasarımı eğitimcilerinin, dergi tasarlayabilme eğitimi için hangi bilgi ve becerilerin gerekli olduğunu ve bunların nasıl geliştirilebileceğini bilmesi gerekmektedir. Özellikle son on yılda sosyal medya eğitimi ve içeriği üzerine yapılan araştırmalar, dijital medyanın sosyal medya içeriğinden daha önemli olduğunu göstermiştir. Bu, sosyal medyayı anlamak için bireylerin sadece yeterli olmayan bilgileri analiz edebilmeleri, değerlendirebilmeleri, gruplayabilmeleri, çıkarım yapabilmeleri ve ayırt edebilmeleri gerektiğini göstermektedir. Geleneksel sosyal medya araştırmalarının dijital medya araştırmalarıyla yer değiştirmesi, geleceğin dergi tasarımı konusunda yapılacak çabaların, bilişsel yeteneklere dayalı olacağına vurgu yapmaktadır.

Dergi tasarım eğitimcilerinin dikkat etmesi gereken bir diğer önemli konu ise sosyal medya eğitiminin sadece geleneksel yöntemlerle ve düz anlatımla değil, uygulamalarla da verilebilmesidir. Dijital medyanın toplumda yaygınlaşması ve mobil uygulamaların kullanımının artması insanların ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermektedir. Bu nedenle yapılan değerlendirmeler uygulama örnekleriyle çeşitlendirilmeli ve kanıt olduğunda bunun nedenleri ortaya konmalıdır. Örneğin sosyal medya genellikle her yaş ve kültür grubunda kullanılsa da sosyal medya içeriği bireysel ihtiyaçlara, beklentilere, sosyo-ekonomik düzeylere ve toplumlara göre değişiklik göstermektedir. Geleneksel medyanın insanlarda yarattığı ortak etkiler, dijital medyaya ve kişiye özel bir etkiye dönüşmüştür. Bu nedenle sosyal medya eğitimcilerinin farklı yaş, cinsiyet, sosyal statü, ekonomik göstergeler, sosyal aidiyet ve beklentiler gibi kategorilere ayırarak sosyal medyanın bireyleri nasıl etkilediğini göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Tasarımcıların kavramsal tasarım sırasında dijital medyadan ziyade geleneksel medyadaki zamanı kullanma, sorunu kavrama, alternatif çözümler üretme ve bir tasarımın görsel-mekansal özelliklerini ve örgütsel ilişkilerini algılamada daha etkili oldukları sonucuna

varılabilir. Dijital ortamlar kavramsal tasarım aşaması için elverişsiz görünse de bu durum tasarımcıların tasarım alışkanlıklarına ve kullandıkları tasarım programlarının esnek olmamasına bağlıdır. Bu, geleneksel tasarım programlarının, tasarımcının görsel muhakeme sürecini geliştirmek için alışılmış faaliyetlerini gerçekleştirmesine izin verilen bir tasarım ortamı olamayacağı fikrine yol açar.

Görsel akıl yürütme, tasarım sırasında kavramsal bilgi ile algısal temelli bilgiyi birbirine bağlayan bilişsel bir süreç olduğundan, birbirleri tarafından tetiklenen bazı tasarımların çeşitli kombinasyonları olarak tanımlanmalıdır. Bu, tasarımcının görsel olarak düşünürken veya akıl yürütürken dijital medya ile geleneksel medya arasındaki etkileşimini ayrıntılı olarak tasavvur edebilir.

Daha önce de sonuçlandığı gibi, geleneksel tasarım programı henüz erken kavramsal tasarım aşamasını desteklememektedir, ancak zihinsel imgeleme bunun için bir araç olabilir. O halde tasarım ortamı, tasarımcının zihninde sanal bir model oluşturduğu ve ardından simülasyonu dijital olarak yaptığı ortam olarak tanımlanabilir.

Sonuç olarak Türkiye, dijital medya kullanımı da dahil olmak üzere eğitim politikaları için eğitim ve öğretim faaliyetlerine mecburdur. Dijital medya, internet ve internet kullanımının ana kaynağı olan sosyal medyanın toplumun her düzeyinde yaygınlaşması, dijital medya eğitiminin artık seçmeli bir öğrenme türü değil, zorunlu bir öğrenme biçimi olduğu gerçeğini zorlamaktadır. Topluluk içi uluslararası entegrasyonun tek unsuru, dijital medya aracılığıyla dijitale bağımlı hale gelmektedir. Günümüz dünyasında dijital teknoloji her geçen gün insanlara yeni uygulama alanları sunmakta ve Türkiye'de eğitim politikalarının gelişimine hızlı bir ivme kazandırmaktadır. Dijital mecralarda, süratle alınması gereken bazı yasal ve işlevsel kararlar bulunmaktadır.

KAYNAKLAR

- Afiş örnekleri, https://twitter.com/tr__grafik/status/1080828322391736320 sayfasından erişilmiştir.
- Akar, E. (2010). Sanal toplulukların bir türü olarak sosyal ağ siteleri-bir pazarlama iletişimi kanalı olarak işleyişi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 107-122.
- Alkan, C., Doğan, H. & Sezgin, İ. (1998). *Mesleki ve teknik eğitimin esasları*. Ankara: Alkım.
- Ambrosse ,G., & Harris, P. (2010). *Görsel grafik tasarım sözlüğü*. İstanbul: Literatür.
- Ambrosse ,G., & Harris, P. (2010). *Görsel grafik tasarım sözlüğü*. İstanbul: Literatür.
- Ambrosse ,G., & Harris, P. (2019). *Yaratıcı tasarımın temelleri*. İstanbul: Literatür.
- Artun, A., & Aliçavuşoğlu, E. (2009). *Bauhaus: modernleşmenin tasarımı, Türkiye’de mimarlık, sanat, tasarım eğitimi ve bauhaus*. İstanbul: İletişim.
- Baranseli, S .E. (2009). *Gelişen iletişim teknolojileri ile grafik anlatım dili ve grafik tasarımın yeni uzantıları*. Sanatta Yeterlik Tezi, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.
- Bat, Z., Vural, Z. B. A., & Mikail, B. A. T. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine yönelik bir araştırma. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 5(20), 3348-3382.
- Becer, E. (2008). *İletişim ve grafik tasarım*. Ankara: Dost.
- Becer, E. (2009). *İletişim ve grafik tasarım*. Ankara: Dost.
- Becer, E. (2013). *İletişim ve grafik tasarım*. Ankara: Dost.
- Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. <https://drive.google.com> kaynağından erişilmiştir.
- Bektaş, D. (1992). *Gene Federico*. <https://dergipark.org.tr> kaynağından erişilmiştir.
- Bektaş, D. (1992). *Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. <https://polishpostergallery> kaynağından erişilmiştir.

- Bektaş, D. (1992). *Raoul Hausmann. Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. <https://www.eskop.com> kaynağından erişilmiştir.
- Bektaş, D. (1992). *Lef, Rodschenko, 1927. Çağdaş grafik tasarım gelişimi*. <https://momalibrary.tumblr.com> sayfasından erişilmiştir.
- Bilgiç, H. G., Doğan, D., & Seferoğlu, S. S. (2011). Türkiye’de Yükseköğretimde Çevrimiçi Öğretim Durumu: İhtiyaçlar, Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Yükseköğretim Dergisi*, 1(2), 80-87.
- Bilgin, H. (1992). *Grafik sanatlarda üretim teknikleri ve çağdaş teknoloji*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi.
- Bouwen, R., & Taillieu, T. (2004). Multi-party collaboration as learning for interdependence in natural resource management. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 137–153.
- Büyüköztürk, Ş. (2019). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (25. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (23. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Caraher, K., & Braselman, M. (2010). *The 2010 21st-Century Campus Report*. Campus: Campus.
- Crowley D., & Heyer P. (2019). *İletişim tarihi, taş devri sembollerinden sosyal medyaya*. Ankara: Siyasal.
- Çaydere, O. (2015). *Grafik tasarım programlarına ilişkin öğretim elemanları ve öğrenci görüşleri*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Çetin, N. (2019). *Öznenin özgürlüğü bağlamında sosyal medya*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Çevik, S. (2011). *Grafikerin köşe taşı*. İstanbul: Marjinal.
- Dinç, N., & Renkçi, T. (2021) *Covid-19 salgını döneminde sanat eğitimi bölümlerinin uzaktan eğitim stratejileri üzerine bir araştırma: desen dersi örnekleme*. 2. Uluslararası Bilim, Eğitim, Sanat Ve Teknoloji Sempozyumu 28-29 Mayıs 2021 S.634
- Dinçer, S. G. (2019). *Sosyal medya platformunda grafik tasarımın marka yönetimi açısından öneminin incelenmesi ve bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Doğan, D., & Seferoğlu, S. S. (2015). Mobil cihazlar ve eğitimde dijital dönüşüm. *Eğitim Teknolojileri Okumaları*, 541, 545.

- Dron, J. (2007). Designing the undesignable: Social software and control. *Journal of Educational Technology & Society*, 10(3), 60-71.
- Durmaz, Ö. (2011). *İstanbul'un 100 grafik tasarımcısı ve illüstratörü*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür.
- Dursun, C. (2018). *Sosyal medya destekli harmanlanmış öğrenme yönteminin öğrencilerin matematik başarılarına ve öz-yeterlik algılarına etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ekici, M. (2012). Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 156-167.
- Erkmen, N. (2009). Bauhaus ve Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. *Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı*, 1, 105-120.
- Ertosun, A. (2006). *Türkiye'deki grafik sanat eğitimi ile Amerika'daki grafik sanat eğitiminin karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Garcia M R (1997). *Contemporary newspaper Design*. New Jersey: Prentice Hall,
- Gökçen, D. S. (2019). *Sosyal medya platformunda grafik tasarımın marka yönetimi açısından öneminin incelenmesi ve bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Hrastinski, S. (2009). A theory of online learning as online participation. *Computers & Education*, 52(1), 78-82.
- Hulusi Görey İ. (1932). *reklam afişi* <http://ihaphulusigorey.gen.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons*, 53(1), 59-68.
- Karabacak, Z. İ., & Sezgin, A. A. (2019). Türkiye’de dijital dönüşüm ve dijital okuryazarlık. *Türk İdare Dergisi*, 1(488), 319-343.
- Karademir, T. & Alper, A. (2011). *Öğrenme ortamı olarak sosyal ağlarda bulunması gereken standartlar*. 5. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumunda sözlü olarak sunulmuştur. Elazığ, Fırat Üniversitesi.
- Karaduman, C. Ç (2019). *İlköğretim kurumlarına yönelik hazırlanan dijital eğitim materyallerinin arayüz tasarımlarında etkileşim sorunlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Mersin.
- Karasar, Ş. (2004). Eğitimde yeni iletişim teknolojileri-internet ve sanal yüksek eğitim. *The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, 3(4), 1-5.
- Karoğlu, A. K. K., Çetinkaya, K. B., & Çimşir, E. (2020). Toplum 5.0 sürecinde Türkiye’de eğitimde dijital dönüşüm. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 147-158.
- Kavuran, T. (2003). Sanat ve bilim’de gerçek kavramı. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(15), 225-237.

- Ketizmen, A. (2013). *Genel eğitimde güzel sanatlar ve grafik eğitimi ve ilişkili uzmanlık alanları*. GEFAD / GUJGEF, 33(2), 431-442.
- Kietzmann, J. H., Hermkens, K., McCarthy, I. P. & Silvestre, B. S. (2011). Social media? Getserious! Understanding the functional building blocks of social media. *Business Horizons*, 54(3), 241-251.
- Kutluca, V. (2020). *Lise öğrencilerinin sosyal medya tutumları ile meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Lenhart, A., & Madden, M. (2007). Social networking websites and teens: An overview. <http://www.pewinternet.org/2007/01/07/social-networking-websites-and-teens/> sayfasından erişilmiştir.
- Lewis, B. K. (2010). Social media and strategic communication: Attitudes and perceptions among college students. *Public Relations Journal*, 4(3), 4-5.
- Mazman, S. G. (2009). *Sosyal ağların benimsenme süreci ve eğitsel bağlamda kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Miller, M., & Lu, M. Y. (2003). Serving non-traditional students in e-learning environments: Building successful communities in the virtual campus. *Educational Media International*, 40(1-2), 163-169.
- Neville Brody Sayfa Tasarımı örnekleri, https://yandex.com.tr/gorsel/search?from=tabbar&text=neville%20brody%20SAYFA%20TASARIMI&pos=6&img_url=https%3A%2F%2Fsun9-65.userapi.c sayfasından erişilmiştir.
- Öpöz Gökoğlu, N. (t.y). *Lisansüstü öğrencileri sanat ve tasarım sempozyumu bildiriler kitabı ve sergi kataloğu*. İstanbul: Aydın Üniversitesi.
- Öztürk, M. F., & Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken/Journal Of World Of Turks*, 7(1), 101-120.
- Pektaş Turgut, Ö. (2009). *Basılı ve elektronik grafik tasarım dergilerinin görsel kimlik açısından karşılaştırılması ve bir elektronik tasarım dergisi önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Antalya.
- Pinterest (2022). <https://tr.pinterest.com/>, sayfasından erişilmiştir.
- Russo, A., Watkins, J., Kelly, L. & Chan, S. (2008). Participatory Communication with Social Media. *Curator: The Museum Journal*, 51(1), 21-31.
- Sarıkavak, K. N. (2009). *Görsel iletişim ve grafik tasarımda çağdaş tipografinin temelleri*. Ankara: Seçkin.
- Sarıkavak, N.K. (2014). *Kaligrafik ve tipografik deneysel tasarımlar*. İstanbul: Grafik Tasarım.
- Sosyal Medya Sayfası <http://www.instagram.com> sayfasından erişilmiştir.

- Sönmez, V. (2008). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*, Ankara: Anı.
- Sözen, M., & Tanyeli, U. (1987). *Sanat terimleri ve kavramları sözlüğü*. İstanbul: Remzi.
- Sözen, M., & Tanyeli, U. (2001). *Sanat terimleri ve kavramları sözlüğü*. İstanbul: Remzi.
- Şişman, A. (2006). *Sanata ve sanat kavramlarına giriş*. İstanbul: Yaz.
- Tepecik, A.(2002). *Grafik sanatlar.(tarih-tasarım-teknoloji)*. Ankara: Detay.
- Temizhan K. *kitap kapağı tasarımı*, <https://cdn.istanbul.edu.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Turani; A.(2000). *Dünya sanat tarihi*. İstanbul Remzi.
- Türk Dil Kurumu (2020). *Sözlük*. Ankara: TDK, <https://www.tdk.gov.tr/icerik/diger-icerikler/2020-yili/> sayfasından erişilmiştir..
- Uçar, T. F. (2014). *Görsel iletişim ve grafik tasarım*. İstanbul: İnkılap.
- Uysal, S. (2013). *Meslek lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım amaçları ile eğitsel sosyal medya kullanımlarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Well, A. (2007). *Grafik tasarım*. İstanbul: Yapı Kredi .
- Wikipedia (2022). <https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye>, sayfasından erişilmiştir.
- Yalın H.İ. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel
- Yurdakul, İ. (1993). Sanat ve tasarım eğitimine grafik sanatlar alanında yaklaşımlar. *Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Zafer, S. (2019). *Kolektif hafıza ve mekansal pratiklerin dijital iletişim araçları etkisinde dönüşümü*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

EKLER

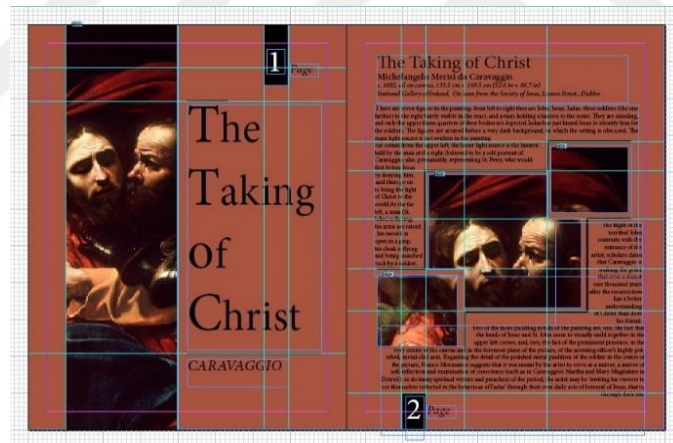
EK -1 Kontrol Grubu Geleneksel Yöntemle Yapılmış Dergi Sayfa Tasarımları

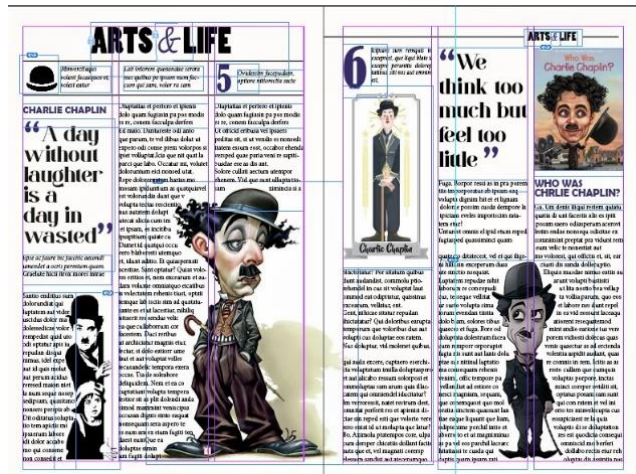
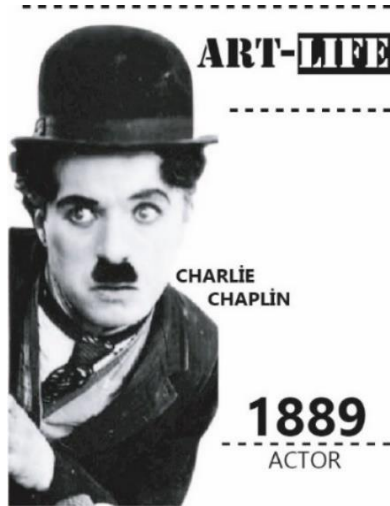
Dergi sayfa Tasarımı 1

Dergi sayfa Tasarımı 2

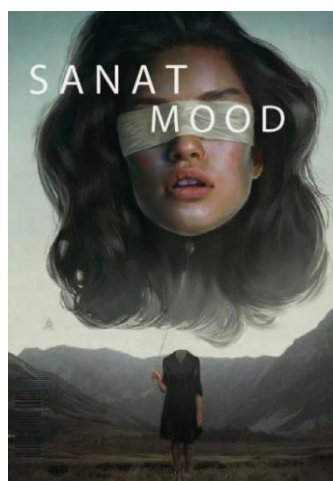
Dergi sayfa Tasarımı 3

Dergi sayfa Tasarımı 4

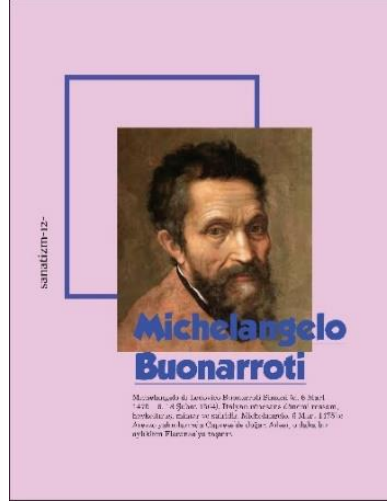
Dergi sayfa Tasarımı 5

Dergi sayfa Tasarımı 6

Dergi sayfa Tasarımı 7

Dergi sayfa Tasarımı 8

Dergi sayfa Tasarımı 9

Türk Sinemasının Altın Çağı: YEŞİLÇAM

Büyük Türkiye sinemasından bu yana çıkan bir dizi de kendi karakteristiklerini oluşturmuş ve büyük başarılar elde eden Yeşilçam filmi aynı zamanda bir sanat hareketi ve bir kültür hareketi olarak da kabul edilebilir. Türkiye sinemasının altın çağı olarak kabul edilen Yeşilçam, Türkiye sinemasının en parlak dönemidir. Bu dönemde Türkiye sineması, dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır. Bu dönemde Türkiye sineması, dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır.

Yeşilçam Hakkında Herşey!

Yeşilçam, Türkiye sinemasının altın çağıdır. Bu dönemde Türkiye sineması, dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır. Bu dönemde Türkiye sineması, dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır.

Yeşilçam Anlatısı

"Yeşilçam", en doğru olarak Hollywood filmseti ile karıştıran, ancak "Yeşilçam" sinemasının köklü birer sanatçılarıdır. Türkiye sinemasında dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır. Bu dönemde Türkiye sineması, dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır.

İtira, yavaş yavaş, dünya sineması, kendi karakteristiklerini oluşturmuş ve büyük başarılar elde eden Yeşilçam filmi aynı zamanda bir sanat hareketi ve bir kültür hareketi olarak da kabul edilebilir. Türkiye sinemasının altın çağı olarak kabul edilen Yeşilçam, Türkiye sinemasının en parlak dönemidir. Bu dönemde Türkiye sineması, dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır.

Yeşilçam, Türkiye sinemasının altın çağıdır. Bu dönemde Türkiye sineması, dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır. Bu dönemde Türkiye sineması, dünya sinemasıyla eşleşen bir başarıya ulaşmıştır.

Dergi Sayfa Tasarımı 10

Dergi Sayfa Tasarımı 11

Dışavurumculuk Akım nedir

KÜLTÜRLEME

Ekspresyonizm (Dışavurumculuk) 20. yüzyılda, özellikle 1910'lu yıllarda, Batı'da doğan bir sanat akımıdır. Dışavurumcu sanatçıların amacı, dış dünyayı değil, iç dünyalarını ifade etmektir. Bu nedenle, dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır.

Kültürün kökenine bakıldığında, Latince 'expressio', 'ifade' anlamına gelir. 'Ekspresyonizm' ise, 'ifade' anlamına gelir. 'Ekspresyonizm' ise, 'ifade' anlamına gelir. 'Ekspresyonizm' ise, 'ifade' anlamına gelir. 'Ekspresyonizm' ise, 'ifade' anlamına gelir. 'Ekspresyonizm' ise, 'ifade' anlamına gelir.

Ekspresyonizm, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır.

Ekspresyonizm, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır. Dışavurumculuk, dışavurumculuğun bir parçasıdır.

Dergi Sayfa Tasarımı 12

Fotoğraf Sanatçısı

TANIM

Fotoğraf makinesiyle
varlıkların görüntüsünü
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle

GÖREVLER

Fotoğraf, ilk, en uygun ve en iyi şekilde
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle

Fotoğraf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle

Fotoğraf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle

Fotoğraf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle

Fotoğraf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle

Fotoğraf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle
fotograf makinesiyle

Alınan 2021-2022-2023-2024

KULLANILAN ARAC
GENÇ VE DİPMAN

Fotoğraf makinesiyle
Fotograf makinesiyle
Fotograf makinesiyle
Fotograf makinesiyle
Fotograf makinesiyle
Fotograf makinesiyle
Fotograf makinesiyle
Fotograf makinesiyle

BENZER MESLEKLER

Prodüktörlük,
Kameramanlık,
Sinema film fotoğrafçılığı.

MESLEK EĞİTİMİ MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Meslek eğitimi, meslek eğitimi
meslek eğitimi
meslek eğitimi
meslek eğitimi

Dergi Sayfa Tasarımı 13

30 March 1853 - 29 July 1890), Dutch post-impressionist painter. The Western world is one of the most well-known and influential figures in art history. In just over a decade he produced about 2,100 paintings and drawings, including 860 oil paintings, most of them in the last two years of his life. Among them are landscapes, still lifes, portraits and self-portraits, and are distinguished by bold colors and their

VINCENT VAN GOGH
AND
WORKS

Van Gogh, who suffered from psychotic episodes and delusions, often neglected his physical health, although he was worried about his mental health, did not eat properly and drank heavily. His friendship with Gauguin ended when he cut his way with a razor and cut off part of his left ear as a result of a tantrum. He stayed in mental hospitals for a period, including in Saint-Rémy. After leaving the hospital voluntarily, he moved to Auberge Ravoux in Auvers-sur-Oise, near Paris, and began to be treated by the homeopathic doctor Paul Gachet. His depression continued, and on July 27, 1890, he shot himself in the chest with a revolver. He died two days later of his injuries.

The painting features a blank canvas in the background and a Japanese print that draws attention with its vibrant colors.

SELF PORTRAIT WITH
BANDAGED EAR

This painting was made 2 weeks after the incident between Van Gogh and Gauguin that resulted in Van Gogh cutting off his ear and giving it to a prostitute. The painter has revealed this self-portrait as a reflection of his image, which has completely changed after his experiences. He is trying to prove inside that he returns to normal after leaving the hospital and that he can manage himself.

He made some changes while placing the original work on his painting. The blank canvas in the background contrasts with the vibrant Japanese print. Perhaps this is an indication of the painter's comparison with the Far Eastern art he admires with his own.

Dergi sayfa Tasarımı 14

TIMING

Frida Kahlo Biography

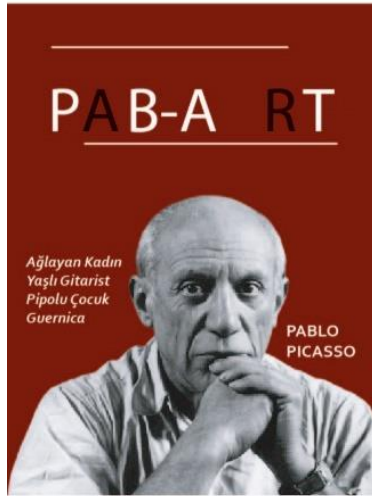
Migdaleno Carmen
Frida Kahlo y Calderón, as her name appears on her birth certificate was born on July 6, 1907 in the house of her parents, known as La Casa Azul (The Blue House), in Coyoacán. At the time, this was a small town on the outskirts of Mexico City.

When Kahlo was 15, Diego Rivera (already a renowned artist) was painting the Creation mural (1923) in the amphitheater of her Preparatory School. Upon seeing him work, Kahlo experienced a moment of infatuation and fascination that she would go on to fully explore later in life. Meanwhile she enjoyed helping her father in his photography studio and received drawing instruction from her father's friend, Fernando Fernandez - her whom she was an apprentice engraver.

Kahlo suffered multiple fractures throughout her body, including a crushed pelvis, and a metal rod impaled her womb. She spent one month in the hospital immobile, and bound in a plaster corset, and following this period, many more months bedridden at home. During her long recovery she began to experiment in small-scale autobiographical portraiture, henceforth abandoning her medical pursuits due to practical circumstances and turning her focus to art. During the months of convalescence at home Kahlo's parents made her a special easel, gave her a set of paints, and placed a mirror above her head so that she could see her own reflection and make self-portraits. Kahlo spent hours confronting existential questions raised by her trauma including a feeling of dissociation from her identity, a growing interiority, and a general disinterest to death. She drew upon the acute pictorial realism known from her father's photographic portraits (which she greatly admired) and approached her own early portraits (mostly of herself, her sisters, and her school friends) with the same psychological intensity. At the time, Kahlo seriously considered becoming a medical illustrator during this period as she saw this as a way to marry her interests in science and art.

Dergi Sayfa Tasarımı 15

Deney Grubu Sosyal Medya Eğitimi Yöntemi ile Yapılmış Dergi Sayfa Tasarımları

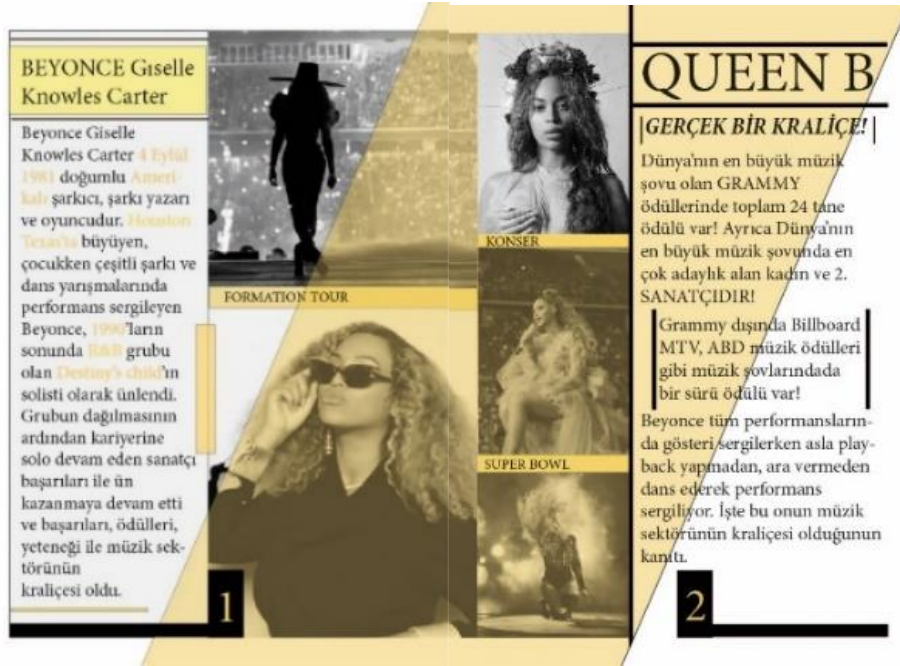
Dergi Sayfa Tasarımı 1

Dergi Sayfa Tasarımı 2

Dergi Sayfa Tasarımı 3

Dergi Sayfa Tasarımı 4

1950 SONRASI SANAT AKIMLARI

Pop art

1950'lerde, özellikle ABD ve İngiltere'de sanatçıların, sanatın sınırlarını zorlayarak, sanatın her şeyi kapsadığını göstermek için yaptıkları bir sanat akımıdır.

1950'lerin sonlarında, pop sanatının bir parçası olarak, sanatçıların, sanatın her şeyi kapsadığını göstermek için yaptıkları bir sanat akımıdır.

Op Art

Op Art, sanatçıların, sanatın her şeyi kapsadığını göstermek için yaptıkları bir sanat akımıdır.

Op Art, sanatçıların, sanatın her şeyi kapsadığını göstermek için yaptıkları bir sanat akımıdır.

Op Art, sanatçıların, sanatın her şeyi kapsadığını göstermek için yaptıkları bir sanat akımıdır.

Dergi Sayfa Tasarımı 5

T H E

E N D

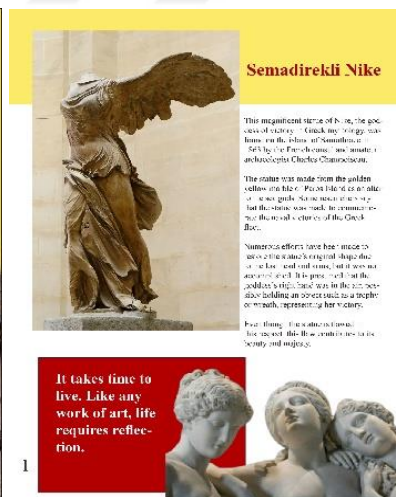
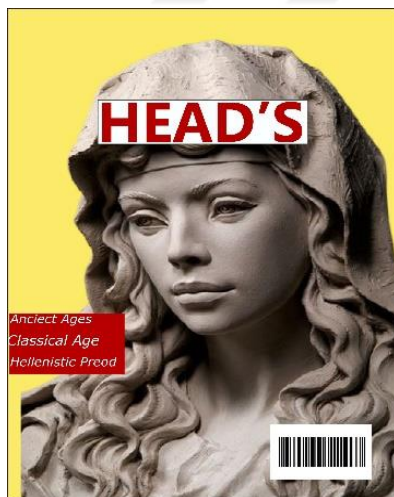
Charlie Chaplin

Sir Charles Spencer Chaplin KBE (16 April 1889 – 25 December 1977) was an English comic actor, filmmaker, and composer who rose to fame in the era of silent film. He became a worldwide icon through his screen persona, The Tramp, and is considered one of the most important figures in the history of the film industry. His career spanned more than 75 years, from childhood in the Victorian era until a year before his death in 1977, and encompassed both adulation and controversy.

Chaplin wrote, directed, produced, edited, starred in, and composed the music for most of his films. He was a perfectionist, and his financial independence enabled him to spend years on the development and production of a picture. His films are characterised by slapstick combined with pathos, typified in the Tramp's struggles against adversity. Many contain social and political themes, as well as autobiographical elements. He received an Honorary Academy Award for "the incalculable effect he has had in making motion pictures the art form of this century" in 1972, as part of a renewed appreciation for his work. He continues to be held in high regard, with *The Gold Rush*, *City Lights*, *Modern Times*, and *The Great Dictator* often ranked on lists of the greatest films of all time.

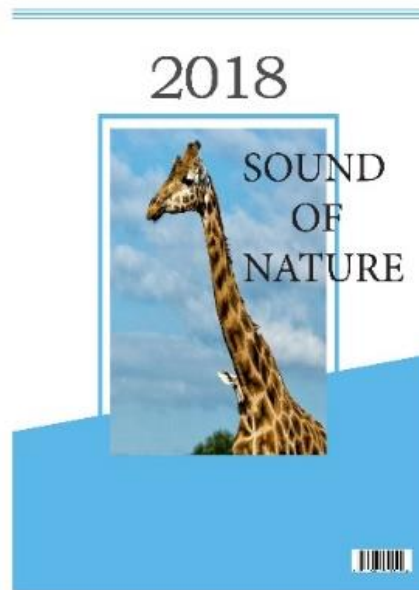
Dergi Sayfa Tasarımı 6

Art exists because the world is not perfect.

Dergi Sayfa Tasarımı 7

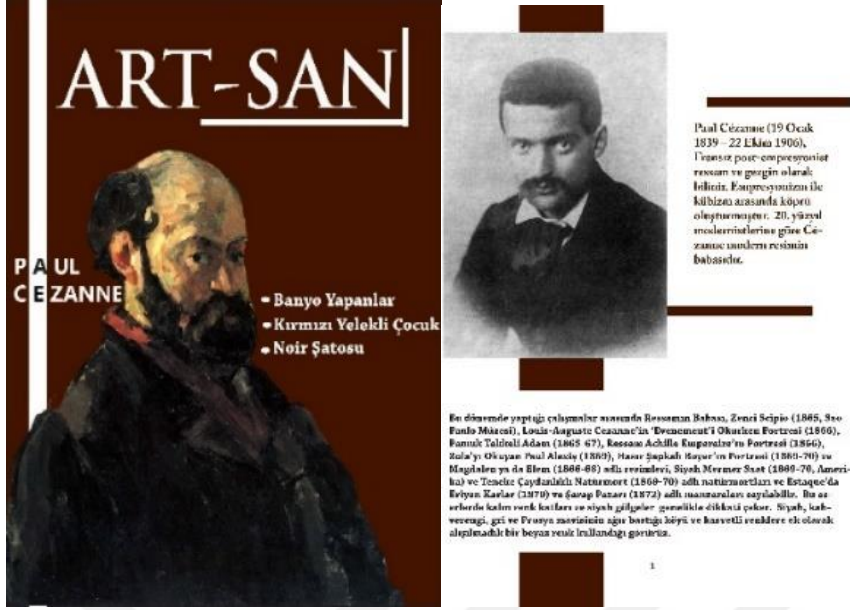

A black and white portrait of a woman, likely a historical figure, shown from the chest up. She is wearing a dark, patterned headscarf with a light-colored band and a dark, patterned dress with a light-colored collar. She is looking slightly to the right. The background is dark and indistinct.

4. Am lăudat, ze în ceruri,
 De năpădă năpădă,
 Și alții în țară și în lume
 Ei năpădă și năpădă de năpădă.

[illegible]

83

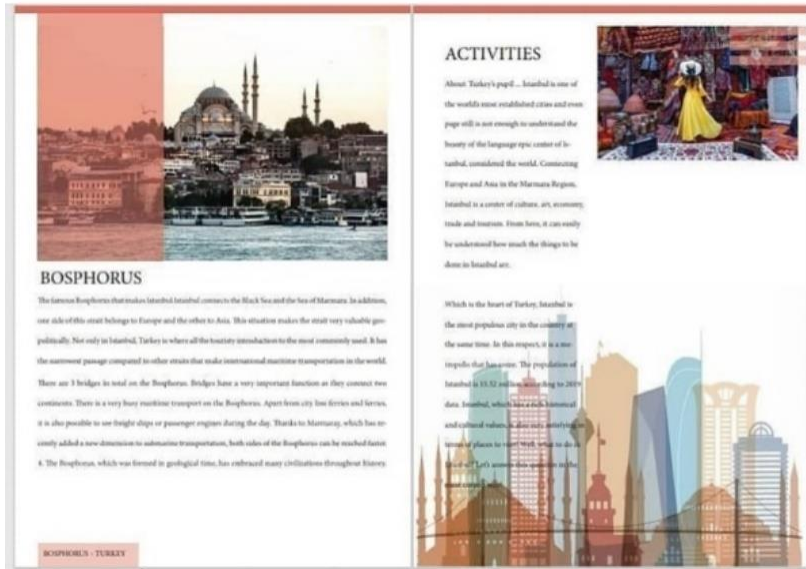
Dergi Sayfa Tasarımı 10

Dergi Sayfa Tasarımı 11

Dergi Sayfa Tasarımı 12

Dergi Sayfa Tasarımı 13

Dergi Sayfa Tasarımı 14

Dergi Sayfa Tasarımı 15

Ek-2 Uzman Görüş Formu

Dergi Sayfa Tasarımında Uzman Görüş Formu

Değerlendirme Formu	Keinlikle katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1-Dergi sayfasında fotoğraf, illüstrasyon, alt ve ana başlık, resimlerin alt yazılarının yerleşimi okuma sırasına uygun rahat anlaşılabilir.					
2-Dergi sayfası, dergi bütünlüğüne uygun olarak , satılması hedeflenen kitleye yönelik tasarlanmıştır.					
3-Sayfa tasarım düzeni okuyucuyu okumaya yönlendirir.					
4-Tasarlanan dergi iki tarafa da düz olarak açılabilir.					
5-Sayfalarda bulunan tüm basılı kısımların da tek bir bakış açısından izlenebilmektedir.					
6-Tasarlanan sayfa üzerindeki yazı alanı ve kenar boşlukları (marjlar) önceden belirlenmiştir.					
7-Tasarlanan sayfalardaki tasarım öğeleri (çizim, fotoğraf), derginin içeriğine uygundur.					
8- Etkin bir sayfa tasarımı için düzgün bir planlama yapılmıştır.					
9- Tasarlanan sayfalarda imla kurallarına dikkat edilmiştir.					
10-Tasarımda görsel unsurlar vurgulanmak istenen mesaja göre orantısız ilişkilendirilmiştir.					
11-Kolay, anlaşılır okuyucunun okuyabileceği bir yazı karakteri seçilmiştir.					
12-Hedef kitleye uygun punto seçimi kullanılmıştır.(8-12punto)					
13-Tasarımda görsel kalite açısından bloklama dikkate alınmıştır.					
14- Zemin rengine uygun yazı rengi ve karakteri seçilmiştir.					
15-Tasarımda kullanılan yazı karakteri ve renklerin kullanımı uyumlu ,ritimsel ve bütünleyicidir.					
16-Harf ,satır arası, sözcük arası boşlukların düzeni tasarıma uygundur.					
17-Büyük ve küçük harf kullanımı tipografik düzenlemeye uygundur.					
18-Satır uzunluğu okunabilir düzeydedir.					
19-Sayfa tasarımında grid üzerine yerleştirilen elamanlar, sayfada dengeli ve dikkat çekicidir.					
20.Sayfa tasarımında grid üzerine yerleştirilen elamanlar, sayfada görsel sürekliliği sağlayan uyum içindedir.					

21-Sayfa tasarımında görsel hiyerarşide renk seçimi uyumludur.					
22-Sayfa tasarımında görsel hiyerarşide kullanılan beyaz boşluklar tasarıma uygun ve dengelidir.					
23-Tasarımda kullanılan görseller ve yazı karakterleri sıradan ve sıkıcı değildir.					
24-Sayfa Tasarımında tipografik elamanlar; başarılı, etkin akılda kalıcıdır.					
25- Sayfa Tasarımında tipografik elamanlar; tasarımda içerik ve görsel olarak etkilidir.					
26-Sayfa tasarımında kullanılan görseller etkileyici ve dinamiktir.					
27-Sayfa tasarımında görsel hiyerarşinin açık- koyu dengesi ve yoğunluğu uygundur.					
28-Sayfa tasarımı uygun program kullanılarak tasarlanmıştır.					
29-Sayfa tasarımı programa uygun formatta kayıt edilmiştir.					
30- Sayfa Tasarım çıktısı, belirlenen ölçüde ve kalitede kayıt edilmiştir.					

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...